

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA ASOCIAȚIILOR ȘI FUNDAȚIILOR
ÎN STATE MEMBRE UE**

DECEMBRIE 2018

Documentare și sinteză: Laura Robu, consilier parlamentar

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă sunt cu caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

* Lucrarea poate fi accesată direct pe Intranet la pagina Direcției studii și documentare legislativă.

CUPRINS

CONSIDERAȚII GENERALE	4
SITUAȚIA ÎN STATELE MEMBRE UE	12

I. Considerații generale

Libertatea de asociere este o piatră de temelie a democrației și o condiție prealabilă pentru exercitarea altor drepturi și libertăți fundamentale ale omului. Dreptul de a forma și de a se alătura asociațiilor, fundațiilor, partidelor politice, sindicatelor și altor forme de asociere este, în general, respectat, facilitat și protejat în legile și reglementările țărilor UE.

În țările Uniunii Europene legislația cu privire la organizațiile nonprofit (dintre care cele mai cunoscute tipuri sunt fundațiile și asociațiile) aparține uneia dintre următoarele două tradiții juridice:

1. țările de drept cutumiar consideră că acordul benevol între persoanele care fondează o asociație este suficient pentru ca asociația să primească personalitate juridică;

2. țările de drept scris cer ca anumite formalități cum ar fi înregistrarea și anunțarea publică să fie îndeplinite înaintea acordării personalității juridice.

Regulile care se aplică pentru sectorul nonprofit, de obicei, nu sunt cuprinse într-un text de lege organică. Fiecare țară are propriile definiții pentru organizațiile cuprinse în sectorul nonprofit.

Cerințele legale de înregistrare și de funcționare a unei organizații variază în țările UE. Cu toate acestea, în general, acestea par să nu pună o povară excesivă sau costisitoare organizațiilor societății civile.

Cu anumite diferențe în ceea ce privește formalitățile aplicabile, în țări precum Danemarca, Finlanda, Germania, Italia, Țările de Jos și Suedia, înregistrarea nu este obligatorie, iar cerințele privind înființarea și gestionarea unei Organizații a societății civile sunt proporționale cu dimensiunea și sfera activităților organizației. În timp ce înregistrarea nu este obligatorie, organizațiile aleg frecvent acest lucru, deoarece facilitează contactele cu autoritățile publice, simplifică accesul la finanțare și le permite să beneficieze de scutiri de taxe. În general, reglementările și practicile permit organizațiilor societății civile să opereze în mod liber fără a interveni în structura, obiectivele și activitățile lor interne.

Un criteriu fundamental de diferențiere a organizațiilor îl constituie *axa public-privat*. *Domeniul public* se referă la lumea „bunurilor colective” - bunuri utilizate în comun, imposibil sau dificil să fie oferite de „jocul pieței” sau pentru care colectarea taxelor de utilizare este improprie. *Domeniul privat* este cel al separării, al punerii deoparte sau al producerii, cu costuri personale, a unor bunuri. Domeniul public aparține poporului și este gestionat de stat (guvern), iar cel privat se constituie în cadrul general al pieței, implicând proprietatea privată și obținerea profitului. Din punct de vedere al organizării sociale, există astfel două mari sectoare: sectorul public, aflat sub controlul agențiilor guvernamentale, și sectorul privat, cu o multitudinea de întreprinzători și organizații particulare ce funcționează conform regulilor pieței. Adeseori, aceste două sectoare interferează, păstrându-și însă specificul.

Urmare a producerii unei veritabile „revoluții globale a asociativității”, prin care oamenii se asociază pe baze voluntare în organizații ofertante de servicii sau organizații protectoare/realizatoare ale unor scopuri de grup, s-a constituit cel de-al *treilea sector*, desemnat ca și „sector nonprofit”, „sector social”, „sector independent”, „sector non-

guvernamental”, „sector voluntar”, „sector caritabil”, „economie socială”, „sector al societății civile” etc.¹

Organizațiile non-guvernamentale sunt structuri instituționalizate de natură privată ce pot activa fie ca grupuri informale, fie ca persoane juridice, și care sunt independente în raport cu orice autoritate publică. Ele nu urmăresc nici accesul la puterea politică și nici obținerea de profit. Organizațiile non-guvernamentale trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- să funcționeze ca entitate structurată – pot face dovada unei anumite structuri organizaționale instituționalizate (există mecanisme interne de decizie, elaborează și respectă propriile reguli de funcționare, proceduri, în activitatea pe care o desfășoară, etc.). Reuniuni ad-hoc, temporare și informale ale unui grup de persoane, nu sunt considerate ca fiind organizații. Cel mai adesea, aceste instituții funcționează ca persoane juridice, dar funcționarea lor este posibilă și fara să aibe personalitate juridică;

- să fie de natură privată – sunt instituțional separate de autoritățile publice (fapt care nu exclude finanțarea din bugetul public), fiind constituite pe baza exercitării drepturilor la libera inițiativă și libera asociere;

- să respecte criteriul nondistribuției profitului – pot genera venituri, respectiv obține “profit” din activitățile lor, dar acestea nu pot fi distribuite membrilor sau organelor de conducere, ci sunt folosite doar pentru atingerea obiectivelor declarate;

- să se auto-guverneze – au capacitatea de a-și asuma decizii privind funcționarea internă sau relațiile cu alte instituții în mod independent, iar structurile de conducere nu sunt dominate de reprezentanții autorităților publice;

- să fie conduse în regim de voluntariat - organizațiile se bazează, în general, pe activități voluntare în procesul de conducere sau în acțiunile pe care le desfășoară (fapt care nu exclude posibilitatea angajării de personal);

- să fie de interes public – servesc unor scopuri de interes public sau contribuie la binele public.

În concluzie, organizațiile neguvernamentale sunt structuri instituționalizate de natură privată ce pot activa fie ca grupuri informale, fie ca persoane juridice, și care sunt independente în raport cu orice autoritate publică. Ele nu urmăresc nici accesul la puterea politică și nici obținerea de profit. Clasificarea folosită în România pentru organizații neguvernamentale este cea elaborată de Johns Hopkins University din SUA, acceptată și folosită la ora actuală de cercetatori și practicieni din întreaga lume: ICNPO - International Classification of Nonprofit Organizations. De menționat faptul că în practică se folosesc și clasificări empirice definite după dimensiunea organizației, structura organizațională, domeniu de acțiune, poziționare geografică, surse de finanțare, felul membrilor, structura resurselor umane, grupul-țintă, etc.

Organizațiile neguvernamentale sunt caracterizate printr-o mare mobilitate în ceea ce privește modul și direcțiile lor de acțiune. Această mobilitate reprezintă condiția lor de supraviețuire, atâta vreme cât funcționarea lor este dependentă de o corectă identificare a nevoilor în comunitate și de atragerea resurselor necesare pentru abordarea acestor nevoi. Organizațiile neguvernamentale reprezintă un “barometru” al comunității. Dinamicitatea lor este relevantă în ceea ce privește capacitatea comunității de a reacționa rapid la propriile sale nevoi, catalizând resurse de care administrația publică nu dispune. În același timp, analiza direcțiilor de acțiune ale organizațiilor ar putea da administrației publice semnale relevante privitoare la problemele pe care în viitorul apropiat va trebui să le abordeze. ONG-urile pot juca un rol fundamental în identificarea unor probleme ce ar putea fi trecute cu vederea de către autoritățile publice, iar prin

¹https://civilsocietyeuropedot.eu.files.wordpress.com/2016/10/civic_space_civicus_monitor_summary_report_august2016.pdf

utilizarea resurselor umane proprii, a datelor locale și a capacității lor organizatorice, ele pot monitoriza activitatea agențiilor publice și le pot sprijini în realizarea obiectivelor lor. Adeseori, ONG-urile pot acoperi anumite nevoi ale comunității, mai bine și mai ieftin decât o poate face sectorul public (exemple frecvente sunt oferite în domeniile asistenței grupurilor vulnerabile sau al managementului unor instituții de asistență medicală)².

Organizațiile neguvernamentale au devenit actori esențiali în domeniul social, în special în lupta împotriva sărăciei și excluziunii sociale. Ele se angajează într-un dialog regulat cu autoritățile publice în vederea asigurării unei mai bune implementări a inițiativelor și politicilor UE în țările UE. Strategia Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii instituie un nou parteneriat între instituțiile UE, guvernele naționale și regionale și părțile interesate europene. Comisia a făcut o prioritate din consolidarea acestor parteneriate la nivel european. Dialogul părților interesate din cadrul UE care are loc în cadrul Platformei europene împotriva sărăciei și a excluziunii sociale este vital pentru acest parteneriat, deoarece reunește: ONG-uri la nivel UE și parteneri sociali în domeniile ocupării forței de muncă, afacerilor sociale și incluziunii, reprezentanți ai instituțiilor UE și ai altor organizații internaționale, reprezentanți ai autorităților naționale, regionale și locale, grupuri de reflecție și fundații pentru problemele legate de incluziunea socială³.

Într-o societate democratică, organizațiile neguvernamentale au rolul:

- de a răspunde unora dintre nevoile comunității care nu sunt acoperite în totalitate de alte tipuri de instituții (administrație publică, mediu de afaceri)
- de a oferi posibilitatea unei participări cât mai largi a cetățenilor la decizia publică.

Organizațiile neguvernamentale sunt active în orice domeniu în care se manifestă nevoia societății: educație, știință, cercetare, cultura, protecție socială, minorități, drepturile omului, protecția mediului, protecția copilului, etc. În acest sens, organizațiile neguvernamentale își pot asuma diverse funcții, cum ar fi:

- intermedierea relației dintre cetățeni și autorități
- facilitarea integrării sociale și politice a cetățenilor (organizațiile reprezintă un cadru de participare civică);
- furnizarea de bunuri și servicii publice;
- reprezentarea intereselor de grup în societate.

II. Situația în statele membre ale Uniunii Europene

AUSTRIA

Asociații

Regimul juridic al asociațiilor cu scop nonprofit este definit de o lege din 1951 "Legea Asociațiilor" (Vereinsgesetz). Această lege a fost amendată succesiv⁴. Dreptul de asociere este recunoscut și de Constituție.

„Art. 10

1. Federația are competențe legislative și executive în următoarele domenii:

6. dreptul civil, inclusiv normele privind asocierea economică, însă cu excepția reglementărilor referitoare la tranzacțiile imobiliare cu cetățeni străini și tranzacțiile cu proprietăți imobiliare construite sau care urmează a fi construite. Acestea sunt supuse restricțiilor impuse de autoritățile administrative, inclusiv dobândirea legală de bunuri în

² http://www.coddeconduitaong.ro/resurse/Ghid_de_Bune_Practici_ONG.pdf

³ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=330&langId=en>

⁴ http://www.ilo.org/dyn/natlex/natlex4.detail?p_lang=en&p_isn=61357&p_country=AUT&p_count=1168

urma decesului de către persoane din afara cercului de moștenitori legali; aspectele legate de fondurile private; dreptul penal, cu excepția dreptului penal administrativ și procedurii penale administrative în domenii care se încadrează în sfera autonomă de competență a landurilor; înfăptuirea justiției; instituțiile pentru protecția societății împotriva unor persoane și grupări infracționale periculoase; dreptul de autor; presa; exproprierea, în măsura în care aceasta nu privește materii incluse în sfera autonomă de competență a landurilor; notari, avocați și profesii conexe;

7. menținerea păcii, a ordinii și a securității, inclusiv extinderea asistenței de bază în general, însă cu excluderea problemelor de siguranță publică locală; dreptul de asociere și de întrunire; starea civilă, inclusiv înregistrarea nașterilor, căsătoriilor și deceselor și schimbarea numelui; serviciul de poliție pentru cetățenii străini și înregistrarea reședinței acestora; armament, muniție și explozivi și regimul armelor de foc;

Art. 11

1. Federația are competențe legislative, iar landurile au competențe executive în următoarele domenii:

2. asociațiile profesionale, în măsura în care acestea nu intră în domeniul de aplicare al articolului 10, însă cu excepția celor din domeniul agriculturii și silviculturii, precum și a celor din domeniul serviciilor de orientare alpină și al serviciilor oferite de instructorii de ski și al celor oferite de instructorii de sport care sunt de competență autonomă a landurilor;”

Cea mai importantă formă juridică pentru organizațiile non-profit o reprezintă asociația înregistrată, deoarece această formulă nu necesită mult efort administrativ. Fondatorii unei asociații trebuie să anunțe autorității responsabile pentru înregistrare numele, destinația, domiciliul și statutul asociației. În cazul în care autoritatea nu interzice înființarea în termen de patru săptămâni, asociația este înregistrată automat și poate începe să își desfășoare activitatea. Cu toate acestea, în 2002, cerințele privind contabilitatea și raportarea anuală pentru asociațiile înregistrate - cel puțin pentru cele mari - au fost înăsprite. În plus, răspunderea membrilor asociațiilor a fost sporită. Unele dovezi arată că, din cauza acestor reglementări noi, asociațiile înregistrate au devenit mai puțin populare ca formă juridică pentru ONG-uri mari.

Pentru a primi personalitatea juridică asociația trebuie să depună statutul (în trei exemplare) la sediul Poliției provinciale, “Sicherheitsdirektion”, în raza căreia se află sediul asociației. Statutul trebuie să conțină anumite mențiuni obligatorii: nume, sediu · descrierea scopurilor · activitățile prevăzute · organele asociației · drepturile și obligațiile membrilor · modalitățile de dizolvare. Un exemplar al deciziei Poliției este trimis către Ministerul de Interne, care controlează în special conformitatea scopurilor asociației cu Convenția Europeană a Drepturilor Omului. O decizie trebuie să fie luată în decurs de șase luni. Tăcerea este percepută ca fiind o aprobare tacită. După șase săptămâni de la depunerea statutului o Adunare Generală trebuie să fie reunită. Acesta este actul fondator al asociației care îi permite să posede din acel moment personalitate juridică. Anunțarea publică, prin intermediul presei, a asociației este obligatorie, inclusiv în cazul în care își schimbă domiciliul. O asociație are, în general, următoarele organe de conducere:

- Adunarea Generală în care participă cu drept de vot toți membrii asociației
- un Consiliu de administrație care are în compunere trei membrii care conduc asociația
- un organ care supervizează finanțele asociației
- un grup de arbitraj în caz de dispute în interiorul asociației.

Nu există un Registru al asociațiilor. Oricine are acces la statutul unei asociații, la secția de Poliție a provinciei sau la oficiile competente ale Poliției Federale:

“Bundespolizeidirektion”. Dizolvarea unei asociații se poate face pe două căi: voluntară sau dictată de poliție în cazul în care este încălcat statutul.

Din punct de vedere fiscal, asociațiile sunt subiectul regulilor fiscale generale. Oricum câteva scutiri de taxe pot fi oferite.

Fundații (Stiftungen)

Regimul juridic al fundațiilor este definit de Legea fundațiilor (Bundes-Stiftungs und Fondsgesetz) din 27 octombrie 1974⁵.

Legislația austriacă prevede două tipuri de fundații: fundații bazate pe Legea privind Fundațiile și Fondurile Temporare (Stiftungs - und Fondsgesetz), adoptată în 1974, care se referă la fundații federale și provinciale pentru beneficii publice care trebuie să urmărească scopuri publice. Ulterior, în 1993 a fost introdusă Legea pentru fundațiile private (Privatstiftungsgesetz), prin care legislația austriacă permite crearea de fundații pentru exercitarea intereselor private și / sau a beneficiilor publice. La introducerea acestei legi, legislația prevedea, de asemenea, avantaje fiscale, chiar dacă o fundație este constituită pentru interese pur private.

Rățiunea politică pentru permiterea exercitării intereselor private se bazează pe trei idei: promovarea refluxului de capital intern din străinătate, împiedicarea exodului de capital intern și promovarea intrării fluxului de capital străin pentru consolidarea pieței de capital austriece. Promovarea utilizării capitalului privat pentru interesele publice a fost mai degrabă un obiectiv secundar și a fost în esență considerată ca un produs secundar. În principiu, a fost creat un nou cadru legal pentru gestionarea și conservarea activelor. În acest sens, interesul public mai mare a fost în primul rând acumularea și conservarea capitalului în țară. Cu toate acestea, fundațiile private dedicate în întregime scopurilor private au beneficiat, de asemenea, de avantaje fiscale la momentul respectiv. Între timp, majoritatea acestor avantaje fiscale au fost retrase.

Fundațiile private sunt guvernate de Legea din 14 octombrie 1993 (Privatstiftungsgesetz). Fundațiile sunt definite ca fiind înzestrate cu personalitate juridică, în scopul prestării unei activități în scop caritabil sau în beneficiul general. Fundațiile private sunt entități juridice în care fondatorul a transferat bunuri pentru un scop precis. Bunurile (cadourile) donate fundației de la momentul înființării sale sunt câștigate definitiv. Statutul fundației trebuie să descrie modul de gestiune, desemnarea unui curator, și domeniul său de intervenție.

Legea din 1974 conține atât cerințe de drept civil, cât și drept public privind supravegherea. În cazul fundațiilor de interes public, este necesară aprobarea de către stat (fără discreție) și înregistrarea pentru înființarea unei fundații. Admiterea de către autoritatea de supraveghere trebuie să fie legată de un scop de interes public sau de caracter caritabil. Nu există cerințe minime de capital pentru înființarea unei fundații de interes public, dar activele trebuie să fie suficiente pentru a îndeplini scopurile acestei fundații. Pentru fundațiile de interes public este obligatorie existența unui consiliu de conducere. Conturile anuale trebuie depuse la autoritatea de fond. În plus, fundațiile de interes public pot fi distinse ca fundații în temeiul Legii federațiilor și fondurilor federale (BSTFG), denumite în continuare fundații federale de beneficii publice, care sunt completate de nouă acte ale Fundației Provinciale (LStG), denumite în continuare fundații provinciale pentru beneficii publice. Întrucât nu există nici o restricție în ceea ce privește domeniul de aplicare al primului, acesta din urmă nu poate avea decât obiective care se desfășoară în limitele administrative ale provinciei în care a fost stabilită⁶.

În Austria se disting mai multe tipuri de fundații:

⁵ <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20009435>

⁶ <http://euforistudy.eu/wp-content/uploads/2015/07/Austria.pdf>

- fundații federale și fundații de Land: "Länder Stiftungen". Ultimele sunt subiectul legislației Landului în care își au domiciliul. Înființarea lor trebuie să fie cerută la Guvernatorul Bundeslandului, care este abilitat să acorde statut fundațiilor;
- fundații religioase care cad sub incidența Legii Fundațiilor, în caz că religia este recunoscută și acceptată;
- fundații de drept public sunt create la nivel federal, care nu sunt guvernate de Actul Asociațiilor ci de instrumentul lor fondator;
- fundațiile private, apărute în 1993, care pot fi create pentru orice durată de timp și pentru orice scop autorizat de lege;
- fonduri (Fonds).

Pentru înființarea unei fundații este nevoie de permisiune (aprobare). Fondatorul trebuie să aplice în fața autorităților competente, în speță tribunalul civil în raza căruia fundația își are sediul. Actul trebuie să conțină o declarație în legătură cu patrimoniul și scopul înființării: în interes general sau în scop caritabil. Patrimoniul trebuie să fie adecvat scopului. Statutul fundațiilor private trebuie să specifice conținutul patrimoniului, scopul creării, beneficiarii, fondatorii, numele și domiciliul legal al fundației și durata pe care este înființată fundația. În primă fază este autorizată fundația, iar apoi statutul său. Autorizarea fundației este publicată în Jurnalul Oficial. Statutul poate fi respins atunci când este ilegal sau când intră în contradicție cu scopurile fundației. Fundațiile private sunt create prin întocmirea unui statut sub forma unui act înregistrat la notariat. Fundațiile trebuie înregistrate în registrul fundațiilor (Stiftungsregister), iar cele private în registrul firmelor (Firmenbuch). Fundațiile trebuie să depună un raport contabil în fiecare an, înainte de 30 iunie. Dar, astfel de rapoarte pot fi cerute oricând de registrul fundațiilor "Stiftungsregister". Fundațiile pot presta orice fel de activitate, inclusiv comercială. În acest caz ele trebuie înregistrate în registrul firmelor și al companiilor. Fundațiile se bucură de un regim fiscal cu multe deducții și avantaje. Cea mai înaltă autoritate pentru asociații și fundații este Ministerul Afacerilor Interne.

Pentru fundațiile private, în baza Legii pentru fundații private (PStG) din 1993, este necesară înregistrarea numai în registrul societăților austriece pentru a fi constituită. Crearea unei fundații private necesită un minim de 70 000 EUR. În termeni de guvernare, fundațiile private necesită un consiliu de conducere, un contabil și un consiliu de supraveghere a administratorilor. Acestea nu sunt supuse nici unui fel de control de către autoritățile guvernamentale, iar supravegherea acestui tip de fundație este lăsată în totalitate la regulamentele de drept civil, deci sunt supuse acțiunii în instanță în caz de abatere. Conturile anuale trebuie să fie auditate de un auditor autorizat, numit de instanță, care are dreptul de a iniția o anchetă specială. Nu există obligația de a pune la dispoziția publicului conturile anuale sau rapoartele. Aceasta implică faptul că nu este posibilă utilizarea datelor primare pentru a identifica domeniul de aplicare al acestui sector în ceea ce privește fondurile și activele.

Întrucât până în 1993 fundațiile nu aveau altă opțiune decât să fie caritabile, legea fundațiilor private din 1993 a permis fondatorilor să acorde active nu numai pentru proiectele caritabile ci și în beneficiul grupurilor particulare foarte specifice și în special pentru moștenitorii lor. Fundațiile caritabile din Austria beneficiază de aceleași avantaje fiscale ca și alte organizații caritabile înființate în diverse alte forme juridice și care fac obiectul Codului fiscal austriac (Bundesabgabenordnung, BAO). În ceea ce privește orice alt organism sau persoană juridică, donații de la fundații către organizații aflate pe o listă de organizații caritabile certificate pot duce la scutiri fiscale pentru donator. Opusul este adevărat, dacă o fundație este o organizație caritabilă înregistrată și, prin urmare,

primește donații, donatorul va primi o scutire de impozitare. Suma este limitată la 10% din venitul său anual.⁷

Fundația privată austriacă a primit recent o atenție și o popularitate sporită, ca o alternativă onshore la soluțiile obișnuite de fundamenteare și încredere în alte jurisdicții precum Liechtenstein sau Channel Islands. Motivul creșterii popularității este căutarea soluțiilor onshore, care beneficiază de protecția tratatului fiscal, acceptând în același timp un nivel de impozitare, dar nu prea ridicat.

În mod obișnuit, motivele comune pentru înființarea unei fundații private sunt conservarea proprietății, protecția împotriva influențelor externe, sprijinirea membrilor familiei pentru generațiile următoare, precum și protejarea descendenței corporațiilor.

O fundație privată este stabilită de persoane fizice sau juridice printr-o declarație de înființare notarială. Este posibilă înființarea unei fundații private printr-un proxy autorizat, care va apărea apoi ca fondator oficial. Acest lucru este important pentru fondatorii care nu doresc să se apară în registrul fundațiilor accesibil publicului.

Nici înființarea fundației, nici activitățile acesteia nu fac obiectul supravegherii autorităților publice. Singura autoritate competentă pentru o fundație privată este instanța austriacă, care nu poate fi influențată de părți externe.

Fundația privată nu poate desfășura o activitate comercială și nu este autorizată să exercite funcții de conducere într-o societate sau să fie partener cu răspundere nelimitată într-o societate înregistrată.

În declarație, scopul fundației, precum și activele au contribuit, numele, sediul și termenul trebuie să fie incluse. O fundație privată poate fi înființată pentru o perioadă specificată sau pentru o perioadă nelimitată de timp.

Beneficiarii pot fi determinați în addendum la act. Acest addendum nu este depus la instanța de judecată. Prin urmare, numele și identitatea beneficiarilor nu sunt accesibile publicului, iar o terță parte care inspectează Registrul companiilor austriece va afla, de obicei, că o persoană a format o fundație privată și a plătit suma minimă.

Fondatorul este, în principiu, liber să aleagă scopul fundației private, care servește scopului de a gestiona, crește și asigura bunurile fundației private. De aceea, de obicei, scopul este sprijinul fondatorului și al familiei sale în generațiile actuale și viitoare.

După înregistrare, modificările declarației sau ale actului adițional sunt posibile numai dacă fondatorul și-a rezervat dreptul de a face acest lucru în declarație; amendamentele necesită un act notarial. Fondatorul este de asemenea liber să-și rezerve dreptul de a revoca fundația. În principiu, organele principale ale fundației sunt consiliul de administrație, auditorul fundației private (organismele solicitate din punct de vedere juridic) și, după caz, consiliul de supraveghere (la depășirea pragurilor prevăzute de lege). În plus, pot fi stabilite organisme suplimentare (cum ar fi un consiliu consultativ). Practic, cele mai importante organisme sunt:

- Consiliul de Administrație

Organul de conducere al fundației private este consiliul de administrație care reprezintă fundația privată și administrează activele sale. Trebuie să se conformeze intențiilor fondatorului, așa cum se precizează în declarația de înființare și este responsabil de punerea în aplicare a scopului fundației. Beneficiarii fundației nu pot fi membri ai consiliului de administrație al fundației.

Primul consiliu de administrație este numit de fondator. În timpul vieții sale, fondatorul își poate păstra dreptul de a elimina și de a numi directorii (dar în acest caz fondatorul nu poate fi un beneficiar).

Consiliul de administrație este alcătuit din cel puțin trei membri, dintre care doi trebuie să aibă reședința permanentă în UE sau în SEE.

⁷ <http://euforistudy.eu/wp-content/uploads/2015/07/Austria.pdf>

- Consiliul consultativ

Existența unui consiliu consultativ este opțională. În cazul în care se înființează un consiliu consultativ, în mod obișnuit, fondatorul și beneficiarii sunt membri ai consiliului consultativ. Comitetul consultativ supraveghează consiliul de administrație și trebuie consultat în probleme importante. Mai mult, declarația poate furniza un catalog de tranzacții care necesită aprobarea consiliului consultativ, reducând potențialul de fraudă sau neglijență al membrilor consiliului de administrație și riscul ca acesta să poată afecta fundația. În mod tipic, consiliul consultativ numește noi membri în consiliul de administrație, în special dacă fondatorul a decedat.

În ceea ce privește impozitarea donațiilor la Fundația privată, în general, donațiile fondatorului fundației sunt impozitate la o rată de impozitare de 2,5%.

O fundație privată este, în principiu, supusă impozitului pe profit de 12,5%. Cu toate acestea, scutirile fiscale totale se aplică pentru diferitele grupe de venituri, cum ar fi veniturile din dividende sau câștigurile de capital ale companiilor austriece sau non-austriece.

O fundație privată trebuie să rețină impozitul la sursă la distribuirea către beneficiari de 12,5%. Cu toate acestea, în cazul în care beneficiarul este rezident în afara Austriei, în majoritatea cazurilor (în funcție de țara de reședință a beneficiarului), impozitul reținut la sursă este redus la 0% prin tratatul fiscal aplicabil.

Fundația privată austriacă ar putea fi un vehicul onshore adecvat pentru conservarea averii. În multe cazuri (în special în cazul în care fundația acționează ca o fundație tip holding care deține participații la capitalul internațional), fundația austriacă poate fi extrem de eficientă din punct de vedere fiscal (rata efectivă a impozitului pe venit de 0% pentru veniturile din dividende și fără taxă reținută pentru distribuțiile transfrontaliere) într-o jurisdicție foarte apreciată și sigură, care beneficiază de o rețea vastă de tratate.⁸

Austria are un sistem clasic de impozitare a profiturilor companiilor, implementat începând cu anul 1988. Subiecții acestui tip de impozit sunt: companiile pe acțiuni, companiile cu răspundere limitată, fundațiile private, entitățile publice care desfășoară activități comerciale, asociațiile, instituțiile și fundațiile fără existență legală independentă și acumulări de proprietate pentru un scop specific.

Fundațiile private nu au dreptul să desfășoare activități comerciale, ele însele, dar pot opera asemenea unor holdinguri.

Legea fiscală austriacă prevede unele stimulente (facilități) pentru anumiți subiecți ai impozitului pe profit, precum și pentru anumite obiective. Este vorba despre facilități acordate fundațiilor (de exemplu numeroase articole de venit pasiv sunt scutite), de alocațiile pentru invenții cu impact asupra economiei austriece, de alocații pentru educație (mai exact pentru pregătirea profesională a angajaților) și de facilitățile acordate pentru acțiunile nou emise (scutire de impozit, în anumite condiții, a dividendelor atribuibile acestora).

Venitul global impozitat este agregatul rezultatelor nete ale tuturor categoriilor de venituri, din care se scad pierderile, cheltuielile excepționale și speciale, precum și anumite scutiri și câștiguri.

În categoria veniturilor scutite se includ: unele distribuții (alocări) sociale; plățile primite de la fundații sau fondurile publice pentru promovarea directă a artelor, științei și cercetării; burse și premii pentru elevi⁹.

⁸ <http://www.dorda.at/publications/austrian-private-foundation-gains-increasing-popularity-international-wealth-planners>

⁹ <https://www.taxes.at/en/the-austrian-tax-system/>

Guvernul austriac a adoptat în 2015 o nouă lege, prin care ofera fundațiilor statutul de fundație caritabilă¹⁰.

Cadrul de dare fiscală eficient din Austria a fost introdus pentru prima dată în 2009, stimulând donațiile anuale de la 390 la 550 de milioane de euro în 2014. În fiecare an calendaristic, persoanele fizice pot deduce până la 10% din venitul lor impozabil în acest mod. Acum, peste 700.000 de austrieci fac donații eficiente din punct de vedere fiscal în fiecare an.

Asociația austriacă de strângere de fonduri (Fundraising Verband Austria) a condus o campanie de lobby pentru protejarea stimulentele fiscale pentru donațiile caritabile și extinderea cadrului juridic și fiscal către fundații caritabile.

O prevedere a Comisiei de reformă fiscală de a elimina reducerile fiscale pentru donațiile caritabile a fost anulată cu succes, iar guvernul austriac tocmai a adoptat noua lege pentru a clasifica legal fundațiile cu statut caritabil, facilitând crearea unei fundații și acordarea de concesiuni fiscale pe donații către și de la fundații¹¹.

Baza activelor fundațiilor austriece private a fost estimată la 99 de miliarde EUR în 2009, ceea ce a dus doar la cheltuieli în scopuri caritabile între 10 și 40 de milioane EUR. În plus, se estimează că fundațiile provinciale și federale de interes public au un total de active de 300 până la 350 de milioane EUR. Presupunând că fundațiile pentru beneficii publice au o rată anuală a câștigului salarial comparabil de 4%, se poate concluziona că acestea ar putea distribui între 12 și 14 milioane euro pe an. Pentru fundațiile bancare sunt disponibile date exacte, furnizate de Österreichischer Sparkassenverband (Federația austriacă a băncilor de economii). În 2010, cele 35 de fundații ale băncilor de economii au cheltuit aproximativ 7.4 milioane EUR în scopuri caritabile¹².

Două caracteristici relevante ale sectorului non-profit austriac sunt principiul federalismului și ideea puternică de autoadministrare. Având în vedere faptul că Austria este un stat federal, multe - în special cele mari - organizații non-profit sunt structurate în același mod și sunt organizate la nivel federal, de stat și local. Organizațiile de la nivel federal au adesea o poziție relativ slabă în comparație cu organizațiile din statele care de obicei se bucură de mai multă autonomie. Această tradiție de autoadministrare oferă baza pentru ca organizațiile non-profit să se angajeze în rezolvarea problemelor pentru populația locală. Un alt exemplu de principiu al autoadministrării este rolul important al asociațiilor profesionale, în care apartenența este fie obligatorie (camere), fie voluntară (de exemplu, Federația sindicatelor austriece). Organizațiile profesionale cu statut de membru voluntar aparțin sectorului non-profit austriac. Multe dintre aceste asociații au o influență deosebită asupra problemelor sociale și politice din modelul corporatist și tripartit al Austriei ("parteneriat social și economic") și cooperează îndeaproape în acest context. O altă trăsătură caracteristică a sectorului non-profit austriac este influența strânsă și reciprocă dintre partidele politice (în special Partidul Popular Austriac [ÖVP] și Partidul Social Democrat din Austria [SPÖ]) și multe ONG-uri tradiționale și relevante din punct de vedere economic. Acesta este un rezultat al istoriei, deoarece multe dintre aceste ONG-uri au fost înființate în timpul mișcărilor sindicale. SPÖ a sprijinit formarea unor organizații care au oferit sprijin clienților săi, iar ÖVP a făcut același lucru pentru ca ONG-urile să-și servească clientela. Astăzi, atât "roșii" (SPÖ) cât și "negrii" (ÖVP) sunt activi în multe domenii (servicii sociale, sport, cultură). ONG-urile care au relații strânse cu partidele politice au o mare influență asupra politicii (de exemplu, în legislație).

¹⁰ <http://euforistudy.eu/wp-content/uploads/2015/07/Austria.pdf>

¹¹ <http://www.efanet.eu/member-news/news-from-austria/426-austria-passes-law-extending-charitable-status-to-foundations>

¹² <http://euforistudy.eu/wp-content/uploads/2015/07/Austria.pdf>

Contactele strânse cu politicienii și oficialii publici de rang înalt facilitează accesul la finanțare publică. Prin urmare, în unele zone există chiar o rivalitate între ONG-urile vechi, tradiționale și noii veniți.

Împreună cu partidele politice, bisericile - în special Biserica Catolică - influențează sectorul austriac non-profit. Pe de o parte, bisericile catolice în sine fac parte din acest sector. Pe de altă parte, aceștia sunt afiliați la numeroase ONG-uri semnificative care oferă servicii sociale.

Un alt element important pentru structura sectorului non-profit este numărul mare de asociații înregistrate care reprezintă viața vitală a societății civile. O mare parte a populației se alătură și sprijină astfel de organizații. Asociațiile înregistrate fac parte din cultura din Austria și oferă sprijin suplimentar principiului larg răspândit al auto-ajutorului; numărul acestora crește anual. În schimb, semnificația cooperativelor s-a redus în ultimele decenii, chiar dacă organizațiile foarte mici au revitalizat recent această formă de cooperare.¹³

BELGIA

Regulile care guvernează organizațiile caritabile și fundațiile sunt prevăzute de articolul 27 al Constituției și de legea din 27 iunie 1921¹⁴, completată de Decretul regal din decembrie 2003 privind obligațiile contabile și publicarea conturilor anuale ale anumitor asociații fără scop lucrativ, asociațiilor și fundațiilor internaționale fără scop lucrativ¹⁵.

Dreptul de asociere este garantat constituțional: "Art.27. Cetățenii belgieni au dreptul de a se asocia; acest drept nu poate fi supus niciunei măsuri preventive"¹⁶.

Art.1 din Legea din 27 iunie 1921 privind asociațiile fără scop lucrativ, asociațiile internaționale fără scop lucrativ și fundațiile definește asociațiile ca fiind organizațiile care "nu desfășoară activități industriale/comerciale și care nu caută să obțină câștiguri materiale pentru membrii săi."

La fel ca multe țări europene, legea belgiană permite două forme de bază ale organizațiilor non-profit, asociația și fundația. Asociațiile pot lua o serie de forme juridice: asociația nonprofit (în limba franceză: ASBL sau în limba flamandă: VZW) și asociația internațională nonprofit (în AISBL franceză sau în flamandă: IVZW). Activitățile caritabile pot fi, de asemenea, exercitate prin intermediul unei asociații de facto (association de fait / feitelijkevereniging); acest tip de organizație nu este încorporată și nu are personalitate juridică.

O nouă lege adoptată în mai 2002 a modificat legile existente care reglementează organizațiile non-profit naționale și internaționale și a impus noi obligații privind raportarea și controlul acestor organizații. Pentru fiecare organizație non-profit (ASBL / VZW, AISBL / IVZW, fundații de utilități publice și fundații private) este creat un dosar la biroul de grefieri al curții de comerț a sediului organizației. Dosarul trebuie să conțină statutele, deciziile privind numirea, demisia sau rezilierea directorilor, persoanele responsabile de conducerea zilnică, reprezentanții și auditorii; și un registru al membrilor (numai pentru asociațiile non-profit, și anume ASBL / VZW). Asociațiile și fundațiile mari trebuie să țină conturi anuale conform Legii din 17 iulie 1975 dacă îndeplinesc anumite criterii de dimensiune precizate de lege. Asociațiilor și fundațiilor mici li se permite să

¹³ http://www.forschungsnetzwerk.at/downloadpub/paper_neumayr_etal_epubWU_2007.pdf

¹⁴ http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=1921062701&table_name=loi

¹⁵ http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=2003121935&table_name=loi

¹⁶ http://www.senate.be/doc/const_fr.html

mențină un sistem contabil simplificat. Legațiile și donațiile acordate organizațiilor nonprofit sunt supuse aprobării de către guvern sau prin decret regal, cu excepția cazului în care valoarea lor este de 100.000 de euro.

Asociații

Asociațiile nonprofit sunt definite prin Legea din 27 iunie 1921¹⁷, ca un organism care nu se consacră activităților industriale sau comerciale sau care nu caută să obțină pentru aderenții săi beneficii materiale.

Condițiile privind constituirea asociațiilor fără scop lucrativ sunt definite de Legea din 27 iunie 1921 și de Codul societăților.

Dacă asociația nu are scop lucrativ și nu exercită activități comerciale (ASBL), trebuie îndeplinite condițiile prevăzute de art.1, 2 și 3 din Legea din 27 iunie 1921. Asociația internațională fără scop lucrativ (AISBL) poate fi înființată în condițiile prevăzute de art.46 și 48 din legea menționată. Asociația care exercită activități comerciale fără să urmărească îmbogățirea membrilor săi este o asociație cu finalitate socială, guvernată de prevederile Codului societăților (Cartea X) și, în ce privește înființarea, de articolul 661 din același Cod. Niciunul din aceste tipuri de societăți nu prevalează asupra altora; alegerea unei anumite forme juridice de asociere depinde de scopurile urmărite de persoanele care se asociază și de activitățile pe care acestea își propun să le pună în practică pentru atingerea scopurilor.

Pentru a obține personalitate juridică asociațiile trebuie să îndeplinească anumite condiții (astfel încât să îndeplinească formalitățile de înregistrare): redactarea statutului, numărul minim de membrii (care nu trebuie să fie mai mic de trei); menționarea domiciliului legal al asociației; definirea scopului în care a fost constituită; numele și adresele membrilor; rolul organelor asociației. Publicarea statutului și a identității administratorului în anexele Monitorului Oficial este obligatorie. Asociația primește atunci personalitate juridică (legea din 27 iunie 1921, art.3). Publicarea este obligatorie și în cazul modificării statutului sau în cazul numirii, demisiei sau revocării administratorului. Tribunalul civil consideră că această formalitate este obligatorie și în cazul simplei realegeri a administratorului. Înregistrarea la tribunalul civil a sediului asociației în luna în care a fost publicat statutul și în fiecare an în caz de modificare a listei alfabetice a membrilor asociației (legea 27 iun 1921, art. 10) este obligatorie. Indicarea mențiunii "asociație nonprofit" pe toate actele, facturile, publicațiile și alte acte este de asemenea obligatorie. Dizolvarea asociației poate fi "judiciară": este pronunțată de tribunalul civil de zonă la cererea eventuală a Ministerului Public. Dizolvarea este publicată în anexele Monitorului Oficial. Dizolvarea asociației poate surveni și în cazul în care două treimi din adunarea generală a asociației votează pentru dizolvare.

Pentru fiecare asociație fără scop lucrativ, la grefa tribunalului de comerț competent teritorial se păstrează un dosar conținând:

- statutul asociației;
- actele referitoare la nominalizarea sau încetarea funcțiilor administratorilor, a persoanelor delegate pentru asigurarea gestiunii zilnice, a persoanelor abilitate să reprezinte asociația și a comisarilor;
- copia listei membrilor asociației;
- deciziile referitoare la nulitatea/dizolvarea asociației, la lichidarea acesteia, precum și la nominalizarea și încetarea funcțiilor lichidatorilor;
- conturile anuale ale asociației;
- modificările actelor, documentelor și deciziilor menționate;
- textul coordonat al statutului, ca urmare a modificării acestuia.

¹⁷ http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=1921062701&table_name=loi

Toate documentele și publicațiile asociației trebuie să poarte, în mod obligatoriu, mențiunea “asociație fără scop lucrativ”.

Asociațiile fără scop lucrativ recurg, în general, la resurse mixte; în funcție de tipul activităților desfășurate, acestea provin din vânzări, subvenții publice, donații și cotizații. Subvențiile reprezintă aproximativ 41% din veniturile asociațiilor; condițiile de acordare variază în funcție de autoritățile care le alocă.

Capacitatea legală a asociațiilor non-profit este mult mai restransă decât a persoanelor juridice sub incidența legislației ordinare. Aceste restricții sunt legate de achiziționarea de proprietăți pe de o parte și de capacitatea de a primi donații pe de altă parte. Donațiile mai mari de 100 000 de euro trebuie autorizate prin decret regal. Organizațiile nonprofit angajate în activități de afaceri auxiliare sunt subiectul TVA-ului.

Conform art.46 al Legii asociațiilor, asociația internațională fără scop lucrativ este asociația care nu desfășoară activități industriale/comerciale și care nu caută să obțină câștiguri materiale pentru membrii săi.

Sub sancțiunea nulității, asociația internațională fără scop lucrativ se constituie prin act autentic. Aceasta dobândește personalitate juridică în condițiile legii. Notarul trebuie să verifice și să ateste respectarea dispozițiilor legale.

Regele acordă personalitate juridică, în condițiile și în limitele Legii din 27 iunie 1921, asociațiilor deschise belgienilor și străinilor, care au sediul social în Belgia și care au un scop nelucrativ de utilitate internațională, cu condiția ca scopul/ activitățile desfășurate să nu contravină legii sau ordinii publice.

Dispozițiile art.48 reglementează conținutul statutului unui asemenea tip de asociație, respectiv:

- denumirea AISBL și adresa sediului social;
- descrierea exactă a scopului și activităților asociației;
- condițiile și formalitățile de aderare la și de ieșire din asociație; categoriile de membri;
- drepturile și obligațiile membrilor;
- atribuțiile, modul de convocare și procesul decizional al organului general de conducere a asociației internaționale fără scop lucrativ, precum și condițiile în care rezoluțiile acestuia sunt aduse la cunoștința membrilor;
- atribuțiile, modul de convocare și procesul decizional al organului de administrare al AISBL, modul de nominalizare, încetarea funcțiilor și revocarea administratorilor, conținutul atribuțiilor și modul de exercitare a acestora, precum și modul de desemnare a persoanelor abilitate să angajeze asociația în relația cu terții și de a o reprezenta în acțiunile în justiție;
- condițiile de modificare a statutului, de dizolvare și de lichidare a asociației, precum și destinația patrimoniului acesteia.

Fundații

Fundația este rezultatul unui act juridic din partea persoanelor sau entităților care alocă active unui obiectiv non-profit și nu are membri. Fundația de utilitate publică trebuie să-și utilizeze resursele financiare pentru scopuri educaționale, culturale, religioase, sociale sau de altă natură. Fundația nu poate procura un câștig material nici fondatorilor, nici administratorilor și nici unei alte persoane, cu excepția, pentru ultima categorie, a cazului în care este vorba de realizarea unui scop dezinteresat.

Sub sancțiunea nulității, fundația se constituie prin act autentic (...). Fundația se bucură de personalitate juridică în condițiile definite în prezentul titlu. Notarul trebuie să verifice și să ateste respectarea dispozițiilor prevăzute în prezentul titlu.

O fundație poate fi recunoscută ca fiind de utilitate publică atunci când tinde spre realizarea unei opere cu caracter filantropic, filozofic, religios, științific, artistic, pedagogic sau cultural.

Fundațiile recunoscute ca fiind de utilitate publică poartă denumirea de fundație de utilitate publică. Celelalte fundații poartă denumirea de fundație privată”.

Noțiunea de *fundație privată*, care a fost introdusă printr-o lege recentă, nu este obligată să servească interesul general; aceasta poate urmări, de asemenea, scopuri private, cum ar fi planificarea imobiliară. Pe lângă aceste forme, legislația belgiană a creat, de asemenea, o entitate hibridă, societatea cu scop social, care poate fi considerată o alternativă la asociațiile fără scop lucrativ. Spre deosebire de aceste asociații, o societate cu scop social poate desfășura o activitate comercială, dar această activitate ar trebui să se desfășoare într-un context non-profit.

Înființarea unei fundații:

1. Poate fi înființată *inter vivos* sau *mortis causa*
2. Pentru a înființa o fundație, statutul trebuie elaborat sub forma unui document înregistrat oficial care să enumere scopurile pentru care se constituie fundația, numele fundației, domiciliul legal, numele, adresa și naționalitatea membrilor conducerii;
3. Declarația de înființare trebuie trimisă către guvern pentru aprobare;
4. Orice modificare în statut trebuie publicată în Monitorul Oficial.

Dobândirea personalității juridice este reglementată de dispozițiile art.29: o fundație privată dobândește personalitate juridică în ziua în care statutul și actele privind nominalizarea administratorilor sunt depuse la dosarul ținut de grefa tribunalului de comerț, în condițiile prevăzute la art.31.1.

Statutul unei fundații de utilitate publică se comunică ministrului justiției, care are competența primirii cererii de acordare a personalității juridice și de aprobare a statutului. Personalitatea juridică se dobândește la data emiterii decretului regal de recunoaștere a fundației de utilitate publică.

Aprobarea statutului de către Guvern, este consemnată printr-un act autentic și atrage achiziționarea personalității juridice. Hotărârea regală de aprobare prescrie măsurile de aplicare. Statutul nu poate fi modificat decât prin lege sau printr-un acord între guvernământ și majoritatea administratorilor fundației respective. Fundația primește personalitate juridică în momentul în care statutul este aprobat de guvern. Consiliul de Administrație al fundației trebuie să prezinte în fiecare an situația financiară și bugetul către guvern.

Asociațiile și fundațiile care urmăresc o acțiune cu caracter filantropic, religios, științific, artistic, pedagogic, exercitată în scop non-profit primesc statutul de utilitate publică.

De la modificarea legilor aplicabile la 1 iulie 2003, legislația belgiană recunoaște fundațiile private. Anterior, a existat doar ceea ce se numea "instituția pentru utilități publice" (acum "fundația de utilitate publică"). În conformitate cu articolul 27 din Legea privind asociațiile și fundațiile, o fundație de utilitate publică este caracterizată de scopuri filantropice, filosofice, religioase, științifice, artistice, educaționale sau culturale. Fundației nu i se permite să obțină profit pentru ea însăși, deși angajarea în activitatea economică nu este interzisă dacă profiturile servesc în mare măsură scopului non-profit al scopului inițial al fundației. Motivația principală de a permite înființarea unor fundații private a fost, pe de o parte, obținerea certificării de valori mobiliare (analogă cu "biroul administrativ" olandez) și, pe de altă parte, facilitarea acordării de servicii pentru familiile cu copii cu dizabilități. Atunci când este înființată fundația, trebuie respectat principiul potrivit căruia bunurile fundației nu trebuie să servească interesele fondatorului.

Fondatorul nu are nicio influență asupra administrării activelor și nici asupra unei părți din activele fundației, dar primește un drept de (co-) determinare. De asemenea,

pot fi luate măsuri pentru a se asigura că, după realizarea scopului fundației, o parte sau toate activele totale revin fondatorului (fondatorilor). În conformitate cu articolul 28 din Legea privind asociațiile și fundațiile, fundația privată trebuie să aibă sediul social în Belgia. În cazul în care sediul social este mutat în străinătate, acest lucru conduce în mod automat la lichidarea fundației dacă sistemul juridic al țării în care se află sediul social al fundației nu permite acest transfer.

Statutul fundației trebuie să conțină deja dispoziții privind utilizarea patrimoniului în momentul dizolvării. În orice caz, activele trebuie să deservească un scop care nu are legătură cu interesul personal. În cazul în care donatorul trebuie să primească bunul inițial dotat în realizarea scopului, acest lucru trebuie menționat și în statutul fundației.

În general, trebuie respectate cerințele stricte de raportare în conformitate cu articolul 32 din Legea privind asocierea și fundația. Obligația de a ține registre de evidență și de a întocmi situații financiare anuale depinde de mărimea fundației. Dacă sunt depășite două dintre următoarele praguri, se aplică reglementările stricte cu privire la mecanismele de responsabilitate și control: media anuală de 5 angajați și venituri totale mai mari de 25.000 EUR, active conform situațiilor financiare anuale de peste 1 000 000 EUR. Fundațiile care nu îndeplinesc aceste cerințe sunt supuse unui sistem simplificat. Fundațiile private cu un venit de 25.000 de euro sau mai mare trebuie să depună bilanțurile lor la banca națională belgiană.

Tipurile reprezentative de fundații sunt:

- Fundații de utilitate publică (instelling van openbaar nut) - Aceasta este cea mai veche formă de fundație. Se deosebește de fundația privată, în special prin scopul său de a urmări un obiectiv filantropic, filosofic, religios, științific, artistic, educațional sau cultural. În timp ce supravegherea fundațiilor de utilități publice nu este obligatorie, autoritățile fiscale efectuează investigații privind natura activităților și donațiilor fără scop lucrativ și examinează dacă majoritatea veniturilor este acordată instituțiilor de caritate. Procesul mai strict de aprobare distinge în continuare acest tip de fundație de fundația privată.

- "Biroul administrativ" belgian - Această fundație privată pentru certificarea valorilor mobiliare a fost creată pe baza modelului olandez. Acesta permite împărțirea drepturilor de proprietate asupra titlurilor de valoare cu rezultatul că activele și drepturile de membru pentru o singură garanție sunt în mai multe mâini. Acest așa-numit birou administrativ este implicat în proces și eliberează certificatele. Astfel, valorile mobiliare sunt gestionate uniform și oferă managementului un mecanism de protecție împotriva preluării ostile de către companii. Acest tip de fundație privată a fost criticat în mod deosebit, deoarece cerința unui scop ideal nu este îndeplinită de biroul administrativ, care funcționează în conformitate cu principiile economice.

- Fundații care nu fac obiectul Legii Asociației și a Fundației Această categorie include fundații în beneficiul învățământului public cu sarcina principală de a acorda burse. În acest grup sunt incluse și fundații universitare sau fundații în drept administrativ.

În Belgia, fundațiile cu scopuri artistice, religioase sau științifice ("fundații de utilități publice") nu pot fi înființate decât dacă capitalul lor este de 1 milion de euro. Fundațiile private nu trebuie să îndeplinească această cerință minimă de capital și nici nu fac obiectul dispozițiilor de supraveghere strictă existente pentru fundațiile publice¹⁸.

În ceea ce privește tratamentul fiscal al fundațiilor, se poate vorbi, în primul rând, de taxele de constituire. O taxă unică de 25 EUR se percepe la înregistrare. Impozitarea transferului de active către fundații depinde de natura tranzacției dintr-o perspectivă juridică.

¹⁸ <http://www.efc.be/cgi-bin/articlepublisher.pl?filename=BG-SE--G-3.html>

Taxa de achiziție de 10% în Flandra și 12,5% în Wallonia și Bruxelles este percepută pentru transferurile imobile fără contraprestație. Impozitul se bazează pe prețul de cumpărare. Transferul bunurilor mobile contra cost nu este impozabil. Transferul proprietăților imobiliare aflate în afara Belgiei este supus unei taxe fixe de 25 EUR.

Depunerile contra cost, cum ar fi transferul de acțiuni către o fundație - "birou administrativ" - sunt supuse unei taxe unice de 25 EUR. Luarea în considerare a donatorilor constă în certificatele emise de fundație.

În cazul depozitelor fără plată, trebuie să se clarifice dacă transferul este sau nu un cadou. Spre deosebire de donatie, nu există nici o "intenție donativă" (animus donandi) în legătură cu un depozit fără o atenție din partea donatorului. În regiunile Wallonia și Bruxelles-Capitale, se percepe o taxă generală de 25 EUR pentru depunerea fără depozit, atât a bunurilor mobile, cât și a bunurilor imobile.

Taxa de cadou face o distincție clară între activele donatorului și activele fundației. În consecință, fundația este responsabilă pentru plata taxei cadou. În Flandra, cota de impozitare pentru cadouri pentru fundații private este de 7%. Cadouri de la o asociație sau o fundație de utilitate publică sunt taxate cu o taxă fixă de 100 EUR.

Cadouri pentru fundații de utilități publice sunt impozitate la 6,6% în Wallonia și Bruxelles Capitale și la 7% în Flandra (articolul 140 din Legea privind impozitarea tranzacțiilor din Belgia). Taxa de cadou poate fi evitată prin certificarea cadoului în străinătate, oferind cadouri la îndemână sau incluzând o clauză de retragere în statutul fundației la înființarea fundației. O astfel de clauză asigură că, la realizarea scopului fundației, activele revin donatorului.

În conformitate cu articolul 33 din Legea asociațiilor și fundațiilor, orice cadou de peste 100.000 de euro trebuie să fie aprobat prin rezoluție regală. Această sumă este ajustată anual.

Donatorul poate deduce din veniturile sale impozabile, cadouri cu o valoare care depășește 25 EUR, dacă fundația acoperă un scop care intră sub incidența articolului 110 și coroborat cu articolul 104 din Legea privind impozitul pe venit în Belgia. Acesta este, de exemplu, cazul fundațiilor cu activități culturale sau care deservește scopul cercetării științifice¹⁹.

Moștenirea fundațiilor este supusă impozitului pe moștenire, care se bazează pe valoarea și compoziția moștenirii. De regulă, se aplică cota de impozitare pentru terți. În Flandra, o taxă de 8,8% se percepe pe moștenirile fundațiilor de utilități publice și ale fundațiilor private, în conformitate cu articolul 59 din Legea privind impozitarea moștenirilor în Belgia. Persoanele juridice angajate într-o activitate non-profit, bunurile și asociațiile juridice sunt supuse unei cote de impozitare anuale de 0,17% în locul impozitului pe succesiune, în cazul în care activele lor depășesc 25 000 EUR²⁰.

Legea privată internațională belgiană se bazează pe teoria sediului societății, ceea ce înseamnă că capacitatea juridică a unei fundații este judecată în conformitate cu legea țării în care se află sediul social. Pentru a stabili ce lege internă este aplicabilă, nu este relevant sediul social stabilit în statut, ci locul în care se desfășoară efectiv activitatea profesională. O fundație mutată din străinătate în Belgia este strict supusă legii belgiene.

În Belgia, fundațiile din străinătate sunt supuse aceluiași reglementări și supravegheri de raportare ca și fundațiile stabilite de legislația belgiană. Avantajele fiscale sunt enumerate la articolul 104, care se aplică în următoarele condiții: Beneficiarul trebuie să aibă capacitate juridică în temeiul legislației belgiene. Fundația nu poate avea

¹⁹ <https://www.belgium.be/en/taxes/donations>

²⁰ <http://taxbites.be.apache05.hostbasket.com/taxation/pdf/inheritance.pdf>

ca scop obținerea de profit (nici în favoarea fondatorului, nici a membrilor săi). Fundația trebuie să se angajeze în activități speciale: activități științifice, culturale, de mediu sau activități în beneficiul țărilor în curs de dezvoltare, persoanelor cu handicap, persoanelor în vârstă sau nevoiașelor sau victimelor dezastrelor naturale. Costurile generale de gestiune sau costurile administrative nu pot depăși 20% din resursele fundației totale. Autorizarea publică este acordată timp de 3 ani²¹.

DANEMARCA

Constituția daneză din 1953 dispune că cetățenii sunt liberi de a forma asociații cu scop legal fără autorizație prealabilă. Art.78 din Constituție²² garantează și protejează dreptul și libertatea de asociere:

“1. Membrii publicului au dreptul de a forma asociații în orice scop legal, fără autorizare prealabilă.

2. Asociațiile care operează sau încearcă să-și atingă scopurile prin folosirea violenței, incitării la violență sau prin acțiune criminală împotriva celor care gândesc diferit pot fi dizolvate prin hotărâre judecătorească.

3. Nicio asociație nu poate fi dizolvată prin hotărâre a Guvernului. Totuși, o asociație poate fi temporar interzisă, caz în care, împotriva acesteia, pot fi declanșate imediat procedurile de dizolvare.

4. Cazurile privind dizolvarea asociațiilor politice pot fi aduse, fără autorizație specială, în fața celei mai înalte Curți din Danemarca.

5. Efectele legale ale unei astfel de dizolvări se stabilesc în detaliu prin lege.”

Regimul juridic aplicabil organizațiilor fără scop lucrativ – reglementat de Legea din 6 iunie 1984 privind fundațiile și anumite categorii de asociații - este diferit, după cum este vorba despre o fundație sau asociație.

Legea, care conține prevederi referitoare la înființarea și organizarea fundațiilor și a anumitor asociații (sindicate și asociații cu caracter economic), nu prevede condiții speciale pentru constituirea unei asociații fără scop lucrativ. Regula constă în elaborarea documentelor de constituire și a statutelor. Asociația se constituie prin contract și, din momentul constituirii, dobândește personalitate juridică independentă.

Nu există nicio regulă specială de organizare internă a asociației. Adunarea generală dispune de autoritate supremă în ce privește organizarea asociației. De regulă, asociația este condusă de consiliul de administrație.

Asociații

1. Asociații declarate

Anumite categorii de asociații trebuie obligatoriu să fie declarate și înscrise în registrul asociațiilor, în trei luni de la crearea lor. Este vorba de toate asociațiile de drept privat a caror activ depășește o anumită sumă.(250 000coroane). Ministerul de Justiție asigură păstrarea registrului.

2. Asociațiile nedeclarate pot fi create de persoane publice sau private fara a fi nevoie de a îndeplini nici o formalitate administrativă. Ele trebuie să aibă un statut elaborat și un organ director. Ca să primească o reală personalitate juridică trebuie să:

- constituie un dosar cuprinzând numele și adresa asociației, lista membrilor fondatori și Consiliului de Administrație;

²¹ https://www.arbeiterkammer.at/infopool/akportal/Studie_Stiftungsbesteuerung_in_Europa_englisch.pdf

²² <https://www.thedanishparliament.dk/en/democracy/the-constitutional-act-of-denmark>

· acest dosar se depune la bancă pentru deschiderea unui cont și pe lângă Comună dacă dorește să obțină un sprijin logistic sau financiar.

În Danemarca nu există un organism național care să reprezinte adunarea asociațiilor. În același timp, adunarea asociațiilor dintr-o comună este regrupată într-un organism format din reprezentanții fiecărei asociații și ai comunei în general, numită "kulturrelsamraad". Înregistrarea asociației în Registrul Ministerului Comerțului și Industriei este opțională. Ministerul Industriei și Comerțului propune cu toate acestea înregistrarea asociațiilor în registrul său, oferind garanția numelui și facilități de achiziționare a bunurilor imobiliare.

Fundații

Fundațiile au fost acceptate legal în conformitate cu legislația daneză timp de secole. În 1984 a fost decis să se adune toate regulile relevante și au fost introduse două acte legislative. Legea generală a Fundațiilor / Lov om fonde og visse foreninger Nr. 300 af 6. juni 1984 (FFL), actualizată Act lovbekendtgørelse nr. 698 af 11. august 1992, se referă la fundații și anumite asociații. Fundațiile care se angajează în activități comerciale majore sau dețin un interes de control într-o societate comercială sunt reglementate de Legea privind fundațiile comerciale / Lov om erhvervsdrivende fund Nr. 756 af 18. november 1991 (EFL), actualizat Act lovbekendtgørelse nr. 559 af 19. mai 2010. Cu toate acestea, nu există o definiție legală exactă a termenului fundație în textele de lege. În general, fundațiile sunt înțelese ca organisme juridice independente și constituite separat, cu propria lor structură de guvernare și cu active specifice, înființate pentru a atinge un anumit scop.

Conceptul de fundație este folosit în sens comun în Legea Fundațiilor, cuprinzând: fundații, trusturi și alte institutii independente. Declarația de înființare și statutul trebuie depuse de administrator la Registrul fundațiilor.

Statutul de utilitate publică - Doua texte de lege, din aprilie și iulie 1996 stabilesc care sunt condițiile pentru o asociație, fundație sau altă institutie să dobândească statutul de utilitate publică. Aceasta trebuie să aibă un scop caritabil sau mai general, de utilitate publică și să își pună la dispoziție resursele financiare pentru activități în următoarele domenii: umanitar, cercetare sau protecția mediului.

Scopul fundației trebuie să fie scris în statutul fundației. Trebuie să respecte legea și să poată fi realizată, dar nu trebuie să fie caritabilă sau de utilitate publică. Fundațiile comerciale pot desfășura activități economice ca parte a scopului lor sau ca scop unic. Aceste fundații intră sub incidența Legii privind fundațiile comerciale, care prevede că statutul trebuie să conțină, în acest caz, un regulament privind repartizarea profiturilor. Înființarea unei fundații cu singurul scop de a sprijini membrii familiei fondatorului nu este permisă în conformitate cu constituția, deși se poate înființa o fundație cu scopul de a beneficia pentru rudele fondatorului până la următoarea generație (articolul 7 FFL și articolul 8 EFL).

O fundație necomercială poate fi înființată prin fapte sau printr-o voință. Ea primește personalitate juridică în momentul înființării sale. În termen de trei luni de la înființare, fundația trebuie să se înregistreze la autoritatea de fond locală și la autoritățile fiscale locale, iar ambele institutii trebuie să primească statutul fundației. (Înainte de 1992, toate fundațiile trebuiau înregistrate în registrul național al fundațiilor). Este necesar un capital de pornire de 250 000 de coroane daneze (DKK) (aproximativ 34 000 de euro) (articolul 8 FFL). Pentru fundațiile cu active mai mici, este necesară aprobarea Ministerului Justiției. Potrivit art. 6 FFL, fundațiile trebuie să aibă statut care să acopere următoarele puncte: numele fundației, domiciliul, scopul, valoarea activelor, orice drepturi speciale ale fondatorului și ale terților, regulile de stabilire și numărul membrilor consiliului

(cel puțin trei membri sunt necesari conform art. 11 FFL), cerințele de responsabilitate și utilizarea veniturilor.

Fundațiile comerciale trebuie să se înregistreze la Autoritatea daneză pentru afaceri (Erhvervsstyrelsen²³) la trei luni de la data semnării statutului (articolul 5 EFL). Ei primesc capacitate juridică deplină doar după înregistrare și se pot înregistra numai în momentul în care le-a fost transferat capitalul de bază minim necesar de 300.000 DKK (aproximativ 40.000 de euro). Numele și numele membrilor consiliului, precum și directorii și contabilii / auditorii trebuie să fie incluși în registru.

Fundațiile comerciale obțin personalitate juridică în momentul înregistrării lor la autoritatea națională de afaceri daneză, www.erhvervsstyrelsen.dk). Fundatiile necomerciale trebuie să se înregistreze la autoritățile fiscale regionale, dar au personalitate juridică în momentul înființării lor.

Pentru fundațiile comerciale, următoarele informații trebuie să fie înregistrate în conformitate cu art 40 din Ordinul ministerial nr. 675 din 26 iunie 2012:

- numele fundației și numele secundar (dacă există);
- adresa și sediul social al fundației;
- scopul fundației, data înființării fundației și data ultimei modificări a statutului fundației;
- situația financiară anuală a fundației;
- mărimea capitalului de bază și o declarație dacă aceasta a fost vărsată în numerar sau în alte valori;
- numele complet, funcția și reședința tuturor membrilor consiliului de administrație și directorilor executivi și a auditorilor;

Toate informațiile din registrul pentru fundații comerciale sunt disponibile publicului.

Fundațiile non-comerciale trebuie să prezinte anual situația financiară autorităților fiscale locale, care trebuie să fie semnată de toți membrii consiliului. De asemenea, autoritatea de supraveghere a fundației poate solicita această informație.

Condițiile de răspundere se găsesc în Capitolul 7 FFL. Fiecare fundație trebuie să aibă un contabil sau un auditor. Fundațiile mai mari (definite ca având active nete de 3 milioane DKK - aproximativ 400.000 euro - sau mai mult) au nevoie de un auditor calificat independent / revizor godkendt.

Ambele tipuri de fundații sunt conduse de un consiliu de conducere, care reprezintă fundația și asigură buna administrare și realizarea scopului fundației.

Fundațiile necomerciale trebuie să fie conduse de o comisie formată din cel puțin trei persoane (articolul 11 FFL). De asemenea, autoritatea de fond poate aproba un consiliu mai mic sau o persoană juridică ca membru al consiliului de administrație. Statutul trebuie să prevadă norme privind modul în care sunt numiți membrii consiliului. Statutul poate stipula că membrii consiliului de administrație își desemnează succesorul. Orice membru al consiliului poate demisiona în orice moment și trebuie să demisioneze în cazul în care acesta este în stare de faliment (articolul 13 FFL). Autoritatea de înființare poate înlătura un membru al consiliului de administrație din poziția sa dacă a încălcat statutul sau s-a dovedit a nu fi în măsură să-și îndeplinească în mod corespunzător funcția (articolul 14 FFL). Fondatorul își rezervă dreptul de a numi unul sau mai mulți membri ai consiliului. Fondatorul și familia sa nu pot numi majoritatea locurilor în consiliu (articolul 16 FFL). În general, jumătate din consiliul de administrație și administratorii trebuie să fie rezidenți în Danemarca. Autoritatea de fond și autoritatea fiscală trebuie să fie informate cu privire la componența consiliului (articolul 11.2 FFL). Autoritatea de fond trebuie să aprobe orice hotărâre a consiliului de administrație care a pus în pericol

²³ erhvervsstyrelsen.dk

existența fundației (articolul 21 FFL). Membrii consiliului de administrație trebuie să semneze conturile anuale ale fundației (șase luni de la sfârșitul exercițiului financiar la cele mai recente). Fiecare fundație trebuie să aibă un contabil sau un auditor / revizor.

Fundațiile comerciale trebuie să fie guvernate de un consiliu format din cel puțin trei membri (articolul 12 EFL). Toate numele membrilor consiliului trebuie înregistrate la autoritatea daneză de comerț. Fondatorul poate numi unul sau mai mulți membri ai consiliului. Cu toate acestea, fondatorul și familia sa nu pot numi majoritatea locurilor în consiliu fără aprobarea autorității (articolul 17.1 EFL). Atunci când o fundație este înființată de o corporație, asociatul care conduce societatea nu poate numi majoritatea membrilor consiliului de administrație (Art. 17.2 EFL). Consiliul de administrație poate numi unul sau mai mulți directori, cu toate acestea nu pot constitui majoritatea membrilor consiliului de conducere. Autoritatea de conducere a fundației poate înlătura un membru al consiliului de administrație din funcția sa dacă a încălcat statutul (articolul 15 din legea aplicabilă).

Dacă un membru al consiliului demisionează, trebuie să fie numit un succesor; dacă acest lucru nu se întâmplă, autoritatea de bază poate numi un succesor (Art.16 EFL). Este posibilă o remunerație rezonabilă a membrilor consiliului de administrație, a cărei valoare poate fi redusă de către fundație (articolul 19.3 EFL). În cadrul fundațiilor comerciale, se aplică reguli de participare a lucrătorilor, care sunt similare cu cele aplicabile societăților pe acțiuni (articolul 22 EFL). Astfel, angajații pot numi o treime din membrii consiliului de supraveghere (în cazul în care fundația are mai mult de 35 de angajați în ultimii trei ani).

Ministerul Justiției este responsabil de supravegherea fundațiilor necomerciale (articolul 36 FFL). În practică, Ministerul delegă activitățile de supraveghere către un departament al ministerului numit Civilstyrelsen. Ministerul Comerțului supraveghează majoritatea fundațiilor comerciale. Autoritatea de supraveghere este delegată Autorității de afaceri daneze (Erhvervsstyrelsen).

Nu există o definiție legală a termenului "scop de utilitate publică" în legislația fiscală daneză. Cu toate acestea, este o cerință generală ca donațiile să fie considerate ca fiind acordate unui scop public, că beneficiarii sunt descriși în statutul fundației prin criterii obiective și că beneficiarii nu se limitează la un grup specific de persoane, instituții sau companii. Orice fundație poate solicita autorităților fiscale naționale daneze să fie aprobată ca având scopuri publice în anumite scopuri fiscale (deductibilitatea donațiilor acordate fundațiilor și altor organizații de interes public). În fiecare an se publică o listă cu numele tuturor fundațiilor aprobate în folosul public (www.skat.dk). Cererile care urmează să fie aprobate pentru anul calendaristic următor trebuie să fie transmise autorităților până la data de 1 octombrie. Aprobarea ca beneficiu public nu are niciun efect asupra capacității unei fundații de a deduce donațiile sale din veniturile sale impozabile în temeiul legislației fiscale daneze. Prin urmare, o fundație care nu este autorizată în acest sens, poate deduce donațiile făcute în scopuri publice. Începând cu anul 2008, fundațiile străine au putut solicita aprobarea în aceleași condiții ca și fundațiile daneze. Ordinul ministerial nr. 837 din 6 august 2008, Ministerul Impozitelor și Accizelor a stabilit câteva linii directoare pentru aprobarea fundațiilor ale căror donatori își pot deduce donațiile din venitul impozabil în Danemarca: Fundația trebuie să fie aprobată de Ministerul Impozitelor • donațiile fundației se încadrează în unul sau mai multe scopuri publice • Fundația trebuie să fie constituită în conformitate cu legile ce privesc fundațiile daneze sau să aibă un • consiliu de conducere cu cel puțin un membru care este independent față de fondator Fundația trebuie să aibă sediul principal și majoritatea organelor sale de conducere aflate în UE sau SEE. Fundația trebuie să aibă un scop în beneficiul public (beneficiul public ar putea fi tradus ca "almenvælgørende" sau "almennyttig"). Beneficiarii trebuie să fie definiți în mod obiectiv ca un grup larg al

populației, care nu este limitat din punct de vedere geografic sau limitat la mai puțin de 40.000 de persoane. Activitățile fundației pot fi desfășurate în Danemarca sau în străinătate • Fundația trebuie să aibă o medie de cel puțin 100 de donatori din UE / SEE pentru o perioadă de trei ani. Venitul anual al fundației nu va fi mai mic de 150.000 de coroane daneze (DKK).

În general, fundațiile sunt tratate ca societăți pe acțiuni în conformitate cu art. 3 din Legea specială de impozitare pentru fundații / Fondbeskatningsloven Nr. 813 din 26. octombrie 1997 (FBL), actualizată prin Legea (lovbekendtgørelse) nr. 1248 din 2 noiembrie 2010. Acestea sunt impozitate pe veniturile obținute din activități economice. Alte venituri sunt, de asemenea, impozitate cu o rată de 25%, dar numai dacă depășesc 25.000 DKK (aproximativ 3.400 de euro). Cadourile și donațiile primite de fundații sunt tratate ca și alte venituri, conform art. 3.3 FBL. Sunt posibile deduceri fiscale pentru fundații. Cadourile și donațiile acordate unei fundații pentru a-și construi dotarea nu sunt impozitate (articolul 3.3 FBL). Dividendele primite de la societățile în care fundația deține cel puțin 10% din acțiuni sunt scutite de impozit - cf. Art. 10 FBL, care se referă la articolul 13 din Legea privind impozitul pe profit / Selskabsskatteoven (SEL). În cazul în care o fundație deține cel puțin 75% din acțiunile unei societăți cu răspundere limitată care, în scopuri fiscale, este considerată rezidentă în Danemarca, veniturile acestei societăți sunt considerate, în scopuri fiscale, ca fiind obținute de fundație (articolul 3.4 SEL) Fundațiile pot primi deduceri fiscale în diverse moduri. Cel mai important, aceștia pot deduce sumele pe care le cheltuiesc pentru donații efectuate în cursul anului fiscal pentru scopurile caritabile sau de utilitate publică specificate în statut (articolul 4 FBL). Potrivit art. 4 FBL, o fundație poate deduce din venitul său impozabil o sumă pentru consolidarea a până la 25% din suma cheltuită pentru donații în scopuri publice în cursul anului fiscal. Fundația poate, de asemenea, să deducă o rezervă pentru consolidare dacă suma este donată în scopuri publice în următorii cinci ani (articolele 4.4 și 4.5 FBL). Poate deduce și alte subvenții dacă beneficiarii lor sunt impozitați. Donațiile de la o fundație la alta sunt, de asemenea, deductibile din punct de vedere fiscal. Fundațiile care nu intră sub incidența FBL pot fi impuse în conformitate cu legea privind impozitul pe profit.

Numai donații către fundațiile recunoscute de interes public sunt deductibile pentru donator. Este necesară aprobarea specială a Ministerului Impozitelor înainte ca o fundație daneză să poată primi donații deductibile. Până la data de 1 octombrie a fiecărui an, fundația trebuie să solicite această aprobare prin trimiterea statutelor și a conturilor anuale către un departament special al autorității fiscale. Lista instituțiilor calificate este publicată anual. Fundațiile care doresc să fie incluse trebuie să își cheltuiască veniturile în scopuri publice.

Atât donatorii individuali, cât și corporatiile beneficiază de avantaje fiscale limitate atunci când donează către organizații caritabile eligibile. Cadourile care depășesc 500 DKK (aproximativ 70 de euro) până la 14.500 DKK (aproximativ 1.950 de euro) sunt deductibile în fiecare an. Donațiile în numerar și donații în natură sunt deductibile. Limita de 14.500 DKK este pentru anul fiscal 2013. Limita este ajustată anual. Dacă donația este dată printr-un legământ sau pe o anuitate pentru o perioadă fixă de cel puțin 10 ani (declarație scrisă între donator și beneficiar), corporațiile și persoanele fizice nu pot deduce mai mult de 15 % din venitul lor impozabil.

În general, fundațiile sunt supuse taxei succesoriale până la 36,25%. Ministerul Impozitelor publică anual o listă a fundațiilor care au un scop caritabil sau de utilitate publică. Fundațiile din această listă sunt scutite de impozitul pe succesiune; alte fundații pot solicita scutirea de la moștenire, în cazul în care scopul lor este considerat ca fiind de interes public. Un scop este considerat "beneficiu public" în cazul în care un domeniu

și un număr nelimitat de persoane pot beneficia de beneficiul public. Nu există o sumă specifică care să fie distribuită anual.²⁴

Producția și distribuția culturală sunt, în general, impozitate pe aceeași bază cu reglementările fiscale regulate privind veniturile provenite din alte activități. Cu toate acestea, Parlamentul a adoptat unele acorduri speciale pentru a îmbunătăți condițiile economice de lucru ale sistemului cultural, prin reglementări fiscale specifice pentru artiști, scutiri specifice privind impozitul pe profit pentru investiții în cultură, legi privind fundațiile private de utilitate publică și scutiri de TVA. Legea nr. 1062 din 17 decembrie 2002 privind egalizarea fiscală a veniturilor din creația artistică a permis artiștilor să-și împartă veniturile pe parcursul diferitelor exerciții fiscale; de exemplu artiștii cu un venit maxim de până la 539 000 DKK pe an, pot stoca suma de până la 10 ani pentru impozitarea ulterioară. Acest lucru nu se ia în considerare pentru interpreții artiști²⁵.

În general, fundațiile și asociațiile sunt impozitate în același mod ca și corporațiile. Cu toate acestea, se aplică o serie de excepții importante și dispoziții speciale - în funcție de natura și caracteristicile specifice ale fundației sau asociației. Întrucât unele asociații sunt transparente în scopuri fiscale, alte asociații sunt supuse numai impozitării în ceea ce privește veniturile din activități de afaceri. Livrările efectuate de o asociație membrilor săi nu sunt considerate activități comerciale, supuse impozitării.

Contribuțiile la asociații și fundații sunt, ca regulă generală, impozitate.

În general, fundațiile și asociațiile pot să creeze distribuții în raport cu venitul lor anual atunci când distribuțiile sunt efectuate în conformitate cu obiectivul entității în cauză.

În plus, dacă se face o contribuție la înființarea unei fundații străine, contribuabilul este, în general, obligat să plătească impozit la 20%. Contribuabilul este, de asemenea, obligat să plătească impozit dacă o contribuție se face după înființarea fundației. Aceste reguli se aplică numai fundațiilor înființate în țări în care fundațiile sunt impozitate cu rate mult mai mici decât în Danemarca²⁶.

În Danemarca, ONG-urile s-au angajat, în mod tradițional, în acordarea de ajutor internațional, iar Carta daneză de interacțiune se concentrează, prin urmare, pe acest aspect al activității sectorului de voluntariat. Într-adevăr, guvernul și-a schimbat practica de a canaliza finanțarea pentru ajutor internațional numai prin intermediul ONG-urilor mari, pentru a-și respecta angajamentul "de a se asigura că ONG-urile daneze au forță și legitimitatea necesare datorită înrădăcinării lor populare". Carta de Interacțiune între Voluntari Danemarca / Asociații Danemarca ilustrează o altă modalitate de a măsura relațiile îmbunătățite care rezultă dintr-un compact. O componentă-cheie a strategiei de asistență pentru dezvoltare a guvernului danez și o forță în spatele Cartei a reprezentat necesitatea de a consolida ONG-urile daneze mici în acordarea de asistență umanitară. În Carta, prin urmare, Guvernul s-a angajat că "finanțarea pusă la dispoziția proiectelor ONG va fi într-o mai mică măsură canalizată printr-un mic grup de mari ... organizații" și va fi redistribuită printr-o gamă mai largă de organizații. Aceasta a fost o recunoaștere publică a necesității de a accepta ca parteneri guvernamentali mai multe organizații care au o înrădăcinare populară mai largă. Modificarea distribuției fondurilor vizează menținerea sau creșterea calității asistenței acordate țărilor în curs de dezvoltare, îmbunătățind în același timp flexibilitatea și consolidând sprijinul popular pentru ONG-urile daneze participante prin extinderea spectrului de organizații finanțate.²⁷

²⁴ <http://www.efc.be/wp-content/uploads/2015/05/Denmark-2014.pdf>

²⁵ <http://www.culturalpolicies.net/web/denmark.php?aid=515>

²⁶ <http://www.mondaq.com/x/106390/Capital+Gains+Tax/Guide+to+Business+Taxation+in+Denmark+PART+2>

²⁷ <http://www.um.dk/en/menu/DevelopmentPolicy/DanishNGOs/>

Danemarca a avut o legislație care a oferit opțiuni fiscale favorabile pentru companiile care au ales un model de proprietate pe bază de fundație. Interesant este faptul că toate fundațiile mari din Danemarca au fost înființate în temeiul acestei legislații, în care fundația nu numai că deține și operează compania, ci și oferă donații caritabile. Acest lucru a contribuit la situația în care multe dintre cele mai mari companii din Danemarca se află încă în mâinile daneze, în loc să fie cumpărate de fundații internaționale de capital.

FINLANDA

Dreptul de asociere este consacrat constituțional:

„Art.13 - Libertatea adunărilor și libertatea de asociere

Orice persoană are dreptul de a organiza adunări și demonstrații fără autorizație, precum și dreptul de a participa la acestea.

Orice persoană are libertatea de asociere. Libertatea de asociere cuprinde dreptul de a forma o asociație fără autorizație, de a fi sau de a nu fi membru al unei asociații și de a participa la activitățile unei asociații.

Libertatea de a înființa sindicate și de a se organiza pentru apărarea altor interese este de asemenea garantată.

Prevederi detaliate privind exercitarea libertății adunărilor și libertatea de asociere se stabilesc prin lege.²⁸

Asociații

Legea nr. 503/1989²⁹ formează cadrul juridic pentru asociațiile nonprofit.

“Capitolul 1

Art.1 – Aplicare

O asociație poate fi înființată pentru realizarea comună a unui scop nonprofit. Scopul nu poate fi contrar legii sau unui comportament corespunzător.

Asociațiile sunt guvernate de dispozițiile acestei legi.

Art.2 – Restricții de aplicare

Această lege nu se aplică unei corporații având ca scop obținerea de profit sau al unui beneficiu financiar direct pentru un membru sau ale cărei scopuri sau activități sunt în primul rând financiare.

Această lege se aplică unei corporații care a fost înființată prin statut pentru un scop special prevăzut în mod expres.

Comunitățile religioase sunt guvernate de prevederi speciale.

Art.3 – Asociații interzise

O asociație care din cauza obedienței impuse membrilor, a divizării în unități sau grupuri sau a deținerii de arme este considerată, parțial sau total, organizată militar, este interzisă.

Art.4 – Asociații supuse autorizării

O asociație ale cărei activități includ antrenamentul pentru folosirea armelor de foc și al cărei scop unic nu constă în vânatoare, poate fi înființată numai cu autorizarea guvernului regional.

Art.5 – Activități economice

²⁸ <https://oikeusministerio.fi/en/constitution-of-finland>

²⁹ <https://www.prh.fi/en/yhdistysrekisteri/act.html>

O asociație poate face comerț sau poate desfășura altă activitate economică prevăzută în regulament pentru realizarea scopului sau considerată nesemnificativ economică.

Art.6 – Efectele legale ale înregistrării

O asociație poate obține drepturi, se poate angaja și poate apărea în fața unui tribunal sau a altei autorități ca parte, dacă a fost înregistrată în conformitate cu prevederile acestei legi.

Membrii asociației înregistrate nu răspund personal pentru angajamentele asociației.

Capitolul 2 – Înființarea asociațiilor

Art.7 – Carta

Carta se elaborează odată cu înființarea asociației, iar regulamentul asociației se anexează acesteia. Carta se datează și se semnează de 3 sau mai multe persoane care se asociază. O persoană fizică fondatoare trebuie să aibă vârsta de minimum 15 ani.

Art.8 – Regulamentul

Regulamentul unei asociații trebuie să conțină:

- denumirea asociației;
- municipalitatea din Finlanda în care asociația își are sediul;
- scopul și formele de activitate ale asociației;
- obligația a membrilor de a achita cotizația și alte contribuții;
- numărul/numărul minim și maxim al membrilor comitetului executiv, auditorii și mandatul acestora;
- perioada exercițiului financiar al asociației;
- data alegerii comitetului executiv și a auditorilor, a adoptării bugetului anual și a deciziei privind încheierea exercițiului bugetar;
- modul și perioada în care se convoacă adunarea asociației și
- modul în care se utilizează activele asociației în cazul dizolvării sau desființării.”

▪ **Înregistrare**

Capitolul 9 din Legea privind asociațiile conține dispoziții referitoare înregistrarea în Registrul asociațiilor.

“Art.47 – Autoritățile

Registrul asociațiilor este ținut de Consiliul național pentru licențe și înregistrare din Finlanda.

Birourile de registru au rolul de autorități locale în probleme privind registrul asociațiilor.

Registrul asociațiilor, precum și documentele aferente sunt publice. Orice persoană are dreptul de a obține extrase și certificate de la Registru, precum și orice documente aferente, în modalitatea reglementată de Legea 621/1999 privind transparența activităților Guvernului.

Art.48 – Declarația de bază

Declarația scrisă pentru înregistrarea unei asociații (declarația de bază) se depune la Consiliul național pentru licențe și înregistrare sau la autoritatea locală în care își are sediul asociația și care o înaintează Consiliului național pentru licențe și înregistrare din Finlanda.

Declarația de bază, însoțită de carta și de regulamentul asociației, conține denumirea integrală a asociației, adresa, domiciliul și codul numeric personal al președintelui comitetului și al fiecărei persoane autorizate să semneze în numele asociației, precum și, dacă există, limitele dreptului de a semna în numele asociației prevăzute la art.36. Dacă o astfel de persoană nu are cod numeric personal finlandez, se menționează data sa de naștere.

Președintele comitetului executiv al asociației semnează declarația și confirmă faptul că informațiile din declarație sunt corecte, iar persoanele cu drept de semnătură sunt legal competente.

Art.49 – Procesarea declarațiilor de bază și înregistrarea asociațiilor

În declarațiile de bază, Consiliul național pentru licențe și înregistrare verifică dacă:

- declarația este întocmită conform procedurii prevăzute la art.48
- denumirea asociației este distinctă de denumirile asociațiilor înscrise anterior în registru și nu conduce la confuzii;
- sunt îndeplinite condițiile prevăzute la Capitolul 1;
- nu există nici un alt obstacol legal pentru înregistrare.

În cazul în care există un obstacol pentru înregistrare, în sensul primului paragraf, iar declarația nu este totuși considerată inadmisibilă sau înregistrarea nu este respinsă imediat, persoana care a completat declarația are posibilitatea de a completa sau corecta declarația sau de a prezenta explicații, în perioada stabilită de Consiliul național pentru licențe și înregistrare (...). Dacă obstacolul în calea înregistrării continuă să existe după ce declarația a fost completată sau corectată sau explicațiile au fost date, înregistrarea trebuie respinsă. În cazul în care există motive fundamentate, persoanei care a scris declarația i se poate acorda o nouă perioadă limită de timp.

Dacă nu este identificat niciun obstacol pentru înregistrare, asociația este înscrisă în registru imediat. (...)

Art.53 – Raportul privind dizolvarea

Raportul privind dizolvarea unei asociații se elaborează de președintele comitetului executiv sau de un lichidator; în raport se menționează persoanele care au acționat ca și lichidatori, precum și faptul că au fost îndeplinite măsurile de lichidare”.

Modalitățile de finanțare variază considerabil. Există diferențe între organizațiile locale și federațiile naționale. Unele organizații și federații funcționează practic fără subvenții publice; altele beneficiază de un sprijin substanțial.

Cifra de afaceri a organizațiilor civile se ridică la cca 5 miliarde €. Fondurile publice sunt de aproximativ 1,6 miliarde € (circa 30% din cifra menționată). Cea mai mare parte a fondurilor publice este alocată organizațiilor din sectorul social și al sănătății.

Majoritatea organizațiilor locale se autofinanțează. Procentul donațiilor private este semnificativ numai în cazul asociațiilor religioase. Autofinanțarea include venitul operațional și cotizațiile membrilor. În sectorul social și al sănătății, finanțarea municipală poate reprezenta 60-70%, dar în alte sectoare acest procent este mic.

La nivelul federației asociațiilor, finanțarea statului se ridică, în medie, la 30-40%. Sprijinul se acordă în principal de Loteria Națională și de Asociația jocurilor mecanice; numai o mică parte provine de la bugetul statului.

Se disting:

1. Asociații nedeclarate, Fara statut de persoana morala, acestea nu pot in numele lor sa detina drepturi, sa incheie contracte, sa fie reclamant sau aparator. Membrii raspund personal de actele asociatiei.

2. Asociatiile declarate Legea stipuleaza ca asociatia trebuie sa aiba un consiliu director cuprinzand cel putin trei membrii.

Înregistrarea este necesară pentru ca asociația să aibă personalitate și capacitate juridică. Actul de înființare și statutul trebuie să fie depuse la registru asociațiilor enunțând identitatea și codul de înmatriculare socială al președintelui și al tuturor celor care dispun de semnătură în numele asociației. Biroului registrului asociațiilor, care depinde din 1985 de Direcția Generală a Brevetelor și Registrelor din Ministerul Comerțului și Industriei, verifică legalitatea statutului care trebuie să cuprindă mențiunile obligatorii și să specifice

că “scopul și natura activităților nu sunt esențialmente economice”. Acest birou poate propune modificări și furniza consultanță juridică.

Fundații

Au un statut juridic foarte asemănător cu cel al asociațiilor, dat de legea 109 din 5 aprilie 1930, cu amendamentele ulterioare³⁰.

O asociație sau fundație poate fi declarată de utilitate publică dacă îndeplinește următoarele criterii, din paragraful 22, al legii fiscale 1535 din 30 decembrie 1992:

- să exercite o activitate exclusivă și directă în favoarea unui bun public în sens material, intelectual, moral sau social;
- salariile și alte indemnizații să fie la un nivel rezonabil.

FRANȚA

În comparație cu alte țări, numărul de fundații este relativ scăzut în Franța. Mai mult, aceste fundații au doar o cantitate relativ mică de active la dispoziția lor. Printre cele aproximativ 1200 de fundații existente, aproximativ 500 sunt fundații pentru utilitatea publică (*foundation reconnue d'utilité publique*), 70 sunt fundații de afaceri (fundația de întreprinzător) și 1.530 sunt fundații care operează sub egida altor fundații (*foundation abritée par une foundation reconnue d'utilité publique*); în schimb, există cca. 800.000 de asociații în Franța. Numărul redus de fundații este explicat, printre altele, de sistemul fiscal care oferă puține stimulente pentru înființarea unei fundații. Instituția fundației nu a fost concepută pentru gestionarea activelor.

Asociații

Asociația este convenția prin care două sau mai multe persoane pun în comun, într-o manieră permanentă, cunoștințele sau activitățile într-un alt scop decât cel de a obține beneficii. Asociația este guvernată de principiile generale de drept aplicabile contractelor și obligațiilor.

Asociațiile se pot înființa liber, fără a fi necesare autorizarea și declarația prealabilă; aceste asociații nu au personalitate juridică. Personalitatea juridică se dobândește prin declararea asociației.

Statutul reprezintă contractul de asociere. Este “regula jocului” care leagă membrii asociației atât între ei cât și cu terții. Întrucât statutul trebuie să însoțească declarația de asociere depusă la prefectură, acesta are caracter obligatoriu.

Asociația este formată din diferite organe care își repartizează competențele și puterile în scopul asigurării bunei organizări a asociației. Funcționarea internă a asociației este guvernată de regulamentul intern (neobligatoriu).

Sunt de două tipuri: nedeclarate și declarate.

1. Asociații nedeclarate Sunt considerate ca fiind simple convenții și nu pot beneficia de capacitate juridică. Pot primi cotizații și se pot apăra în justiție.

2. Asociații declarate. Dispun de un ansamblu de drepturi atașate la capacitatea juridică. Pentru a obține aceasta capacitate, reprezentantul legal al asociației este obligat să depună la prefectură sau la subprefectură, statutul în două exemplare aprobat de fondatori (cel puțin două persoane fizice sau morale). Statutul trebuie să conțină obligatoriu: · numele și sediul asociației; · scopul asociației; · durata de funcționare; modul de desemnare a membrilor; · modalitățile de modificare ale statutului; · numele, prenumele, data, locul nașterii, domiciliul, profesia și naționalitatea administratorilor săi. Personalitatea juridică a asociației este dobândită prin publicarea în Jurnalul Oficial. Cererea de publicare trebuie să intervină în timp de o lună după declararea la Prefectură.

³⁰ <https://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/1930/en19300109.pdf>

Cadrul legal destul de puțin constrângător permite înființarea unui număr mare de asociații. Pentru a exista, contractul cu obiect licit trebuie încheiat de mai multe părți cu capacitate de contractare. Acestea își manifestă consimțământul, iar adunarea constitutivă a asociației dă formă acestei voințe.

Condiții ale contractului asociativ

Număr membri: pentru înființarea unei asociații este necesar un număr de minimum 2 persoane fizice sau juridice (art.1 din Legea din 1 iunie 1901).

Capacitate: pot fi parte a contractului numai persoanele majore sau asimilate acestora (minorul emancipat, minorii protejați în anumite condiții).

Consimțământ: voința exprimată a aderenților sau a conducătorilor, manifestată oficial față de proiectul asociativ, constituie una din condițiile esențiale ale contractului asociativ.

Obiectul contractului: aplicarea principiului libertății statutare. Motivele reunirii persoanelor sub formă asociativă sunt nelimitate. Acest principiu fundamental este definit prin sublinierea de către lege a asociațiilor interzise. Astfel, conform art.3 din Legea din 1 iulie 1901 «orice asociație fondată pe o cauză sau având un obiect ilicit, contrar legilor, bunelor moravuri sau care ar avea ca scop atingerea integrității teritoriului național și forma republicană de guvernământ este nulă și neavenită».

Caracterul ilicit al obiectului de activitate este sancționat nu numai prin nulitatea asociației, dar și prin dizolvarea acesteia (art.7, Legea din 1 iulie 1901).

Adunarea constitutivă

Membrii fondatori ai unei asociații se reunesc pentru aprobarea statutului, elaborat anterior desfășurării reuniunii. Aceștia se autodesemnează în calitatea de conducători fondatori.

Adunarea constitutivă face obiectul unui proces-verbal care permite efectuarea formalităților de declarare la prefectură și transformarea asociației în asociație declarată cu capacitate juridică.

Redactarea statutului : documentul nu constituie o obligație în sine, dar este indispensabil dacă fondatorii doresc să declare asociația pentru dobândirea personalității juridice sau pentru solicitarea ulterioară a unui agreement/subvenții.

Mențiuni obligatorii din statut (art.5 din Legea din 1 iulie 1901)

Conform principiului libertății contractuale, statutul poate conține elemente minime, ca de exemplu, numai titlul exact și complet al asociației, obiectul de activitate sau scopul propus, adresa sediului social și a eventualelor filiale. Dar, pentru buna funcționare a asociației, statutul trebuie să conțină și un număr minim de prevederi și reguli referitoare la : durata asociației ; modul de alegere a organelor de conducere și competențele acestora ; reguli privind convocarea și desfășurarea adunărilor generale ordinare/extraordinare ; modalități de dizolvare.

Funcționarea asociației

Legea din 1901 nu conține dispoziții referitoare la structurile care pot fi constituite în cadrul unei asociații. În practică, asociațiile își desemnează un organ decizional (adunarea generală) și un organ executiv (consiliul de administrație și biroul).

Declararea asociației este necesară pentru obținerea personalității juridice. Declarația se depune la prefectura/subprefectura competentă teritorial; dacă asociația are sediul la Paris, declarația se depune la prefectura poliției.

Declarația trebuie să conțină următoarele date: denumirea și eventual, sigla asociației așa cum figurează în statut; obiectul de activitate; adresa sediului social; numele, profesiile, domiciliile și naționalitatea persoanelor însărcinate cu administrarea asociației; un exemplar al statutului semnat de minimum 2 persoane din administrația asociației; inventarul bunurilor imobile deținute de asociație; lista asociațiilor membre, în cazul unei uniuni/federații de asociații.

Asociația are obligația de a solicita îndeplinirea, de către autoritatea competentă (prefectură/subprefectură), a condițiilor de publicitate (publicarea în jurnalele oficiale a unui extras din declarație). După declarare, asociația este înscrisă în repertoriul național. Asociația are obligația de a semnala autorității competente orice modificări care îi afectează activitatea/gestiunea.

Resurse financiare

a. Cotizațiile - reprezintă contribuția financiară pe care o asociație o poate cere tuturor/anumitor membri, în vederea echilibrării conturilor; unele asociații nu percep cotizații.

Asociația poate cere tuturor membrilor achitarea unei cotizații (chiar dacă membrul aderent este minor), dacă sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

- această obligația să fie prevăzută în statut;
- asociația poate demonstra că membrul a aderat voluntar și liber la asociație (de exemplu, prin semnarea unei adeziuni);
- asociația trebuie să dispună de acordul părinților/tutorei dacă membrul aderent este minor.

Valoarea cotizației se stabilește de organele de conducere ale asociației, conform procedurii prevăzute în statut/regulamentul intern. Ca regulă generală, inițial propusă de trezorer, suma trebuie stabilită de așa manieră încât să permită asociației să funcționeze și să ducă la bun sfârșit proiectele actuale sau viitoare.

b. Donațiile. Orice asociație poate accepta/solicita donații din partea persoanelor fizice (membri sau nu ai asociației) sau a întreprinderilor (în cadrul mecenatului). Donațiile sunt în mod ireversibil integrate în patrimoniul asociației. Orice asociație declarată poate primi, fără obligație declarativă, donații sub formă de bani/bunuri mobile.

Donatorii beneficiază de reduceri ale impozitelor, dacă sunt îndeplinite 2 condiții: 1. asociația urmărește un interes general în domeniul social, educativ, sportiv, științific sau cultural; 2. donatorii dețin o factură emisă de asociație, în conformitate cu reglementările fiscale.

c. Donațiile solicitate

Apelul la generozitatea publică prin organizarea, la nivel local, de colecte publice autorizate. Organizarea la nivel național a unei colecte publice sau utilizarea în acest scop a anumitor mijloace de comunicație (internet, campanie telefonică, trimiteri poștale) este supusă unor obligații speciale.

Acțiuni de binefacere. O asociație poate organiza maximum 6 acțiuni de binefacere/an, fără ca veniturile astfel obținute să fie impozitate. Dacă acțiunea se desfășoară într-un spațiu privat, autorizația administrativă prealabilă nu este necesară. Dar, dacă aceasta se desfășoară într-un spațiu public, este necesară autorizația primarului comunei în cauză.

Colectele. Pentru finanțarea unui anumit proiect, o asociație poate beneficia de sume provenite din colecte. Acțiunea de colectare trebuie organizată de o terță persoană și nu asociație. Dacă suma colectată depășește necesitățile, sumele excedentare se returnează persoanelor participante, proporțional cu contribuția avută.

Asociațiile care, în cursul unui an, primesc donații în valoare de 153.000 €, au obligația de publicare a conturilor în termen de 3 luni de la aprobarea acestora. Este obligatorie intervenția unui comisar de conturi. Publicarea se face prin teleservice.

d. Subvențiile. Asociațiile declarate pot beneficia de subvenții din partea statului, a colectivităților teritoriale și a instituțiilor publice. Subvențiile completează sau înlocuiesc alte ajutoare de care beneficiază adesea asociațiile: furnizarea de bunuri, punerea la dispoziție de localuri sau de personal.

Condiții de acordare a subvențiilor. Asociația trebuie să fie o asociație declarată. Subvenția se solicită de organele de conducere pentru un proiect de interes general

conceput, elaborat și realizat de asociație sau pentru o acțiune de formare a voluntarilor. De regulă, administrațiile și colectivitățile publice dispun de putere discreționară în ce privește aprobarea/respingerea cererii de subvenționare, neavând obligația justificării deciziilor (care nu sunt supuse recursului). Anumite subvenții se acordă numai asociațiilor care obțin acordul ministerial³¹.

Asociațiile care, în cursul unui an, beneficiază de subvenții de 153.000 €, au obligația de publicare a conturilor anuale în termen de 3 luni de la aprobarea acestora. Este obligatorie intervenția unui comisar de conturi. Publicarea se face prin teleservice.

Fundații

Sunt un patrimoniu dotat cu personalitate juridică proprie.

Fundațiile sunt guvernate de Legea 87-571 din 23 iulie 1987 privind dezvoltarea mecenatului (Loi du 23 juillet 1987 sur le développement du mécénat³²), care a fost modificată recent prin Actul 2003-709 din 1 august 2003³³, precum și de către Decretul de aplicare 911005 din 30 septembrie 1991.

Conform legii, fundațiile trebuie să îndeplinească trei obligații:

- să aibă un scop de interes general;
- să aibă o dotare care să garanteze un mod de finanțare propriu;
- un consiliu de administrație care să gestioneze organizația;

Statutul de utilitate publică - Pentru ca să fie recunoscută de utilitate publică, o asociație trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să aibă cel puțin trei ani de existență;
- să posede bunuri mobile în valoare conform legislației în vigoare;
- să aibă cel puțin între 150 și 200 de membri;
- să adopte statutul tip;
- să presteze un bun de utilitate publică.

Cererea este adresată Ministerului de Interne (Biroul Grupurilor și Asociațiilor) care decide dacă dosarul poate fi transmis spre Consiliul de Stat pentru aviz consultativ. Toate prefecturile dispun de un birou însărcinat cu viața asociativă (pe site-ul Ministerului de Interne sunt publicate toate adresele la care se pot obține informații).

La nivel național există un Consiliu Național al Vieții Asociative (CNVA).

În cazul în care se menționează în mod explicit, următoarele prevederi se referă la fundațiile de utilitate publică. Fundațiile pot fi înființate de persoane fizice sau de una sau mai multe persoane juridice, fie prin dotare, fie prin transfer de bunuri către fundație. În cele mai multe cazuri, în primul rând, se înființează o asociație, care este apoi înlocuită de o fundație. De asemenea, persoanele fizice și juridice străine pot înființa o fundație în Franța, dacă legislația lor națională nu prevede altfel.

Conform legii franceze, fondatorul trebuie să urmărească un anumit scop atunci când înzestrează fundația cu bunuri. Acest scop ar putea fi realizarea directă a veniturilor sau utilizarea fondurilor pentru un anumit scop. În plus, fondatorul este obligat să ofere fonduri suficiente pentru a urmări efectiv scopul fundației.

Statutul de utilitate publică și bunurile fundației sunt supuse aprobării autorităților de reglementare de stat. Controlul fundației este, în principiu, responsabilitatea Ministerului de Interne, care este asistată de alte ministere implicate.

Dotările inter vivos se efectuează prin intermediul unui cadou. Pentru a deveni eficient, darul trebuie să fie certificat de un notar conform regulilor generale care

³¹ Acordul ministerial constituie relația privilegiată dintre un minister și o asociație. Aceasta presupune acceptarea, de către organele de conducere ale asociației, a anumitor constrângeri, în schimbul dobândirii unor drepturi speciale din partea ministerului.

³² https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?sessionId=E347CEE21DCC4DE028859B38BFA77090.tpIgf32s_3?cidTexte=JORFTEXT000000874956&dateTexte=19940228

³³ <https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000791289>

guvernează cadourile. În cazul în care se înființează o fundație *causa mortis*, testatorul dă naștere unor active specifice fundației care urmează a fi înființate în scopuri de utilitate publică. Bunurile, drepturile și fondurile sunt transferate fundației exclusiv în scopuri de utilitate publică și fără scop de profit. Definiția "utilității publice" este foarte largă și include scopuri filantropice, educaționale, științifice, sociale, umanitare, sportive sau de familie sau de mediu. Cu toate acestea, atunci când scopul fundației beneficiază numai de familia fondatorului sau de natură politică sau religioasă (în sensul de a servi un partid sau religie), acesta nu mai poate fi considerat scop utilitar.

Structura organizatorică a fundațiilor de utilități publice constă într-un consiliu de administrație (*conseil d'administration*) sau un consiliu de supraveghere (*conseil de surveillance*) care lucrează împreună cu un consiliu de administrație (*directoire*). Statutul fundației trebuie să fie aprobat de Ministerul de Interne. În plus față de aceste organisme, o fundație trebuie să dispună de fonduri suficiente pentru a-și atinge scopul. Recunoașterea fundației este stabilită printr-un decret al Consiliului de Stat și publicat în Jurnalul Oficial.

Ca tipologie, cea mai întâlnită este fundația de utilitate publică. Având în vedere utilitatea lor publică, aceste fundații pot solicita subvenții publice. Sub rezerva aprobării de către autoritățile de reglementare, fundația poate primi dotări. Fundația devine o persoană juridică la data publicării înființării sale.

În principiu, fundațiile beneficiază de aceleași avantaje fiscale ca și organizațiile cu scop non-profit sau asociațiile de utilități publice. Persoanele private pot deduce 66% din donații către fundații de utilități publice din impozitul pe venit, dar nu mai mult de 20% din venitul lor impozabil. Companiile pot deduce 60% din donații, dar nu mai mult de 5% din veniturile lor. Sumele suplimentare pot fi reportate pentru cinci exerciții financiare, dacă este cazul.

Pentru autoritățile fiscale franceze, nu este relevant sediul social, ci locul unde fundația își desfășoară activitățile. Acestea trebuie să fie efectuate în Franța, cel puțin parțial. Aceeași regulă se aplică donațiilor acordate fundațiilor din străinătate care desfășoară o mică parte a activităților lor în favoarea unui număr limitat de persoane în Franța. În acest caz, deductibilitatea impozitului depinde de faptul că fundația este recunoscută ca fundație de utilitate publică conform regulilor țării în care se află; în plus, activitățile sale trebuie să fie efectuate în Franța (cel puțin parțial). Aceasta reprezintă o problemă legată de legislația UE, deoarece donațiile către fundații cu sediul într-un alt stat membru al Uniunii Europene beneficiază de un tratament fiscal mai puțin favorabil decât donațiile acordate fundațiilor care desfășoară activități în Franța.

În conformitate cu legislația fiscală franceză, un uzufructuar este supus impozitului pe avere asupra totalului activelor sale. Transferul temporar al unui uzufruct către o instituție care deservește interesul comun are drept rezultat o reducere a impozitului pe avere datorat, deoarece valoarea bunului poate fi dedusă din baza de calcul a impozitului pe avere în perioada în care uzufructul este transferat.

Moștenitorii și donații pot înzestra o asociație de utilități publice, o fundație de utilitate publică, statul sau autoritățile regionale și locale, cu o parte din activele pe care le primesc. Valoarea activelor donate nu este supusă impozitului pe bunuri. Cu toate acestea, deducerea impozitului pe venit nu poate fi cumulată cu o deducere a impozitului pe venit. În ceea ce privește donațiile acordate fundațiilor din străinătate, o cerere de scutire fiscală poate fi făcută la Ministerul Finanțelor, cu condiția ca această scutire să fie stabilită printr-un acord de evitare a dublei impuneri.

Activele fundației sunt supuse unei cote reduse a impozitului pe profit. Conform Legii finanțelor din 2005, veniturile prevăzute la art. 219 realizat de fundațiile de utilități publice este în întregime scutit de impozitul pe profit. Pentru a beneficia de scutirea de impozit, fundația trebuie să urmărească un obiectiv fără scop lucrativ. Veniturile din chirie

și leasing, agricultura și silvicultura sau valorile mobiliare sunt supuse unei cote de impozitare de 10% în locul ratei standard de 33%, în timp ce veniturile realizate în cadrul unei activități economice sunt supuse impozitului standard pentru impozitul pe profit. Fundațiile de utilități publice beneficiază de o cotă redusă a impozitului pe profit și de o indemnizație de impozit în valoare de 50.000 EUR.

Veniturile dintr-o activitate de afaceri prezintă unele probleme din perspectiva legii fiscale, chiar dacă activitatea de afaceri se desfășoară în urmărirea scopului fundației, deoarece poate duce la schimbarea statutului juridic al fundației. Fundațiile cu venituri obținute dintr-o activitate de afaceri sunt, în principiu, supuse impozitului pe profit, impozitului pe profit al corporației și a taxei pe valoarea adăugată. Aceștia pot solicita o indemnizație de impozit în valoare de 60 000 EUR, cu condiția ca fundația să fie administrată fără o apreciere și activitatea necomercială să depășească în mod clar activitatea afacerii.

Prin natura lor, fundațiile de afaceri sunt foarte asemănătoare fundațiilor de utilități publice: de asemenea, urmăresc un scop utilitar public și nu intenționează să facă niciun profit; în plus, dotările pentru o fundație de afaceri sunt, de asemenea, irevocabile. Durata unei fundații de afaceri este limitată la început. Cu toate acestea, acesta trebuie să fie constituit pentru o perioadă minimă de cinci ani, ulterior extins pentru cel puțin încă trei ani. Fundațiile de afaceri urmăresc doar obiective pe termen scurt și mediu.

Acestea sunt înființate de una sau mai multe societăți care dotează fundația cu o sumă definită în statutul acesteia. Resursele minime de capital ale unei fundații sunt de 150.000 EUR. Orice ajustări ale sumelor specificate necesită o modificare a statutului fundației și, ca urmare, o aprobare din partea autorității publice competente. Fundația își dobândește capacitatea juridică la data publicării în Jurnalul Oficial. Fundația pentru afaceri nu are voie să primească cadouri decât dacă aceste cadouri sunt făcute de personalul unei societăți care a co-fondat fundația.

Legea 571/1987 prevede în art. 19-8 care sunt sursele de finanțare. Sursele admise sunt, în special, donații ale fondatorilor, subvenții acordate de stat și autorități regionale sau locale, remunerații pentru serviciile furnizate sau venituri aferente acestor servicii (cum ar fi dobânzile primite).

Fundațiile de afaceri sunt dizolvate fie ca urmare a perioadei de timp, fie ca decizia unanimă a fondatorilor. Autoritățile de stat își pot revoca, de asemenea, aprobarea.

În principiu, fundațiile de afaceri se supun aceluiași reguli fiscale ca și fundațiile de utilități publice. La înființarea unei fundații, firmele pot deduce la fundație 60% din dotările lor; cu toate acestea, suma totală defalcată nu trebuie să depășească 5 % din veniturile companiei. Plățile efectuate de personalul companiei sunt deductibile în proporție de 66%; valoarea deductibilă este limitată la 20% din venitul impozabil în conformitate cu art. 200 din Codul general al impozitelor.

Fundația sub egidă este un alt tip de fundație. În Art. 5, legea privind dezvoltarea mecenatului, citată anterior, stabilește avantajele acordate în cazul înființării unei structuri de încredere comparabile cu cea a trustului anglo-saxon. În conformitate cu această lege, fundațiile care desfășoară activități de utilitate publică pot primi dotări pentru a susține o altă fundație (fundația sous égide) care are același scop, dar care nu este recunoscută ca servind interesului public. În acest caz, fondurile fundației sunt administrate de o altă instituție (foundation abritante).

Fundație cu statut special (foundation à statut particulier) reprezintă un tip de fundație cum ar fi fundația de afaceri. Acest tip de fundație este o persoană juridică reglementată de dreptul privat și care face obiectul dispozițiilor privind fundațiile de utilitate publică. Fundația de patrimoniu este un exemplu pentru acest tip³⁴.

³⁴ [https://www.arbeiterkammer.at/infopool/akportal/Studie Stiftungsbesteuerung in Europa englisch.pdf](https://www.arbeiterkammer.at/infopool/akportal/Studie_Stiftungsbesteuerung_in_Europa_englisch.pdf)

GERMANIA

Legea fundamentală garantează tuturor cetățenilor dreptul de a se reuni în asociații și societăți (art.9.1). Sunt interzise asociațiile al căror obiect de activitate contravine legilor penale, ordinii constituționale sau ideilor de bună înțelegere între oameni. În afara aspectului pozitiv al libertății de reunire (înființarea unei asociații sau aderarea la o asociație), legea fundamentală garantează și aspectul restrictiv al libertății de reunire: nimeni nu poate fi constrâns să adere la o asociație. De altfel, asociația are libertatea de a accepta sau nu membri.

Asociații

Regimul juridic al asociațiilor este reglementat de Codul civil pe baza a două distincții fundamentale:

- între asociațiile care dispun de capacitate juridică și cele care nu dispun de această capacitate;
- între asociațiile cu scop lucrativ/economic al căror obiect constă în exploatarea comercială a unei activități economice și asociațiile cu scop nelucrativ. Un statut special reglementează supervizarea de către stat a asociațiilor: Legea cu privire la asociații din 1964.

În Germania există diferite tipuri de asociații: cluburi sociale, cluburi sportive dar și grupuri cum ar fi sindicatele, asociații ale angajaților, partide politice, etc. Conform legii germane, o asociație este un grup de persoane al cărui scop comun nu este unul de prestare a unei activități economice. Această definiție negativă are rolul de a delimita o asociație de o companie comercială, deoarece pentru acestea există prevederi statutare stricte. Însă linia de divizare a devenit oarecum neclară, deoarece multe asociații derulează activități cu caracter economic. Acest fapt este tolerat atâta timp cât această activitate este auxiliară și subordonată unui scop principal non-economic. (Ex: Unui dispecerat pentru taxi i-a fost negat statutul de asociație).

Legislația germană distinge două tipuri de asociații:

1. Asociațiile declarate

Pentru crearea unei asociații sunt necesari patru pași:

- Cel puțin 7 persoane trebuie să cadă de acord asupra semnării unei charte și să aleagă un Consiliu Executiv;
- Charta și protocolul cu privire la Consiliul Executiv trebuie depuse la Registrul asociațiilor de pe lângă tribunalul civil local;
- Tribunalul examinează cele două documente din punct de vedere al îndeplinirii cererilor statutare, iar apoi o copie este trimisă autorităților administrative pentru un control preventiv. Ele verifică dacă statutul asociației nu încalcă ordinea constituțională;
- Dacă nu există obiecții din partea administrației, asociația este înregistrată în Registrul Asociațiilor, ținut pe lângă tribunalul de instanță, de care aparține sediul asociației. Odată cu înregistrarea, asociația primește personalitate juridică.

Asociația cu scop economic poate obține capacitate juridică printr-un act de constatare autentică emis de Landul pe teritoriul căruia asociația are sediul. Decizia este un act administrativ care poate fi contestat în fața tribunalului administrativ. În acest caz, șansele de succes ale unei cereri de dobândire a capacității juridice sunt reduse întrucât, în conformitate cu jurisprudența Curții federale administrative, capacitatea juridică poate fi acordată numai dacă se face dovada imposibilității unui grup de a se organiza în una din formele juridice viabile pentru grupurile cu scop lucrativ dotate cu personalitate juridică (societăți pe acțiuni, societăți cu responsabilitate limitată, cooperative, societăți de asigurări reciproce). Din acest motiv, asociațiile cu scop economic se întâlnesc rar.

Asociația cu scop neeconomic dobândește capacitate juridică prin înscrierea în registrul asociațiilor de pe lângă tribunalul de primă instanță competent teritorial. Comitetul director este abilitat să înregistreze asociația în registrul asociațiilor. Cererea, adresată tribunalului de primă instanță, trebuie semnată de toți membrii comitetului director care reprezintă asociația. Semnăturile trebuie autentificate de un notar. La cererea de înregistrare se anexează originalul și o copie a statutului, precum și o copie a procesului-verbal privind alegerea membrilor comitetului director. Statutul trebuie să aibă semnătura a minimum 7 membri, precum și data înființării. În mod imperativ, statutul trebuie să conțină următoarele mențiuni:

- scopul, denumirea și sediul asociației;
- condițiile de aderare și retragere a membrilor (prezentarea cererii de aderare, instanțele care decid asupra admiterii, preavizul în cazul demisiei/retragerii);
- valoarea și modalitățile de achitare a cotizației;
- constituirea comitetului director, modalitățile de funcționare (număr de membri, mod de desemnare, funcții exercitate etc.);
- adunarea generală (modalități de convocare, adoptarea deciziilor).

Dacă aceste condiții nu sunt îndeplinite, tribunalul respinge cererea de înregistrare a asociației. În absența unei astfel de piedici, tribunalul consultă autoritățile administrative competente în domeniul ordinii și securității publice pentru a verifica caracterul licit al asociației, conform dispozițiilor dreptului public în materia asociațiilor. Dacă autoritățile administrative nu ridică nici o obiecție în ce privește înregistrarea, asociația este înscrisă în registrul asociațiilor.

Publicitatea înregistrării asociației se realizează, în publicațiile corespunzătoare, de către tribunal.

Dobândirea capacității juridice conferă asociațiilor calitatea de persoane juridice de drept privat. Drepturile și obligațiile asociației sunt distincte de drepturile și obligațiile membrilor; responsabilitatea datoriei asociației cu personalitate juridică revenind asociației și nu membrilor.

Retragerea capacității juridice poate interveni ca urmare a:

- dizolvării/lichidării asociației;
- atingerii aduse interesului public, îndeosebi prin decizii contrare legii adoptate de adunarea generală;
- urmării de scopuri economice de către o asociație cu scop neeconomic
- micșorării numărului membrilor (sub 3).

Retragerea capacității juridice se înscrie în registrul asociațiilor.

În ce privește calitatea de membru și adunarea generală, au aplicabilitate regulile și principiile care guvernează asociațiile fără capacitate juridică. Sunt mai stricte regulile privind modificarea statutului și a componenței comitetului director. Astfel, orice astfel de modificare se notifică tribunalului de primă instanță, în scopul înscrierii în registrul asociațiilor.

Dacă asociația este dizolvată prin decizia adunării generale sau la împlinirea termenului, comitetul director are obligația de a declara dizolvarea în vederea înscrierii acesteia în registrul asociației.

Dizolvarea asociației antrenează lichidarea. Începerea procedurii de lichidare, precum și numele lichidatorilor se înscriu în registrul asociațiilor.

2. Asociațiile nedeclarate nu sunt înregistrate și nu sunt deci subiectul supervizării statului ca și crearea lor.

- asociațiile nedeclarate nu dețin personalitate juridică;
- identitatea și autoritatea puterii membrilor care compun Consiliul Executiv nu sunt înregistrate.

· obligațiile membrilor sunt de fapt limitate printr-o înțelegere cu partea contractantă care este implicată direct de către tribunal

Asociațiile fără personalitate juridică sunt guvernate de dreptul asociațiilor (cu excepția dispozițiilor referitoare la condiția obținerii prealabile a personalității juridice).

Asociațiile pot utiliza numai bunurile proprii, neputând achiziționa, de exemplu, bunuri imobile (care nu pot fi înscrise în Cartea Funciară). Asociația nu are dreptul de a introduce acțiuni în justiție.

Datorită importanței deosebite a statutului (care reglementează raporturile juridice dintre asociație și membri/terți), elaborarea acestuia în formă scrisă, deși neobligatorie, este utilă și pentru asociațiile fără personalitate juridică (forma scrisă a statutului fiind obligatorie pentru asociațiile nonprofit cu capacitate juridică).

▪ Organizare și funcționare

Membrii asociației. În general, statutul prevede condițiile de aderare la asociație. Cel mai adesea, cererile de aderare sunt examinate de adunarea membrilor sau de comitetul director. Drepturile legate de calitatea de membru nu pot fi cesionate și nici transmise prin succesiune, cu titlu gratuit sau nu. Totuși, statutul poate deroga de la această regulă. Membrii au dreptul de a se retrage din asociație. Statutul poate stabili un termen de preaviz, care nu poate depăși doi ani. Calitatea de membru încetează prin decesul acesteia și, în cazul unei persoane juridice, odată cu dizolvarea acesteia.

Adunarea generală. Organul suprem al asociației dispune de o competență de drept comun, statuând asupra oricărei probleme care nu intră în mod expres în competența altui organ.

Adunarea generală are vocație decizională în ceea ce privește: admiterea și excluderea membrilor; modificarea statutului; alegerea comitetului director; stabilirea bugetului asociației; dizolvarea asociației.

Comitetul director. Format din una sau mai multe persoane, comitetul director este reprezentantul legal al asociației. Competența de reprezentare se extinde, în principiu, la toate activitățile desfășurate pentru atingerea obiectivului asociației, dar aceasta poate fi limitată prin statut.

Răspunderea. Autorul unui act juridic încheiat în numele asociației fără capacitate juridică cu un terț răspunde personal de acest act (răspundere contractuală). Dacă actul are mai mulți autori, aceștia răspund solidar.

Asociația poate fi dizolvată prin decizia adunării generale, adoptată cu o majoritate de $\frac{3}{4}$ din numărul membrilor prezenți.

Patrimoniul asociației dizolvate poate fi transmis fiscoi – obligat să-l utilizeze conform scopului asociației - sau poate face obiectul unei lichidări. În cazul lichidării, lichidatorii (comitetul director sau orice altă persoană desemnată de adunarea generală) au obligația de a soluționa problemele financiare ale asociației (recuperarea creanțelor, plata datoriilor etc). La expirarea termenului de un an de la publicarea dizolvării, patrimoniul rămas se remite persoanelor autorizate în acest sens. Până la sfârșitul lichidării și numai pentru necesitățile acesteia, se consideră că asociația există.

Fundații

Fundațiile germane sunt ceea ce românii numeau o “universitas rerum”: un fond identificat de activități, devotat scopului anunțat. Fundațiile, sunt distincte de asociații. Pe de altă parte, ca și asociațiile, fundațiile pot sau nu pot deține personalitate juridică. Ele au două caracteristici:

- sunt plasate sub tutela administrativă;
- ele rămân o organizație privată cu un patrimoniu care să garanteze realizarea obiectivelor.

Pentru crearea unei fundații sunt necesare două acte:

1. Un act din partea fondatorului. Acest act trebuie să indice: · scopul pentru care înființează fundația; · poziția sa; · organizarea și în special administrarea; · activitățile devotate ale fundației;

2. Actul fondatorului trebuie să fie aprobat de autoritățile administrative competente.

Capitalul fundației trebuie să fie în concordanță cu scopul fundației.

Numai după îndeplinirea tuturor cerințelor o fundație primește personalitatea juridică. Înregistrarea și publicarea nu sunt condiționate. Nu există limitări cu privire la achiziția de bunuri imobiliare sau donații. Fiecare fundație trebuie să aibă un Consiliu Executiv "Vorstand" ca și asociațiile. Primul Consiliu Executiv este numit de fondator. El se poate desemna pe el, ca singurul membru al Consiliului Executiv. Fondatorul trebuie să specifice în cartă modalitatea prin care va fi numit mai târziu Consiliul Executiv.

Toate fundațiile sunt subiectul supervizării publice. În practică, supervizarea este concentrată asupra aspectelor financiare ale activităților fundației. În special bilanțul anual este examinat cu grijă. Ca regulă fiscală, asociațiile și fundațiile sunt subiectul taxării generale. Este irelevant dacă asociațiile sau fundațiile sunt înregistrate sau neînregistrate. În particular, venitul lor este subiectul taxei corporațiilor, iar proprietățile, al taxei pe proprietate.

Scopul utilității publice a unei fundații trebuie să fie redactat cu precizie în statut. În caz contrar, cerințele pentru fundațiile de utilități publice nu sunt îndeplinite și fundația nu este eligibilă pentru avantaje fiscale. Scutirea de taxe se aplică în cazul în care acestea dezvoltă o activitate de utilitate publică "gemeinnützig". În acest caz sunt scutite de la multe taxe, în special de la taxa corporațiilor și taxa pe proprietate. Condițiile pentru a deține statutul de utilitate publică sunt prevăzute de Codul Fiscal. Instituția trebuie să urmeze un scop caritabil, religios sau în beneficiul public.

În ceea ce privește Fundația pentru Utilități Private, potrivit Codului civil german, fundațiile pot fi înființate pentru orice scop care nu pune în pericol bunăstarea publică. Scopul fundației trebuie definit ca permanent, ceea ce nu înseamnă că trebuie să se aplice pentru totdeauna. De exemplu, o fundație privată de utilitate poate fi transformată într-o fundație de utilitate publică la o dată ulterioară. Statutul fundației poate include, de asemenea, o serie de scopuri care nu sunt legate între ele.

Veniturile fundațiilor private sunt supuse unei cote totale de 15% a impozitului pe profit, iar suprataxa de solidaritate de 5,5% din impozitul pe profit. În plus, impozitarea moștenirii conceptuale asupra fundațiilor de familie are loc la fiecare 30 de ani, pentru a se asigura că activitățile fundației nu sunt oprite de generații, fără să li se perceapă impozit pe moștenire. Plățile către beneficiari, precum și deducerea impozitului înlocuitor (Erbersatzsteuer) nu reduc baza de calcul a impozitului pe profit.

Plățile efectuate de fundația familială beneficiarilor sunt supuse impozitării venitului personal ca venituri din capital. În cadrul reformei impozitului pe profit din 2008, regula privind impozitul pe jumătate de venit a fost înlocuită cu impozitul final la 1 ianuarie 2009. Venitul (venitul din capital și câștigurile de capital) este impozitat acum la o rată uniformă de reținere la sursă de 25% (plus o suprataxă de solidaritate).

Achiziția la lichidare a fundației este considerată un cadou inter vivos. În acest caz, ca și în înființarea unei fundații, fundațiile familiale beneficiază de avantaje fiscale.

Sensul de "utilitate publică" este definit în legislația germană. Pentru a fi considerată o fundație de utilitate publică, activitățile acesteia trebuie să vizeze exclusiv și direct promovarea altruistă a bunăstării publice. Sprijinul publicului străin trebuie să aibă un impact pozitiv asupra publicului larg german.

Transferul de active în legătură cu înființarea unei fundații de utilități publice este scutit de impozitul pe succesiune și de impozitul pe venit, precum și de impozitul pe transferul imobiliar. La nivelul fundației, activele pot fi înregistrate la valoarea lor contabilă

dacă donarea este imposibilă ca o cheltuială specială la nivelul donatorului. Pentru donator, transferul de active are avantajul că nu trebuie să dezvăluie rezerve ascunse așa cum ar fi fost cazul în cazul retragerii acestor active. Donatorul poate înregistra, în anumite limite, dotarea unei fundații de utilitate publică ca o cheltuială specială.

Fundațiile de utilități publice sunt scutite de impozitul pe profit și de taxa pe valoarea adăugată (pentru bunăstarea generală, evenimente sau bunăstarea tinerilor) sau sunt supuse unei cote reduse a taxei pe valoarea adăugată de 7% (pentru alte servicii). În plus, fundațiile de utilități publice sunt scutite de impozitul pe terenuri și clădiri³⁵.

GRECIA

Libertatea de asociere este protejată de articolul 12 din Constituția greacă³⁶; exercitarea dreptului de a înființa asociații non-profit și uniuni de persoane nu poate fi supus obligației prealabile de autorizare. Constituția recunoaște, de asemenea, dreptul la liberă dizolvare a asociației și interzice dizolvarea acesteia prin decizie a puterii executive/legislative. Astfel, “în cazul încălcării legii de către asociație, precum și în cazul încălcării unei dispoziții esențiale din statut, asociația poate fi dizolvată numai prin hotărâre judecătorească.” (art.12.2)

După înființare, orice organizație nonprofit poate solicita înregistrarea la tribunal. În momentul înregistrării în registrul special ținut de tribunalul teritorial competent, organizația nonprofit dobândește personalitate juridică. Resursele financiare ale organizațiilor nonprofit provin din cotizații, donații private și sponsorizări, subvenții publice (din partea UE, a autorităților centrale/locale ale statului).

Regimul legal de asociere este definit de articolele 78 la 107 din Codul Civil: asociația greacă e o “uniune de persoane care urmăresc un scop nonprofit”. Un număr de 20 de persoane sunt necesare pentru a crea o asociație. Conform Codului civil, formele de bază ale organizațiilor societății civile sunt: asociațiile, fundațiile, companiile civile nonprofit, comitetele pentru strângere de fonduri³⁷.

Asociații

Regimul juridic al asociațiilor este reglementat de art.78-107 din Codul Civil. Asociația, definită ca “uniune de persoane care urmăresc un scop nonprofit”, poate fi înființată de un număr minim de 20 de persoane.

Procedura de constituire a unei asociații începe prin redactarea actului constitutiv de către membrii fondatori (art.78 din Codul civil³⁸). Legea nu reglementează conținutul specific al actului constitutiv; totuși, acesta trebuie să stabilească principiile generale care guvernează scopul și funcționarea asociației. După redactarea actului constitutiv, unul/mai mulți membri fondatori sunt abilitați să asigure îndeplinirea formalităților necesare pentru obținerea personalității juridice; aceste persoane formează “consiliul de administrare provizorie”.

Cererea de dobândire a personalității juridice se adresează tribunalului civil în a cărui rază de competență teritorială se află sediul asociației. La cerere se anexează actul

³⁵ https://www.arbeiterkammer.at/infopool/akportal/Studie_Stiftungsbesteuerung_in_Europa_englisch.pdf

³⁶ <https://www.hellenicparliament.gr/en/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/>

³⁷ <https://www.taxlaw.gr/en/practice-areas/company-law/legal-forms-available-religious-groups/>

³⁸ “Art.78. O uniune de persoane care urmărește un scop nelucrativ dobândește personalitate prin înscrierea în registrul public ținut în acest scop de tribunalul civil competent. Pentru constituirea unei asociații este necesar un număr de minimum 20 de persoane.”

constitutiv, lista cu numele membrilor consiliului de administrare provizorie și statutul semnat și datat de către membri (art.79 din Codul civil³⁹).

Dacă sunt îndeplinite condițiile legale, tribunalul civil admite cererea și dispune: notificarea hotărârii judecătorești către prefect, care reprezintă autoritatea administrativă de supraveghere; publicarea rezumatului hotărârii judecătorești în Buletinul publicațiilor juridice; publicarea în presă a rezumatului statutului (elementele esențiale ale acestuia); înscrierea asociației în registrul asociațiilor. Hotărârea judecătorească este supusă tuturor căilor de recurs.

Asociația dobândește personalitate juridică după înscrierea în registrul ținut de tribunalul civil. Înscrierea se efectuează după rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.

Statutul, care stabilește regulile esențiale de funcționare a asociației, este elaborat de membrii fondatori ai asociației și, sub sancțiunea nulității, trebuie să conțină următoarele date: scopul nonlucrativ al asociației; denumirea și sediul asociației; condițiile de aderare, retragere și excludere a membrilor; drepturile și obligațiile acestora; modul de reprezentare a asociației (judiciară și extrajudiciară); modalitățile de funcționare a organelor asociației; condițiile de modificare a statutului; condițiile de dizolvare a asociației (art.80 din Codul civil⁴⁰).

Modificarea statutului nu este valabilă decât după înscrierea în registrul asociațiilor.

Statutul trebuie să comporte anumite informații și anumite reguli de funcționare: · scopul; · numele și sediul asociației; · condițiile de intrare sau ieșire ale membrilor; · resursele; · organul administrativ; · modalitățile de funcționare ale adunării. Înregistrarea asociației se face într-un registru al asociațiilor, după cererea unei adrese la tribunalul civil care verifică dacă condițiile legale sunt îndeplinite și dacă statutul conține mențiunile obligatorii cerute. Tribunalul ordona publicarea în presă a unui rezumat al statutului și înregistrarea în registrul asociațiilor ținut de același tribunal. După aceea asociația primește personalitate juridică. Asociațiile culturale și sportive sunt înregistrate la Secretariatul General pentru Tineret.

Fundații

Regimul juridic al fundațiilor este reglementat de Codul civil (art.61, 108-122), precum și de art.109 din Constituție, care interzice orice încercare de modificare a conținutului testamentelor sau a dispozițiilor donațiilor în favoarea atingerii unor scopuri de utilitate publică sau filantropice.

Fundația este un ansamblu de bunuri destinate realizării unei opere de interes general și care nu are scop lucrativ. Spre deosebire de asociații, fundația nu este o asociație de persoane și, în consecință, nu are membri.

Pentru înființarea unei fundații, legea prevede 2 condiții: existența actului de fondare conținând declarația de voință a fondatorilor de a afecta ansamblul unor bunuri realizării unui scop precis; decretul prezidențial de aprobare a voinței fondatorului și de

³⁹ “Art.79. În vederea înscrierii asociației în registru, fondatorii sau administrația asociației depun o cerere la tribunalul civil. La cerere, se anexează actul constitutiv, lista cu numele membrilor consiliului de administrare provizorie și statutul semnat și datat de membri.”

⁴⁰ “Art.80. Sub sancțiunea nulității, statutul trebuie să stabilească: 1. scopul, denumirea și sediul asociației; 2. condițiile de aderare, retragere și excludere a membrilor, precum și drepturile și obligațiile acestora; 3. resursele asociației; 4. modul de reprezentare a asociației în justiție și extrajudiciar; 5. organele administrației asociației, precum și condițiile de constituire și de funcționare a administrației și de revocare a organelor acesteia; 6. condițiile privind convocarea, procesul deliberativ și decizional al adunării membrilor; 7. condițiile de modificare a statutului; 8. condițiile de dizolvare a asociației.”

recunoaștere a fundației. Fundația dobândește personalitate juridică prin decretul prezidențial de aprobare a înființării.

Prima etapă în crearea unei fundații o constituie redactarea actului de înființare (act juridic unilateral). Actul de înființare poate fi un act între vii, autentificat de un notar sau poate consta în dispoziții testamentare. Actul de înființare a fundației este un act unilateral al fondatorului, neputând fi considerat donație (care, prin natura sa, este un contract).

Actul de înființare trebuie să stabilească “scopul urmărit, bunurile afectate, precum și modul de organizare a fundației” (art.110 din Codul civil).

Decretul prezidențial de autorizare a unei fundații este emis, conform art.112 din Codul civil, de “autoritatea competentă” (ministerul competent). În practică, întrucât cvazitotalitatea fundațiilor sunt de utilitate publică, ministerul competent este Ministerul Finanțelor. În ce privește fundațiile caritabile, ministerul competent este Ministerul Sănătății Publice.

Decretul de autorizare a fundației se publică în Jurnalul Oficial. Fundația dobândește personalitate juridică deplină la data publicării decretului de autorizare.

Companiile civile nonprofit sunt societăți private formate din minimum 2 persoane, care, în general, produc bunuri publice și obțin profit ocazional. Profitul nu poate fi distribuit proprietarilor, directorilor sau angajaților, ci este folosit pentru realizarea unor scopuri publice. Companiile private nonprofit beneficiază de privilegii fiscale, scutiri, deduceri și donații, cu condiția de a putea dovedi, în orice moment, caracterul nonprofit al activităților desfășurate (art.741-784 din Codul civil).

Comitetele pentru strângere de fonduri sunt uniuni înființate temporar de minimum 5 entități private/legale în scopul colectării de bani sau de alte bunuri prin desfășurarea de campanii de colectare de fonduri, loterii, diverse manifestări (art.122-16 din Codul civil). După dizolvare, comitetele pentru strângere de fonduri intră automat în procedura de lichidare a tuturor bunurilor colectate.

Fundațiile nu capătă personalitate juridică decât în momentul în care constituirea lor este aprobată printr-un decret prezidențial. Pentru aceasta ele trebuie să dețină un patrimoniu care să fie folosit în scopul îndeplinirii unui obiectiv bine determinat.

Statutul de utilitate publică - Unele fundații sau asociații pot, dacă îndeplinesc anumite condiții, să fie recunoscute ca organizații umanitare, echivalentul statutului de utilitate publică. În acest caz ele se bucură de numeroase avantaje. Asociațiile umanitare sunt înregistrate și la direcția socială a prefecturii din Atena.

ITALIA

Legislația italiană permite oricui să formeze o asociație sau o fundație, iar articolul 18 din Constituție⁴¹ protejează acest drept. Asociațiile și fundațiile sunt cea mai obișnuită formă juridică pentru organizațiile caritabile și sunt reglementate de Codul civil⁴².

Cadrul juridic și de reglementare pentru organizațiile caritabile include:

- Codul civil (Cartea I, Titlul II, Capitolele I și II). Articolele 12 - 38 se referă la asociații și fundații.

- Decretul prezidențial nr. 361 din 10 februarie 2000⁴³, care reglementează procedurile privind recunoașterea de către stat a persoanelor juridice private.

⁴¹ <https://www.senato.it/documenti/repository/istituzione/costituzione.pdf>

⁴² <http://www.altalex.com/documents/codici-altalex/2015/01/02/codice-civile>

⁴³ https://www.e-glossa.it/wiki/decreto_presidente_repubblica_del_2000_numero_361_art._7.aspx

- Decretul prezidențial nr.917 din 22 decembrie 1986⁴⁴ (Codul fiscal), pentru tratamentul impozitului pe venit.

- Articolul 6 din Decretul nr. 601 din 29 septembrie 1973⁴⁵, care prevede un regim specific de impozitare a societăților pentru entitățile fără scop lucrativ cu personalitate juridică.

- Decretul prezidențial nr. 633 din 26 octombrie 1972⁴⁶, pentru scopuri de TVA (Decret de TVA).

- Decretul legislativ nr. 460 din 4 decembrie 1997⁴⁷, care instituie un regim fiscal specific aplicabil ONLUS (Decretul ONLUS).

- Legea nr. 106 din 6 iunie 2016⁴⁸ (Legea reformei sectorului terț).

- Decretul legislativ nr. 117 din 3 iulie 2017⁴⁹ (Codul celui de-al treilea sector), care introduce o reformă cuprinzătoare a regimului juridic și fiscal aplicabil entităților care operează în sectorul terț (entități din sectorul terț, EST).

În anii 1990, au fost introduse dispoziții specifice care reglementează și sprijină activitățile de strângere de fonduri în scopuri non-profit, în special prin mai multe scutiri fiscale. În acest sens, una dintre cele mai importante modificări a fost introducerea în 1997 a statutului ONLUS⁵⁰ (Organizația nonprofit de utilitate socială), care permite organizațiilor nonprofit care urmăresc scopuri sociale să beneficieze de o varietate de scutiri fiscale.

Decretul-lege nr.460/1997 a instituit criterii unitare coordonate pentru reglementările fiscale care guvernează entitățile noncomerciale, prin introducerea în sistemul instituțional a organizației nonprofit de utilitate socială.

Din această categorie fac parte:

- asociațiile, comitetele, fundațiile, cooperativele și alte entități private cu sau fără personalitate juridică, înființate prin decrete/ memorandumuri de asociere în care se declară explicit scopul activităților în unul sau mai multe sectoare din domeniul: social sau al sănătății; asistenței sanitare; caritabil; educației; formării și perfecționării profesionale; sportului de amatori; protecției și promovării valorilor artistice și istorice; apărării drepturilor sociale; cercetării științifice de interes social.

- organizațiile de voluntari, organizațiile nonguvernamentale și cooperativele sociale.

ONLUS, cu/fără personalitate juridică, pot beneficia de stimulente fiscale semnificative și de scutiri de taxa pe venit, de TVA și de alte impozite indirecte. Pentru a beneficia de scutiri, organizațiile trebuie să solicite înregistrarea în lista unică a organizațiilor nonprofit de utilitate socială. Procedura nu este aplicabilă organizațiilor de voluntari, organizațiilor nonguvernamentale, cooperativelor sociale și consorțiilor formate în întregime din cooperative sociale.

La 6 iunie 2016, a fost publicată în Jurnalul Oficial Legea privind reforma sectorului terț. Aceasta oferă principii generale de reformă și armonizare a sectorului terț. Acesta delegă puteri guvernului de a pune în aplicare astfel de principii printr-unul sau mai multe decrete.

Reforma include:

- revizuirea Codului Civil cu privire la asociații și fundații.

⁴⁴ http://presidenza.governo.it/USRI/ufficio_studi/normativa/DPR.%20917_22.12.1986.pdf

⁴⁵ <http://def.finanze.it/DocTribFrontend/getAttoNormativoDetail.do?ACTION=getSommario&id={A2AB2374-12D3-47AC-9140-D8ACDB7869A9}>

⁴⁶ <http://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/1972/11/11/072U0633/sg>

⁴⁷ <http://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/1998/01/02/097G0489/sg>

⁴⁸ <http://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2016/06/18/16G00118/sg>

⁴⁹ <http://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2017/08/2/17G00128/sg>

⁵⁰ <https://italianonprofit.it/grammatica/le-onlus.html>

- reorganizarea și armonizarea scutirilor fiscale și a regulamentelor aplicabile entităților din sectorul terț (de exemplu, revizuirea definiției unei entități necomerciale în scopuri fiscale, raționalizarea beneficiilor fiscale și noile măsuri de majorare a capitalului de risc și, în general, pentru finanțarea sectorului terț).

În ceea ce privește legile fiscale privind fundațiile, în Italia există o legislație specifică, detaliată, care controlează instituțiile specifice, cum ar fi fundațiile de familie sau fundațiile de origine bancară. În Italia, o fundație trebuie să fie stabilită printr-un act public de către un notar public sau prin testament. Actul constitutiv trebuie să includă actul constitutiv și statutul instituției, specificând numele fundației, sediul social, misiunea acesteia și activele disponibile. Numai atunci când fundația este înființată formal, procesul de a deveni o persoană juridică poate fi realizat de către fondator; iar acest proces face ca fundația să fie complet independentă de fondatorul său. În general, fundațiile diferă în mai multe aspecte, mai ales în modelele lor structurale și organizaționale. Diferențele apar în organizația lor în legătură cu dobândirea unei personalități juridice la nivel național sau regional și în legătură cu cantitatea și sarcinile organelor statutare. Din punct de vedere al personalității juridice, există două proceduri posibile: fundațiile cu recunoaștere națională, care sunt înființate la birourile regionale guvernamentale, cum ar fi prefecturile, și fundațiile adăugate în registrul persoanelor juridice, stabilit de Regiuni (sau chiar de Provinciile Autonome). În ceea ce privește structura lor internă, bazată pe statutul lor, fundațiile funcționează, în general, cu un număr limitat de organe: aproximativ 70% dintre ei pretind că au doar patru organe statutare. În Italia, fundațiile, precum restul sectorului nonprofit, nu fac obiectul niciunui regim fiscal preferențial, deoarece natura lor nu este, potrivit statului italian, un motiv valabil pentru a genera stimulente fiscale. S-ar putea spune că fundațiile din Italia, în ciuda lipsei unei legislații globale specifice, au un statut juridic specific bazat pe rolul fundațiilor ca fiind "meritoriu din punct de vedere social". Pe lângă beneficiile acordate organizațiilor nonprofit și în special fundațiilor legate de plata impozitelor directe și indirecte, legislația fiscală națională acordă subvenții fundațiilor care fac donații sau granturi acordate organizațiilor nonprofit, care sunt active în domenii deosebit de valoroase din punctul de vedere al nevoilor sociale și / sau al dezvoltării economice.

Asociații

Noțiunea de scop non-profit nu e explicit menționată în codul civil. Doar asociațiile care au un contract cu statul sau comunitățile locale în domeniul social sunt recunoscute a fi nonprofit. Sunt numite asociații, atât asociațiile profesionale, culturale, sindicatele, cluburile de fotbal cât și organizațiile de voluntari.

Se face distincția între asociațiile care cer recunoaștere juridică și cele care nu cer această recunoaștere. Recunoașterea juridică este acordată prin decret ministerial de către Ministerul de Interne sau prin decizia Presedintelui Consiliului Regional, pe baza unui dosar complet (act notarial constitutiv, statut, lista membrilor) și plecând de la un model organizațional predefinit. Dosarul trebuie depus la Prefectura Provinciei în care se afla sediul asociației. Trebuie să cuprindă:

- 4 copii ale statutului, autentificate de notar și copii ale actului de înființare;
- prezentare în 4 exemplare a scopurilor;
- prezentare în 4 copii după situația economică financiar și a patrimoniului, semnată de un reprezentant legal;
- un bilanț al conturilor din anii precedenți dacă asociația a cunoscut o existență prealabilă înainte de cererea de recunoaștere;
- lista membrilor din organele de conducere;
- atestarea "ordinario diocezano" ca nimic nu se opune recunoașterii.

Prefectul dispune de o competență delegată de la Ministerul de Interne pentru instrumentarea cererilor. El transmite apoi dosarele ministerului pentru a lua o decizie. Președintele Consiliului regional recunoaște juridic asociațiile care sunt de competența lui. Dacă asociația este recunoscută obține prin decret sau decizie de recunoaștere personalitate juridică deplină. Ea trebuie atunci să se înscrie în Registrul ținut de "Cancelaria del Tribunale" a provinciei în care se află sediul asociației.

Înființarea asociațiilor fără personalitate juridică nu presupune întocmirea unui act special. Totuși, în practică, aproape întotdeauna se redactează un act constitutiv, care conține prevederi referitoare la scopul asociației, accesul membrilor, regulamentul interior, administrarea asociației.

O asociație fără personalitate juridică se poate înființa în 3 modalități diferite:

a. fondatorii prezintă publicului un proiect de statut, dezbătut și definitivat în timpul adunării constitutive la care publicul este invitat să participe;

b. membrii fondatori se reunesc în adunare, aprobă statutul și, simultan, aderă la noua entitate;

c. fondatorii redactează statutul și îl aduc la cunoștința publicului în vederea aderării la organizația nou înființată.

Legea nu prevede obligația existenței unui patrimoniu. Întotdeauna, însă, există un "fond comun minim" format din cotizațiile membrilor. Cotizațiile (al căror quantum poate fi stabilit în funcție de categoria de membri), se achită definitiv fie o singură dată, fie periodic. Fondul comun nu este accesibil creditorilor membrilor și membrilor care se retrag/sunt excluși din asociație.

Acceptarea donațiilor și a legatelor este interzisă. Totuși, asociația fără personalitate juridică poate accepta o astfel de liberalitate, cu condiția ca, în termen de maximum 1 an, să depună o cerere de obținere a personalității juridice. Cererea se notifică donatorului.

Orice asociație poate solicita dobândirea personalității juridice/recunoașterea. În general, decretul de recunoaștere a unei asociații este emis de Președintele Republicii. În cazul în care activitatea asociației vizează teritoriul unei singure provincii, decretul se emite de prefect; dacă asociația acționează în mai multe provincii din aceeași regiune, competența recunoașterii revine președintelui consiliului regional.

Actul constitutiv al asociației are forma unui act notarial și trebuie să conțină următoarele mențiuni: denumirea asociației; descrierea obiectului de activitate; patrimoniul; sediul; statut.

Organul administrativ competent verifică legalitatea scopului asociației, precum și valoarea patrimoniului alocat atingerii acestui scop. Dacă cererea de recunoaștere este respinsă (se consideră că scopul este ilegal sau patrimoniul este insuficient), decizia de respingere trebuie motivată.

Dacă asociația este recunoscută, aceasta dobândește, prin decret de recunoaștere, personalitate juridică. Asociația trebuie să se înscrie în registrul ținut de Cancelaria tribunalului provinciei în care își are sediul.

Statutul conține, în general, regulile privind organizarea și administrarea asociației, drepturile și obligațiile membrilor, condițiile de admitere și excludere a acestora și, eventual, regulile de dizolvare a asociației.

Statutul și actul constitutiv pot fi încorporate într-un singur document, care reprezintă însă, două părți distincte ale unui contract unic de asociere.

Întrucât asociația are personalitate juridică, patrimoniul asociației este distinct și independent de cel al membrilor/administratorilor. Patrimoniul este format din toate drepturile reale și personale ale asociației (cu excepția dreptului de folosință și a dreptului de abitație).

Asociațiile recunoscute au posibilitatea de a achiziționa bunuri imobile, de a accepta donații, legate și moșteniri, cu condiția aprobării acestora de către autoritatea de tutelă. Acest privilegiu este contrabalansat de controlul foarte strict și sever al cheltuielilor asociației.

Există mai multe categorii de membri, având drepturi diferite: membri ordinari; membri pe viață; membri onorifici; membri binefăcători. Drepturile și obligațiile membrilor sunt definite în statut.

Adunarea generală. Adunarea poate fi convocată de administratori sau de 10% din numărul membrilor. Adunarea trebuie să se reunească cel puțin o dată pe an pentru aprobarea bilanțului. **Administrarea asociației** se realizează de un administrator unic sau de un consiliu de administrație.

Comitetul este un contract între mai multe persoane reunite pentru îndeplinirea unui scop comun pentru care colectează fonduri în vederea constituirii unui patrimoniu. Obiectul contractului poate fi diferit: ajutorarea victimelor unor calamități naturale; promovarea unei opere de interes general (de exemplu, construirea unui teatru); ridicarea de monumente; organizarea de expoziții; organizarea de acțiuni festive.

Natura juridică a comitetului ține atât de cea a fundației, cât și de cea a asociației. Scopul comitetului constă în colectarea fondurilor necesare realizării scopului propus.

Pentru constituirea unui comitet nu este nevoie de îndeplinirea vreunei proceduri. Pentru recunoașterea sa este totuși nevoie de un act notarial. Comitetele au același statut ca și asociațiile sau fundațiile.

Fondurile sunt colectate și centralizate de organizatori, care sunt personal și solidar responsabili pentru păstrarea și destinația acestora, în conformitate cu obiectul de activitate al comitetului.

Entitate privată nonprofit, **întreprinderea socială** este reglementată de Legea 118/2005⁵¹ și de Decretul-legislativ nr.155/2006⁵².

Conform dispozițiilor legale:

- întreprinderea socială nu poate fi condusă/controlată de întreprinderi private care obțin beneficii și de autorități administrative publice;

- întreprinderea socială are următoarele obligații: de a reinvesti orice profit/venit excedentar generat de îndeplinirea activităților statutare; de a nu mări activele; de a nu repartiza, chiar și indirect, profiturile/veniturile excedentare/rezervele/ capitalul administratorilor, membrilor (persoane fizice sau juridice), colaboratorilor sau angajaților; de a garanta natura nonspeculativă a participării în activitatea întreprinderii.

Domeniul scopului statutar poate fi cel social și al îngrijirii sănătății, al educației, protecției mediului, conservării/promovării patrimoniului cultural.

Statutul de întreprindere socială poate fi obținut de orice organizație angajată în activități antreprenoriale destinate creării de locuri de muncă pentru persoane defavorizate sau cu dizabilități, cu condiția ca aceștia din urmă să reprezinte cel puțin 30% din numărul personalului angajat. Întreprinderea socială trebuie înregistrată în Registrul companiilor de pe lângă Camera de Comerț.

Asociațiile de promovare socială sunt asociații nonprofit recunoscute/nerecunoscute, mișcări, grupuri și comitete de coordonare ale acestora sau federații înființate în scopul desfășurării unor activități de utilitate socială.

Legea 383/2000⁵³ care reglementează aceste asociații, exclude din această categorie partidele politice, sindicatele, asociațiile patronale, asociațiile profesionale și

⁵¹ <http://www.parlamento.it/parlam/leggi/051181.htm>

⁵² <http://www.camera.it/parlam/leggi/deleghe/06155dl.htm>

⁵³ http://terzosettore.socialelazio.it/artes/documents/LEGGE_383_2000.pdf

sectoriale, precum și toate asociațiile care au ca scop exclusiv satisfacerea intereselor economice ale membrilor.

Statutul asociațiilor de promovare socială trebuie să conțină mențiuni explicite referitoare la: reprezentantul legal al asociației; absența scopului de obținere a profitului; la faptul că nici un venit din activitățile desfășurate nu poate fi repartizat membrilor, chiar indirect; obligația reinvestirii oricărui venit excedentar în activități instituționale; regulile de organizare și funcționare internă, bazate pe principiile democrației și egalității tuturor membrilor; caracterul electiv al organelor asociației.

Asociațiile de promovare socială care funcționează în cel puțin 5 regiuni, pot fi înregistrate în Registrul național de pe lângă Ministerul Muncii și al Politicilor Sociale.

Fundații

Sunt definite de Codul Civil din 1942. Regimul lor este partial comun cu cel al asociațiilor și partial specific. Doctrina tradițională italiană definește fundațiile ca o cantitate de bunuri care sunt puse în slujba unei instituții, pentru un act voluntar cu scop bine determinat. Fundațiile sunt de mai multe tipuri:

- fundații private de familie;
- fundații pentru asistență și îngrijire (copii, bătrâni, persoane cu handicap);
- fundații școlare și universitare;
- fundații militare de asistență pentru militarii în rezervă și familiile lor;
- fundații culturale. Organizații cu scop nonprofit de utilitate socială (ONLUS)

Aceste organizații trebuie să urmărească exclusiv un scop de solidaritate socială. Ele se bucură de un regim fiscal preferențial. Organizațiile de voluntari intră în această categorie.

Fundațiile trebuie să furnizeze și să îndeplinească cerințele specifice din actul lor conform Decretului Legislativ 460/1997, care includ:

- urmărirea exclusivă a obiectivelor de solidaritate socială și interzicerea desfășurării altor activități decât cele menționate în statut.
- interzicerea distribuirii profiturilor sau surplusurilor și obligația de a le folosi pentru activități instituționale.
- obligația de a dona activele Fundației altor organizații non-profit în caz de dizolvare și obligația de a scrie și publica o situație financiară anuală.
- scutire totală de impozit și taxe regionale numai în ceea ce privește activitățile instituționale și activitățile conexe (necomerciale);
- scutirea de TVA pentru serviciile spitalicești, asistență medicală, educație și formare, precum și servicii sociale și de sănătate în general.
- scutirea de la taxa de timbru și obligația de a emite chitanțe (numai pentru activitățile instituționale).
- simplificarea contabilității.
- scutiri și concesiuni din diverse impozite municipale, venituri provinciale, regionale și de capital.

În ceea ce privește cele mai importante reforme legislative, decretul Președintelui Republicii Italiene nr. 132/03 este deosebit de important pentru fundații deoarece recunoaște pentru fundațiile care desfășoară activități de cercetare științifică de interes social deosebit un rol care este similar cu organizațiile non-profit. Amendamentul președintelui este o expresie clară a încercării de a acorda o mai mare unitate lumii complexe a celui de-al treilea sector în ceea ce privește impozitarea. În același timp, aceasta evidențiază, de asemenea, lipsa oricărei legislații globale și coerente privind sectorul nonprofit. În ceea ce privește obiectivele și activitățile specifice cercetării, articolul 3 din Decretul nr. 132/03 prevede că fundațiile, în conformitate cu normele lor statutare, funcționează direct sau prin intermediul universităților, al organizațiilor de

cercetare și al altor fundații care pot, de asemenea, desfășura în mod direct aceste activități specifice. În primul caz, este necesară prezența unor structuri operaționale adecvate, cum ar fi resurse profesionale, și forme adecvate de finanțare. În al doilea caz, relațiile cu terții ar trebui să fie reglementate de convenții care ar trebui să stabilească orientări specifice⁵⁴.

MAREA BRITANIE

Nu există o structură care să fie abilitată cu înființarea organizațiilor non-profit. De asemenea nu există o înregistrare centralizată sau un organ de reglementare pentru acestea. Oricum există câteva reguli pentru diferite tipuri de organizații, depinzând de structura lor constituțională.

În raport cu apartenența la o cultură sau alta, organizațiile neguvernamentale sunt denumite prin diferite sintagme. În Marea Britanie, de exemplu, ele se numesc organizații voluntare (voluntary organisations). Acest lucru se datorează faptului că, organizațiile neguvernamentale se bazează, în general, pe activități voluntare în procesul de conducere (activitatea consiliului de administrație nu este remunerată) sau în acțiunile pe care le desfășoară (dar utilizarea de voluntari nu exclude posibilitatea angajării de personal). Aceste elemente se regăsesc în funcționarea organizațiilor, indiferent de țara în care activează.

Următoarele tipuri de organizații au o structură relevantă pentru sectorul nonprofit:

Asociații

Deși asociațiile nu sunt supuse unor reguli speciale constrângătoare întrucât, în principiu, nu au obligația de a solicita o autorizație sau de înregistrare (cu excepția societăților de întrajutorare), statutele acestora trebuie să conțină un număr minim de indicații referitoare la constituire, organizare și funcționare, dizolvare: denumirea și sediul asociației; scopurile și mijloacele asociației; condițiile de aderare, retragere și excludere a membrilor; modalitățile de desemnare a organelor de conducere (alegere, cooptare etc.); modalitățile de funcționare a adunării membrilor (adunările ordinare și extraordinare, procedura de convocare a membrilor, atribuții, procedură de vot și majoritățile necesare); modalitățile de funcționare a comitetului executiv; procedura de modificare a statutului; destinația bunurilor în cazul dizolvării asociației.

Se disting două tipuri de asociații:

- asociațiile non benevole (sindicate, uniuni profesionale)

- asociații benevole: Companii cu răspundere limitată încorporate sub Legea Companiilor din 1985 (Limited Liability company incorporated under the Companies Act 1985), Societăți de ajutor reciproc (Incorporeted Friendly Societies), Societățile Industriale și de Intrajutorare (Industrial and Provident Society)

Companii cu răspundere limitată încorporate sub Legea Companiilor din 1985 (Limited Liability company incorporated under the Companies Act 1985) Responsabilitatea membrilor este limitată de plata unei garanții care trebuie să fie de cel puțin 1 £ per membru sunt tratate la fel ca oricare companie. Ele trebuie înregistrate în Registrul Companiilor. Sunt societăți în care, prin actul constitutiv, responsabilitatea membrilor este limitată la nivelul valorii contribuției pe care aceștia se angajează să o aducă la activul social. Membrii societății nu au calitatea de acționari.

Comaniile limitate prin garanție se pot înființa dacă: obiectul de activitate al societății constă promovarea, directă sau indirectă, a comerțului, artelor, științei, educației, religiei, acțiunilor de binefacere sau promovarea oricărei profesii aferente

⁵⁴ <http://euforistudy.eu/wp-content/uploads/2015/07/Italy.pdf>

domeniilor enumerate; veniturile și bunurile sunt afectate promovării și dezvoltării acestor tipuri de activități și nu pot fi distribuite membrilor; în cazul încetării activității, activele organizației sunt alocate unei organizații având același obiect/unei organizații caritabile.

Societatile Industriale si de Intrajutorare (Industrial and Provident Society) Acestea sunt reglementate de Legea din 1965 cu privire la Societatile Industriale si de Intrajutorare (SII). O organizatie poate fi inregistrata ca SII daca urmareste unul dintre urmatoarele obiective: industrial, afaceri sau comert si este fie o societate cooperatista "bona fide" fie intentioneaza sa se afle in slujba beneficiului companiei. Organizațiile care exercită o activitate economică/comercială pot fi înregistrate în baza Legii din 1985 privind societățile industriale și de întrajutorare dacă: sunt societăți cooperatiste „bona fide” care funcționează în profitul exclusiv al membrilor lor, fiecare membru deținând un drept de control egal; sunt organizații care își desfășoară activitatea „în beneficiul comunității”. De exemplu, asociațiile pentru locuințe au ca obiect de activitate construirea, renovarea, gestiunea unor locuințe sau sprijinirea construcției/renovării acestora.

Societăți de ajutor reciproc (Friendly Societies) Sunt societăți de ajutor mutual care distribuie ajutor financiar pe baza contribuțiilor voluntare ale membrilor. Au o vocație non comercială nu dețin o personalitate juridică distinctă de cea a membrilor. Înregistrarea în "chief register of friendly societies" este facultativă.

Sunt organizații înființate pentru furnizarea unor beneficii - asigurare de viață, asigurare de boală, de șomaj și pensie – membrilor asociației/rudelor acestora. Unele societăți oferă nu numai beneficii contractuale, ci și beneficii specifice membrilor cu dificultăți financiare. Modul în care membrii pot beneficia de avantajele societății trebuie prevăzut în statut.

Societățile de întrajutorare sunt societăți de ajutor reciproc care distribuie ajutoare financiare pe baza contribuțiilor voluntare ale membrilor, au vocație non-comercială și nu au personalitate juridică distinctă de cea a membrilor.

Principalele 3 categorii de societăți de întrajutorare sunt: societăți centralizate, a căror activitate este condusă direct de către societate; ordine, societăți cu sucursale separat înregistrate și semi-autonome; societăți de colectare care desfășoară activități de asigurare industrială.

Conform dispozițiilor Legii din 1992 privind societățile de întrajutorare, pentru constituire și înregistrare, societățile de întrajutorare trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să aibă minimum 7 membri;
- să redacteze statutul care trebuie prezentat biroului central de înregistrare a societăților de ajutor reciproc;
- să elaboreze și să păstreze documentele contabile;
- să desemneze unul sau mai mulți comisari de conturi;
- să desemneze un consiliu de administrație;
- societățile care doresc să desfășoare o activitate comercială, au obligația de a obține autorizația Comisiei societăților de ajutor reciproc.

Una din condițiile de înregistrare constă în faptul că societatea trebuie să își atingă scopurile exclusiv din contribuția membrilor, fără a conta pe eventuale donații.

Statutul societăților de întrajutorare trebuie să conțină dispoziții referitoare la: definirea conturilor și a procedurilor contabile; modul de dizolvare voluntară prin votul a $\frac{3}{4}$ din membri; posibilitatea oferită unui anumit număr de membri (mai mic de $\frac{3}{4}$) de a solicita comitetului director examinarea conturilor sau închiderea acestora.

Deși în mod automat organizației i se acordă competențe de conducere/angajare extinse, anumite competențe pot fi exercitate numai dacă sunt expres prevăzute în statut. Este vorba îndeosebi despre: posesia de bunuri mobile; acordarea de împrumuturi

membrilor asociației; reasigurarea riscurilor; solicitarea garanției din partea unui membru al comitetului director.

2. Alte forme juridice

Charities (Echivalentul statutului de utilitate publica)

Multe dintre ONG-uri sunt clasificate ca fiind Charities, având statut de utilitate publica, deoarece ele se bucura de multe avantaje cum ar fi un regim fiscal special. Condiții pentru a fi clasificat ca charities: O organizație poate să fie considerată ca fiind charity nu în funcție de structura legală ci de obiectivele pentru care există. O charity poate exista pentru unul sau mai multe dintre scopurile următoare:

- eradicarea sărăciei;
- scopuri religioase;
- educație;
- utilitate publică;
- alte scopuri pentru beneficiul comunității într-o manieră recunoscută ca fiind caritabilă de către lege.

Charities sunt reglementate de Legea din 1993 care instituie un regim special pentru organizațiile de caritate. Ele beneficiază de numeroase facilități, mai ales fiscale. Pentru a dobândi acest statut, organizațiile trebuie să aibă un scop de interes general și să obțină aprobarea unui organism public de supraveghere și control numit Comisia organizațiilor de caritate.

Următoarele documente sunt necesare pentru înregistrare: · copie după actul de constituire al organizației; · chestionare completate, care dau detalii despre scopul organizației și metodele propuse pentru a fi atinse. Registrul Comisiei Organizațiilor de Caritate este deschis publicului. Organizația are obligația de a-și alege un nume diferit de cel al unei organizații înființate deja, pentru a nu crea confuzii în rândul publicului. Odată constituită, organizația nu este susceptibilă de modificări decât cu acordul Înaltei Curți sau a Comisiei Organizațiilor de Caritate.

Comisia Organizațiilor de Caritate este compusă din cinci membrii, desemnați și remunerați de către Ministerul de Interne, care nu pastrează totuși și dreptul de a determina activitatea acestora. Independența Comisiei rezultă și din faptul că Ministerul de Interne sau Parlamentul nu pot fi chestionați asupra activității acesteia. Comisia este responsabilă însă în fața Înaltei Curți. Activitățile Comisiei sunt următoarele:

- ține registrul general al organizațiilor de caritate, registru public, accesibil oricărei persoane;
- deține o competență generală de anchetă asupra activității organizațiilor de caritate;
- autorizează orice tranzacție mobilă sau imobiliară efectuată între organizații, ca și orice altă operațiune ce ar putea afecta grav patrimoniul unei organizații;
- are competența de a verifica documentele contabile;
- are rol de consilier pe lângă administratorii unei organizații;
- poate, în anumite cazuri particulare, să acționeze ca un veritabil organ jurisdicțional;
- poate, la cererea Procurorului General sau la cererea oricărei persoane care dovedește un interes, să creeze un plan de gestiune care ar putea să amelioreze situația unei organizații din punct de vedere financiar;
- poate, în anumite cazuri, să înlocuiască administratorii unei organizații.

Companiile înregistrate și neînregistrate plătesc taxa corporațiilor (corporation tax). Scutirile majore și micșorarea taxelor față de ONG-uri se aplică față de aceste organizații de caritate. Cele mai importante scutiri de taxe sunt următoarele:

- taxa pe venit
- taxa pe capital castigat

- TVA
- taxa de timbru
- Categorii de charities:
 - trusturi ("trust")
 - asociații neîncorporate ("Unincorporated Association")
 - companii cu răspundere limitată (Company Limited by Guarantee)

Fundații

Fundațiile sunt definite ca structuri permanente de girare a unui capital pentru un scop de utilitate publică. Nu dețin personalitate juridică proprie. În general sunt catalogate ca "charity". În 1973, statul a creat un birou al asociațiilor, având ca rol asigurarea legăturii între serviciile sale și sectorul asociativ și de a acorda subvenții. Acest organism se află în subordinea Ministerului de Interne.

Deși nu este vorba de un termen tehnic, termenul "fundație" este din ce în ce mai utilizat în mod oficial în Regatul Unit pentru a se referi în mod specific la organizațiile de caritate care au o sursă independentă și durabilă de finanțare, adesea o dotare mare financiară și care au ca activitate principală finanțarea alte scopuri caritabile, indivizi și organizații prin granturi. Asemenea instituții caritabile au o istorie foarte lungă, de la spitalele și căminele instituite în cadrul ordinilor religioase din secolul al X-lea până la înflorirea filantropiei marilor industriași din epoca victoriană, când au fost înființate numeroase fundații pentru a satisface sănătatea publică, nevoile educaționale și de îngrijire ale populațiilor urbane în creștere. Unul dintre principalele caracteristici ale fundațiilor din Marea Britanie este independența acestora. După reforma și Actul de folosință caritabilă din 1601, filantropia a devenit din ce în ce mai laică, mai degrabă decât religioasă, în scopurile sale și a dezvoltat un grad de autonomie practic necunoscut în Europa continentală.

În multe privințe, istoria fundațiilor din Marea Britanie poate fi văzută ca o reflectare a istoriei sale industriale. Fundația Joseph Rowntree și Barrow Cadbury Trust au fost înființate la sfârșitul secolului al nouăsprezecelea din bogățiile făcute de antreprenorii Quaker care lucrează în industria ciocolatei; Marea Fundație Nuffield și Wellcome Trust, în perioada interbelică, din profiturile mașinilor și industriei farmaceutice; grupul extins de trusturi Sainsbury Family Charitable Trust, cu cel mai mare fond Gatsby Trust și Fondul Fondului pentru Investiții pentru Copii, din mai multe timpuri, din succesele afacerii cu amănuntul al produselor alimentare și din industria serviciilor financiare. Ca și în alte țări, apariția marilor fundații caritabile în Marea Britanie este uneori legată de aspecte legate de planificarea succesiunii corporative. Henry Wellcome a creat Wellcome Trust, care deținea Fundația Wellcome, imensa companie de medicamente pe care o construise. Procesul de separare a început în mod oficial în 1986, când instanțele au modificat voința de a permite Fundației să devină o societate pe acțiuni și să își floteze acțiunile. Wellcome Trust și-a diversificat din ce în ce mai mult participația, iar în anii 1980 și 1990 a construit portofoliul de investiții care își finanțează activitatea de caritate de astăzi. Pentru a proteja administratorii, Wellcome Trust Ltd a fost creat ca unic mandatar, iar administratorii au devenit guvernatori responsabili de Trust, dar fara raspundere pentru activele sale.

Valurile succesive de imigrație în Marea Britanie au condus, de asemenea, la creșterea filantropiei fundației de familie, deoarece personalități de succes ale comunității au creat fundații pentru a-și ajuta compatrioții. Multe fundații au fost înființate de către și pentru comunitatea evreiască, adesea cu accent pe zonele locale în care s-au stabilit locuitorii evrei, cum ar fi East London. Un număr din ce în ce mai mare de fundații caritabile sunt înființate de comunitatea musulmană și există, de asemenea, noi fundații hinduse și budiste.

În Regatul Unit, fundațiile nu sunt o formă specială de caritate: toate organizațiile caritabile, denumite "fundații" sau "trusturi", indiferent de sursa sau activitățile lor de finanțare, au același caracter juridic. Acesta este "un trust caritabil", înființat de obicei printr-o faptă sau voință de încredere care prevede o guvernare independentă și utilizarea donațiilor făcute în permanență în scopuri caritabile. Statutul caritabil în Marea Britanie nu se realizează prin adoptarea unei anumite constituții sau forme juridice, ci prin respectarea "scopurilor caritabile" stabilite de autoritățile de reglementare în domeniul carității, și anume - Comisia de Caritate pentru Anglia și Țara Galilor, Biroul Autorității de Reglementare a Carității din Scoția (OSCR) și Comisia de Caritate pentru Irlanda de Nord⁵⁵.

OLANDA

Asociații

Asociațiile de drept privat se constituie pe baza unui "act juridic multilateral" în condițiile și conform obiectului determinat de fondatori; obiectul nu poate consta în "realizarea de beneficii destinate distribuirii între membri." Asociațiile de drept privat pot exercita, însă, activități cu caracter economic sau comercial.

În afara fundațiilor și a asociațiilor fără scop lucrativ, Codul civil⁵⁶ face distincție între:

- asociațiile cu capacitate juridică deplină (care răspund față de terți), constituite prin act notarial și înscrise obligatoriu în registrul public de pe lângă Camera de comerț și industrie;
- asociațiile cu capacitate juridică restrânsă, constituite prin act sub semnătură privată și a căror responsabilitate diferă după cum acestea sunt sau nu înscrise în registrul public menționat.

Condițiile de funcționare a acestora sunt sensibil identice. Art.2.1 - 2.25 (Cartea II, Titlul 1 – Dispoziții generale), apoi 2.26 - 2.52 (Cartea II, Titlul 2 – Asociațiile) din Codul civil stabilesc un regim detaliat, unicul aplicabil în absența unei dispoziții statutare exprese. În afara cadrului general al legii, statutele asociației, notariale sau sub semnătură privată, stabilesc regulile specifice aplicabile.

Asociația fără scop lucrativ poate fi constituită prin simpla semnare de către fondatori a statutului asociației; în acest caz, asociația nu are capacitate juridică deplină. Au capacitate juridică deplină asociațiile înființate prin act notarial (încheiat de fondatori) sau prin act notarial având ca obiect statutul asociației.

Asociațiile nu pot avea ca obiect realizarea de beneficii destinate repartizării între membri (fac excepție asociațiile cooperatiste și societățile de ajutor reciproc).

Dacă înființarea asociației s-a făcut prin act notarial, administratorii au obligația de a o înscrie în registrul public de pe lângă Camera de comerț și industrie a regiunii în care asociația are sediul social și de a depune o copie sau un extras autentic al actului statutar, însoțit de numele, prenumele și domiciliul administratorilor/oricărei persoane abilitate să reprezinte asociația.

Statutul asociației constituite prin act notarial conține următoarele mențiuni obligatorii: denumirea și sediul asociației; obiectul de activitate; obligațiile membrilor; modalitățile de desemnare a administratorilor și condițiile de retragere a acestora; modalitățile de convocare a adunării generale; destinația soldului beneficiului asociației în cazul dizolvării.

⁵⁵ <http://euforistudy.eu/wp-content/uploads/2015/07/United-Kingdom.pdf>

⁵⁶ <http://www.dutchcivillaw.com/civilcodebook022.htm>

Asociațiile al căror statut nu face obiectul unui act notarial sunt asociații cu “capacitate juridică restrânsă”. Acestea nu pot dobândi bunuri “supuse înregistrării” (îndeosebi bunuri imobiliare) și nici nu pot accepta legate.

Asociațiile cu “capacitate juridică deplină” sunt asociațiile înființate prin act notarial/al căror statut face obiectul unui act notarial. Dacă legea nu prevede altfel, aceste asociații dispun de aceleași drepturi patrimoniale de care beneficiază persoanele fizice.

De asemenea, numai asociațiile al căror statut a făcut obiectul, inițial sau ulterior, a unui act notarial și care au fost înscrise în registrul public al Camerei de comerț și industrie competentă teritorial, pot exercita activități comerciale sub rezerva ca aceste activități trebuie să fie conforme cu obiectul asociației și să nu fie concurente cu activitățile întreprinderilor.

Regulile referitoare la membrii asociației pot fi prevăzute în statut fără condiții specifice, cu excepția regulilor referitoare la pierderea calității de membru care sunt norme de ordine publică și sunt expres prevăzute de Codul civil.

Dacă statutul nu prevede altfel, adunarea generală a membrilor reprezintă organul de conducere al asociației. Adunarea dispune de o competență de drept comun, administratorii fiind mandatarii membrilor și putând fi revocați/ suspendați oricând de adunare.

Statutele pot prevedea (fără nici o constrângere) liniile directe referitoare la modalitățile de convocare a adunării, la participarea membrilor, la reprezentarea acestora, la modalitățile de vot și la competențele adunării.

Codul civil conține unele dispoziții neobligatorii de la care fondatorii pot deroga, dar care sunt aplicabile în cazul în “tăcerii” statutului, precum și dispoziții de ordine publică aplicabile în toate cazurile. Astfel:

- dacă statutul prevede posibilitatea participării la adunarea generală a persoanelor nemembre, numărul voturilor exprimate de acestea nu poate depăși 1/3 din numărul total al voturilor exprimate;
- statutul trebuie să prevadă întotdeauna posibilitatea convocării extraordinare a adunării generale de către organul de administrare, la solicitarea scrisă a unui număr minim de membri, într-un termen care nu poate depăși 4 săptămâni;
- statutul poate fi modificat numai pe baza deciziei adunării generale, convocată în termen de cel puțin 7 zile, propunerea de modificare figurând pe ordinea de zi și fiind pusă la dispoziția membrilor asociației în condiții relativ stricte. Chiar dacă statutul nu prevede posibilitatea modificării, aceasta este întotdeauna posibilă cu votul unanim al membrilor asociației.

Adunarea generală desemnează organul de administrare al asociației, în condițiile stabilite prin statut. Administratorii sunt simpli mandatarii ai membrilor; în consecință, chiar dacă au fost numiți pentru o durată determinată, aceștia pot fi revocați sau suspendați în orice moment. Competențele administratorilor sunt destul de mari, dar nu pot depăși sfera administrării generale a asociației. Astfel, administratorii nu pot achiziționa, înstrăina sau greva bunuri imobile ale sau pentru asociație. În schimb, aceștia sunt abilitați să reprezinte asociația, îndeosebi în justiție; statutul poate atribui această competență altor persoane.

Statutul poate prevedea și supravegherea administrării asociației de către “consiliul comisarilor” (numiți sau revocați în aceleași condiții ca și administratorii) care au ca atribuție specifică verificarea conturilor asociației.

După înscrierea în registrul public al Camerei de comerț și industrie, asociația răspunde civil pentru angajamentele asumate. Administratorii pot răspunde solidar. De asemenea, în anumite condiții, asociația poate invoca nulitatea unui act juridic, dacă poate demonstra că actul îndeplinit în numele său depășește obiectul său social și că partea adversă nu a putut ignora acest lucru.

În cadrul asociației neînscrise în registrul public, administratorul răspunde personal pentru orice act prin care angajează asociația.

Conform art.2.19 din Codul civil, dizolvarea persoanelor juridice poate avea loc:

- în cazurile prevăzute de statut (de exemplu, la expirarea duratei pentru care a fost înființată);
- prin decizia adunării generale (dacă este vorba despre o fundație, prin decizie a consiliului de administrație, abilitat în acest sens de statut);
- din cauza insolvabilității, în caz de faliment (îndeosebi pentru asociațiile care exercită activități comerciale);
- prin hotărâre judecătorească, în cazurile prevăzute de lege (îndeosebi dacă obiectul/activitatea asociației contravine bunurilor moravuri sau dacă aceasta acționează contrar statutului);
- din cauza absenței totale a membrilor.

Lichidarea se efectuează de persoanele desemnate de adunarea generală, de curatorul falimentului, de grefierul tribunalului sau de un lichidator numit prin hotărâre judecătorească. După plata creditorilor, lichidarea bunurilor asociației dizolvate se efectuează conform dispozițiilor prevăzute în statut. În absența unor prevederi statutare, soldul beneficiului revine membrilor asociației.

Mențiunea dizolvării trebuie făcută în registrul public în care a fost declarată înființarea asociației.

Crearea unei asociații face obiectul unui act notarial care trebuie să cuprindă: statut, nume, sediu, scop. Asociațiile cu personalitate juridică deplină au obligația de a se înscrie în Registrul public de pe lângă Camera de Comerț și Industrie. Administratorii sunt obligați să depună o copie sau un extras autentic de pe actul statutar, împreună cu numele, prenumele și domiciliul administratorilor sau al oricărei persoane care are puterea de reprezentare a asociației. Capacitatea de exercițiu deplină se dobândește abia în momentul înscrierii în acest registru. Aceasta înscriere da naștere unei obligații de plată a unei redevențe anuale către Camera de Comerț și Industrie respectivă. Asociațiile care s-au constituit printr-un act autentic au posibilitatea de a cere înscrierea în acest registru, în aceleași condiții, înscriere care nu are efectul de a lărgi capacitatea juridică a asociației, dar care limitează responsabilitatea administratorilor atribuind actele acestora asociației. Numai asociațiile ale căror statute au fost autentificate de către notar și care au fost înscrise în registrul public, pot efectua activități comerciale cu rezerva că aceste activități să fie conforme cu scopul statutar și să nu intre în concurență cu societățile comerciale. Dacă nu sunt îndeplinite toate formele legale de constituire, un judecător poate acorda o amnare pentru restabilirea formelor legale. Aceasta amânare trebuie înregistrată în registrul Camerei de Comerț teritorial după care numele membrilor Consiliului de administrație trebuie declarat.

Anumite asociații, în urma unei autorizații pot primi calificativul "regale". Cabinetul reginei este cel care acorda calificativul. Aceste fundații sunt prestigioase și sunt foarte respectate.

Fundații (stichting)

Regimul juridic aplicabil fundațiilor face obiectul Titlului 6 din Cartea II a Codului civil. Spre deosebire de asociații și conform principiului tradițional al fundațiilor, aceste entități dobândesc personalitate juridică prin simpla înregistrare a actului de fondare (care trebuie să prevadă și resursele financiare necesare realizării obiectului de activitate avut în vedere).

Ca și asociațiile, fundațiile pot fi de interes general, dacă urmăresc scopuri de interes public/binefacere, cultural, religios, științific, caritabil sau de sănătate publică.

Fundațiile se înființează prin act autenticat care trebuie depus la registrul special al fundațiilor ținut de Camera de Comerț și Industrie al regiunii în care se afla sediul social.

Statutul se depune la Registrul special al fundațiilor de pe lângă Camera de comerț și industrie teritorial competentă.

Fundațiile nu au membri, ci numai un organ de administrare desemnat prin statut. Organul de administrație nu exercită competențe de control asupra fundațiilor.

La solicitarea oricărei persoane interesate, tribunalele au competența de a pronunța dizolvarea (îndeosebi în cazul în care fundația nu mai are obiect de activitate sau acesta devine ilegal/contrar binelui comun sau bunurilor moravuri).

Statutul de utilitate publică - Asociațiile și fundațiile pot fi recunoscute ca fiind de interes general. Decizia este luată de Ministerul de Finanțe.

POLONIA

Polonia este o țară cu drept civil, cu două forme principale de organizații neguvernamentale non-profit (ONG): asociații și fundații. Aceste forme sunt reglementate de Legea privind asociațiile și, respectiv, de Legea cu privire la fundații. În plus, Legea cu privire la Activitatea Publică și Voluntariat (Legea PBA), adoptată în 2003 și modificată în 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 și 2018, permite organizațiilor poloneze să solicite desemnarea ca Organizații de beneficiu public (PBO). Cu anumite excepții, asociațiile și fundațiile sunt eligibile să solicite statutul de PBO. Societățile pe acțiuni, societățile cu răspundere limitată, cluburile sportive care au forma juridică a societăților, entitățile corporative bisericești, cooperativele sociale și asociațiile unităților administrației publice locale sunt, de asemenea, eligibile pentru statutul de PBO atunci când îndeplinesc cerințele specificate în Legea privind activitatea de utilitate publică și voluntariatul. Cu toate acestea, aceste tipuri de organizații nu pot fi calificate drept "organizații neguvernamentale" în conformitate cu definiția legală prevăzută de lege (Legea PBA articolul 3 (2)). Mai multe forme de Organizații non-guvernamentale sunt dincolo de sfera de aplicare a acestei note, datorită interacțiunii lor limitate cu finanțatorii din S.U.A., printre care: cooperativele sociale, asociațiile unităților administrației publice locale, entitățile corporative bisericești și organizații precum Crucea Roșie din Polonia sau Comitetul polonez al bunăstării.

Constituția Republicii Polone⁵⁷ prevede temeiul juridic al libertății de asociere din articolul 12: "Republica Polonă va asigura libertatea pentru crearea și funcționarea sindicatelor, a organizațiilor socioprofesionale ale agricultorilor, a societăților, mișcări, alte asociații și fundații voluntare". Această libertate este restrânsă doar prin interzicerea "partidelor politice și a altor organizații ale căror programe se bazează pe metode totalitare și moduri de activitate a nazismului, fascismului și comunismului, precum și a celor ale căror programe sau activități sancționează ură rasială sau națională, aplicarea violenței în scopul obținerii puterii sau de a influența politica de stat sau de a păstra secretul propriei structuri sau apartenențe" (Constituția articolului 13).

În conformitate cu legislația poloneză, autoritățile locale sînt obligate prin lege să elaboreze, să adopte și să implementeze planuri anuale de cooperare cu ONG-urile. Această cooperare se va referi la domenii precum utilizarea fondurilor, activități comune, procesul local de elaborare a legislației. Multe ONG-uri care lucrează la nivel local au menționat că planurile au creat structură, predictibilitate, transparență și stabilitate în

⁵⁷ <https://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/angielski/kon1.htm>

procesul de cooperare între administrația publică și ONG-uri. Evaluările relevă că peste 1/3 din unitățile locale din Polonia implementează cu succes această obligație legală.

La 11 iulie 2001 peste 70 de organizații nonguvernamentale din Polonia au adoptat un document intitulat Cod de Conduită sau Principii îndrumătoare pentru organizațiile nonguvernamentale care activează în străinătate. În activitatea sa și în cooperarea cu partenerii străini, grupul se conduce de principiul democrației și al onestității. În același timp, depune efort pentru consolidarea bunei înțelegeri cu vecinii întru creșterea unei imagini pozitive a Poloniei și, în măsura posibilităților, menține contacte cu reprezentanțele diplomatice de peste hotare.

În 2001 acest grup a continuat lucrul asupra elaborării standardelor pentru ONG-urile care activează în străinătate. În acest context, au fost înaintate Ministerului Afacerilor Externe un set de propuneri ce prevăd facilitarea cooperării în domeniul politicii externe și al asistenței internaționale. Grupul de lucru a elaborat o schiță de document intitulată Parteneriat pentru politică externă, care urma să fie prezentat în iunie 2002, în cadrul conferinței Diplomatie Socială. Conferința Diplomatie Socială a fost apreciată de către societatea civilă ca un eveniment important, o oportunitate unică pentru realizarea dialogului între organizațiile societății civile și Ministerul Afacerilor Externe al Poloniei. ONG-urile aveau ca scop discutarea posibilităților de cooperare cu sectorul public întru susținerea instituțiilor democratice din Polonia, a tranziției spre democrație în alte state, acordarea diferitor tipuri de asistență și consolidarea imaginii pozitive a Poloniei. La conferință au participat reprezentanții ONG-urilor și oficiali ai guvernului. Propunerile prezentate în documentul Parteneriat pentru politică externă au fost discutate, iar versiunea finală, reprezentând poziția a peste 70 de organizații, a fost înaintată Ministrului Afacerilor Externe, Włodzimierz Cimoszewicz. Una dintre ideile de bază ale documentului ține de crearea unui organ consultativ, Consiliul ONG-urilor, pe lângă Ministerul Afacerilor Externe. Consiliul de cooperare cu organizațiile nonguvernamentale a fost creat în noiembrie 2002, de către Ministerul Afacerilor Externe al Poloniei. Responsabilitatea primară a acestui consiliu este promovarea inițiativelor societății civile în domeniul politicii externe. În conformitate cu Ordonanța nr. 9, emisă de Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone atribuțiile de bază ale consiliului sînt:

1) identificarea și evaluarea direcțiilor de bază ale cooperării cu ONG-urile în domeniul relațiilor externe, inclusiv analiza experienței și activităților ONG-urilor poloneze cu activități în afara țării și inițiativele Ministerului Afacerilor Externe în domeniile de activitate ale ONG-urilor;

2) consultări asupra politicii externe a Poloniei (în ceea ce privește relațiile cu statele în care activează organizații nonguvernamentale internaționale și poloneze), precum și elaborarea strategiilor de asistență din partea Poloniei;

3) asistența și promovarea participării ONG-urilor poloneze la evenimente de nivel internațional;

4) prezentarea estimărilor, rezultatelor și expertizei pe durata activității consiliului;

5) cooperarea cu departamentele relevante ale Ministerului Afacerilor Externe pe durata activității consiliului.

Consiliul este compus din reprezentanții ONG-urilor și ministerului și are în componența sa 16 membri: 7 reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe, o persoană este reprezentantul Fundației „Wiedziec Jak” și 8 persoane reprezintă ONG-urile poloneze active în sfera relațiilor externe. Membrii consiliului, reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe, sînt directorii următoarelor departamente: Cabinetul Politic al Ministrului, Departamentul Sisteme Informaționale, Departamentul Cooperare pentru Dezvoltare, Departamentul Sistemul ONU și Probleme Globale, Departamentul Consular și Afacerile Diasporei Poloneze, Departamentul Integrare Europeană și Asistență pentru Negocierile de Aderare (acum numit Departamentul Uniune Europeană), Departamentul

Europa. Consiliul este condus de către un președinte, numit de Ministrul Afacerilor Externe. Președintele prezintă rapoarte de activitate și expertiză. Membrii consiliului aleg un vice-președinte din rândurile reprezentanților ONG-urilor. Asistența tehnică și organizațională este asigurată de către Secretariatul Ministrului. Consiliul se întrunește în funcție de necesități, dar cel puțin o dată la trei luni⁵⁸.

Asociații

Legea privind asociațiile definește o asociație ca o organizație autonomă, de durată, formată din liberă voință și cu un motiv nonprofit (articolul 2 din LOA). Asociațiile trebuie să se înregistreze la Tribunalul Registrului regional - numit și Registrul de Stat (articolul 8). Asociațiile pot fi formate de cetățeni polonezi sau străini cu domiciliul în Polonia (articolele 3-4 din LOA). Nimeni nu poate fi forțat să se alăture unei asociații sau nu poate fi împiedicat să se retragă și o asociație nu poate cere membrilor să se supună necondiționat autorităților sale (articolul 6 din LOA). Un formular special, cunoscut sub numele de "asociație simplificată", este oarecum mai ușor de creat decât o una obișnuită. Începând cu luna mai 2016, asociațiile simplificate pot dobândi drepturi și pot avea obligații (articolul 40 alineatul (1), articolul 42 alineatul (1) din LOA). Asociațiile simplificate nu sunt totuși foarte frecvente. În cele din urmă, legea permite crearea unei "uniuni de asociații", formată din cel puțin trei asociații; alte persoane juridice pot acționa și ca fondatori. Uniunile de asociații sunt supuse acelorași reguli ca celelalte asociații (articolul 22 din LOA).

O asociație poate fi constituită fie în scopuri benefice reciproce, fie în scopuri publice.

În ceea ce privește prevederile legale, este descrisă o procedură clară, detaliată de înregistrare a organizațiilor. Pentru a lansa o asociație este nevoie de cel puțin 30 de fondatori însă, mai apoi, ONG-urile și fundațiile beneficiază de scutiri de taxe, un sistem contabil nu prea sofisticat și obligații de raportare financiară libere. Este prevăzută finanțarea din surse publice sau private, inclusiv granturi din străinătate. Grupurile mai mici pot colabora și ele informând autoritățile locale, care timp de o lună comentează intenția grupurilor, iar mai târziu devin asociații nonformale. De obicei, grupurile se asociază pentru o perioadă mai mică, întru rezolvarea unei probleme sau acționează ca un proiect al altor ONG-uri. După o perioadă de timp, aceste asociații nonformale își legalizează existența în fața autorităților publice. Acest mediu legal permite să crească numărul organizațiilor nonprofit și înregistrate activ în societate. Însă nu multe dintre acestea se folosesc de prevederile altor legi, precum legile ce reglementează utilitatea publică și voluntariatul: unele – deoarece aceasta le va limita bugetul, altele – încercând se evite controlul riguros din partea statului. În același timp, sînt multe grupuri de inițiativă care nu au solicitat înregistrarea – mișcări și comitete ce activează prin intermediul paginilor internet, pe străzi și prin întâlniri în locuri periferice. Și ele fac parte din societatea poloneză. E foarte interesant de observat cum acestea își organizează activitățile, cum supraviețuiesc fără finanțare și donații, doar în bază de voluntariat.

Fundații

Fundațiile din Polonia sunt guvernate de Legea privind fundațiile, care a fost adoptată în 1984 și modificată de mai multe ori. Legea nu face distincție între fondurile de finanțare și fundațiile operaționale. În practică, majoritatea fundațiilor poloneze sunt operaționale, ceea ce înseamnă că acestea nu dispun de capital semnificativ și trebuie să strângă fonduri și, astfel, adesea concurează cu asociații pentru fonduri. Legea privind

⁵⁸ Lecții europene. Experiența Poloniei și oportunități pentru Moldova. Culegere de analize de politici publice. Vol II, ed. Arc, 2007

fundațiile nu definește termenul fundație, însă definiția poate fi dedusă din diferite prevederi ale legii. În general, o fundație este o organizație neparticipantă, înființată de un fondator (care furnizează dotarea inițială) care urmărește obiective economice și sociale benefice, sub rezerva interesului esențial al Republicii Polone (articolul 1 din LOF). O fundație poate fi constituită de cetățeni polonezi sau străini care au vârsta legală sau de persoane juridice interne sau străine (articolul 2 din LOF). Fundațiile pot fi înfiintate printr-un document notarial care exprimă dorința unui fondator de a forma o fundație sau prin testament (articolul 3 din LOF). Statutul trebuie să precizeze scopul fundației (articolul 3 alineatul (2) din LOF). Legea nu stabilește o valoare minimă sau maximă pentru dotarea inițială; totuși, în cazul în care o fundație intenționează să se angajeze în activități economice, este obligată să acopere cel puțin 1.000 zloti polonezi (aproximativ 270 USD) pentru aceste activități. O fundație poate desfășura o activitate de afaceri în limitele scopului său (articolul 5 alineatul (5) din LOF).

Fundațiile sunt supuse unei cerințe privind beneficiul public. Trebuie să se creeze o fundație care să realizeze obiective benefice din punct de vedere economic și social, sub rezerva interesului esențial al Republicii Polone, cum ar fi: asistența medicală, dezvoltarea în economie și știință, educație, cultură și arte plastice, bunăstarea, protecția mediului și protecția monumentelor istorice (articolul 1 din LOF). Curțile poloneze s-au luptat adesea pentru a determina ce se califică drept scop public, ghidat de exemple în Legea privind fundațiile și în Legea privind activitățile publice și voluntariatul.

Legea privind beneficiul public și activități de voluntariat, adoptată la 23 aprilie 2003, stabilește standardele minime de participare comunitară. Conform legii, lucrul în beneficiul public este definit ca totalitate de activități realizate de către organizațiile nonguvernamentale pentru a susține publicul și societatea în cadrul unor sarcini alocate public. Legea, de asemenea, nominalizează domeniile în care pot fi realizate activități în beneficiul public. Organul executiv al autorității publice locale trebuie să elaboreze programe anuale de cooperare cu ONG-urile. În conformitate cu legea, cooperarea dintre autoritățile publice și ONG-uri poate avea următoarele forme:

- delegarea sarcinilor publice către ONG-uri (cu acordarea granturilor pentru realizarea acestora);
- reacție reciprocă vizavi de activitățile planificate și cooperarea în scopul armonizării acestor activități;
- consultarea ONG-urilor pentru elaborarea proiectelor de acte normative în domeniul propriu activităților lor;
- înființarea echipelor comune de consiliere și inițiativă cu participarea reprezentanților ONG-urilor și a autorităților administrației publice relevante.

Legea privind beneficiul public și activitățile de voluntariat nu face referire la procedurile de consultare a ONG-urilor în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative sau la orice altă formă de cooperare, cu excepția prevederilor privind delegarea anumitor funcții publice către ONG-uri. Pe de altă parte, legea privind administrația publică locală din 8 martie 1990 ofe ră autorităților locale dreptul de a reglementa procedurile de participare comunitară, din considerentul că autoritățile locale sînt mai inovatoare și pot identifica mai exact necesitățile locale. Totuși, în unele cazuri, prevederile legale generale din lege și principiul conform căruia doar autoritățile locale pot decide unde și cînd să consulte comunitatea în probleme specifice pot fi insuficiente, dacă autoritățile locale nu au o înțelegere clară și dorință de a gestiona participarea comunitară. De asemenea, Legea privind administrația publică locală obligă reprezentanții locali să se întâlnească regulat cu alegătorii, să discute problemele comunității și, ulterior, să le comunice consiliului. Legea stipulează că primarul este responsabil pentru deschiderea procesului bugetar, precum și predispus să consulte comunitatea în aceste subiecte. Un alt aspect al cadrului normativ național ține de lipsa prevederilor care ar proteja dreptul la participare al cetățenilor sau ONG-urilor. Deoarece

cadrul normativ este foarte general, este greu de demonstrat că o autoritate publică sau un funcționar public a neglijat dreptul la participare. Legea nu stipulează sancțiunile care urmează a fi aplicate funcționarilor publici sau instituției publice pentru încălcarea dreptului la participare a unui cetățean sau ONG⁵⁹.

Organizații de utilitate publică (PBO)

În aprilie 2003, Parlamentul polonez a adoptat Legea privind activitatea publică și voluntariatul (Legea PBA), care, printre altele, stabilește "Organizațiile în beneficiu public". Legea PBA a fost modificată substanțial în 2010 și au fost introduse modificări suplimentare în 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 și 2018. Pentru a se califica pentru statutul de PBO, o "organizație neguvernamentală", cum ar fi o fundație sau o asociație, trebuie să îndeplinească o serie de cerințe. În primul rând, "organizația neguvernamentală" trebuie să fie activă într-una din domeniile enumerate în lege. Aceste domenii includ: munca socială și caritabilă; promovarea integrării și reintegrării pe piața muncii a persoanelor sensibile la excluziune socială; sprijinirea diferitelor grupuri minoritare și a comunităților locale; și promovarea culturii și a învățării (Legea PBA articolul 4 (1)). Această listă diferă în unele privințe de exemplele din Legea privind fundațiile; în consecință, termenul "beneficiu public" poate avea înțelesuri diferite în temeiul diferitelor statute. Noile fundații includ în mod obișnuit activități din ambele legi pentru a-și susține aplicațiile PBO. Consiliul de Miniștri poate, de asemenea, să desemneze activități de beneficii publice suplimentare prin decret (articolul 4 alineatul (2) din Legea PBA). O organizație care solicită statutul de PBO trebuie, de asemenea, să îndeplinească următoarele cerințe (Legea PBA articolul 20):

- Organizația trebuie să fie implicată în activități de interes public care să funcționeze în beneficiul întregii societăți sau al unui anumit grup, cu condiția ca acest grup să fie selectat din cauza situației deosebit de dificile, cum ar fi condițiile de viață sau financiare, în comparație cu restul societate;

- Organizația trebuie să fi fost implicată în mod continuu în activitatea de utilitate publică timp de cel puțin doi ani înainte de a aplica statutul de PBO (Legea PBA articolul 22);

- Dacă organizația este activă din punct de vedere comercial, activitatea comercială trebuie să fie pur și simplu o completare a activității principale, care trebuie să fie în folosul publicului;

- Veniturile excedentare rămase după acoperirea costurilor trebuie să fie utilizate pentru activități de interes public;

- În afara consiliului de administrație sau a autorității, organizația trebuie să aibă o autoritate separată dedicată inspecției și supravegherii;

- Statutele sau alte reglementări interne ale organizației trebuie să includă prevederi care interzic angajarea în anumite acte specificate de lege, care ar conduce la un conflict de interese sau fraudă;

- Organizațiile care sunt constituite legal ca asociații sunt interzise să desfășoare activități de interes public numai în beneficiul membrilor lor.

Societățile pe acțiuni, societățile cu răspundere limitată și cluburile sportive care au forma juridică a societăților sunt eligibile pentru statutul de PBO dacă, pe lângă îndeplinirea cerințelor enumerate mai sus:

- a) nu sunt organizații profitabile;
- b) își investesc întregul venit în munca pentru a atinge obiectivele de beneficii publice specificate în statutele lor; și
- c) se abțin să ofere o parte din veniturile lor membrilor, acționarilor și angajaților lor (Legea PBA articolul 21).

⁵⁹ <https://www.cof.org/content/poland>

Pentru a aplica statutul de PBO, o organizație trebuie să depună la Registrul de Stat un formular de cerere, un raport financiar și un statut organizatoric. Organizația obține statutul de PBO în ziua în care este informată de către Registrul de Stat că a îndeplinit criteriile pentru acest statut (Legea PBA articolul 22). În general, statutul PBO califică o organizație pentru a primi anumite beneficii definite în lege, cu condiția ca aceasta să îndeplinească cerințele de responsabilitate.

Un PBO este scutit de impozitul pe profit (precum impozitul pe bunurile imobiliare, impozitul pe acțiuni civile, taxa de timbru și taxele judiciare) asupra tuturor veniturilor destinate obiectivelor de utilitate publică enumerate în lege (articolul 24 alineatul (1) din Legea PBA). Deoarece legea limitează PBO la aceste activități (PBA Legea articolului 20), se pare că PBO-urile sunt în general scutite de impozitul pe profit, cu o singură excepție posibilă: un PBO care desfășoară în mod ilegal activități decât cele enumerate în lege ar putea fi supus impozitului cu privire la aceste activități imediat, chiar înainte de inițierea procedurilor de revocare a statutului PBO al organizației. În plus, există o scutire de la impozitul pe profit pentru veniturile organizațiilor ale căror obiective statutare constau în activități în domeniile: știință, tehnologie și educație, inclusiv învățământul elevilor; cultură; educație fizică și sport; protecția mediului; sprijinirea proiectelor publice în construcția de drumuri și rețele de telecomunicații și sisteme de alimentare cu apă în zonele rurale; caritate; asistența medicală și bunăstarea socială; reabilitarea profesională și socială a persoanelor cu handicap; și cultul religios (articolul 17 alineatele (1), (4), (5) din CIT)⁶⁰.

În Polonia modernă există un șir de mecanisme instituționalizate pentru cooperarea dintre autoritățile publice și ONG-uri:

- audierile publice conform Legii privind activitatea de lobby;
- grupul parlamentar special pentru organizații nonguvernamentale;
- consiliul pentru activitățile în beneficiul public;
- planuri de cooperare cu ONG-urile.

Audierile publice organizate de către autorități nu sînt o practică și/sau instituție cu tradiție în Polonia. Înainte de adoptarea Legii privind activitatea de lobby în procesul de elaborare a legislației la 7 iulie 2005 (Legea privind activitatea de lobby), unicul model de audiere publică demn de remarcat (neinstituționalizat la acel moment) a fost audierea publică pentru proiectul de lege privind dependența de droguri, organizată de către Ministerul Sănătății în 2004. Legea le oferă cetățenilor și organizațiilor dreptul să prezinte aut orităților relevante un aviz vizavi de un proiect de lege sau regulament. Autoritatea relevantă în elaborarea legislației – parlamentul, guvernul sau ministerele – este obligată să ia cunoștință de un asemenea aviz și să îl ia în considerare atunci cînd se ia decizia referitoare la audierea publică. Însă decizia de a organiza o audiere publică este un drept, nu o obligație a autorității relevante. Ba mai mult, legea nu oferă detalii vizavi de aspectul practic de organizare a audierii publice. De la momentul intrării în vigoare a Legii privind activitatea de lobby în martie 2006, șase audieri publice au avut loc în Sejmul Poloniei (nici un minister nu a folosit pînă în prezent această instituție). Analistii polonezi consideră dificilă estimarea efectivității instituției de audieri publice. Ei califică instituționalizarea acestui instrument de dialog civil și cooperare ca un aspect pozitiv general. To tuși trei din cele șase audieri au fost organizate pentru a discuta proiecte de lege minore. De asemenea, unii observatori au accentuat că intențiile și motivația greșită pot servi drept „exemplu model de distrugere a unui mecanism util” și dacă „practicile negative [și implementarea] vor continua și pe viitor, audierile publice vor deveni inutile”. În același timp, ei au menționat că „legislatorul polonez nu a abordat cu suficientă seriozitate instituția de audieri publice”. Drept exemplu, servește o audiere publică – a

⁶⁰ <https://www.cof.org/content/poland>

legii privind alegerea autorităților publice locale – care nu a fost un instrument de dialog social, ci mai curînd a obstrucționat procesul legislativ. În concluzie, instituția poloneză de audieri publice poate servi ca un exemplu demn de urmat unui mecanism de cooperare între autoritățile publice și ONG-uri, în cazul în care se întrunesc următoarele condiții. În primul rînd, audierile trebuie abordate cu seriozitate de către legiuitori și folosite drept instrument de dialog civil și cooperare, dar nu în alte scopuri (obstrucționarea procesului legislativ etc.). În al doilea rînd, trebuie să existe regulamente clare pentru procedura de organizare și gestionare a audierilor publice.

Curînd după alegerile parlamentare din 2005 din Polonia, a fost înființat un așa-numit „Grup parlamentar special pentru organizațiile nonguvernamentale”. Grupul, deși limitat în competențe parlamentare, este o entitate de nivel înalt, condusă de Președintele Senatului Poloniei. Grupul întrunește cel puțin 28 de membri ai parlamentului, reprezentînd o varietate de forțe politice. Problema principală a grupului a fost că acest mecanism nu a era cunoscut și vizibil tuturor ONG-urilor implicate în procesul de formulare a politicilor și advocacy. Totuși, în pofida preocupărilor limitate ale grupului, acesta a servit drept un cadru și un forum important pentru organizațiile nonguvernamentale. Domeniile principale ale activității grupului au inclus promovarea legislației care a permis funcționarea și dezvoltarea sectorului nonguvernamental al Poloniei. Grupul a avut, spre exemplu, o contribuție importantă la îmbunătățirea proiectului de lege privind fundațiile cadrului normativ pentru activitățile de beneficiu public (Legea privind activitatea în beneficiu public și de voluntariat), legislația fiscală ce afectează organizațiile nonguvernamentale. Datorită activității grupului parlamentar special pentru organizații nonguvernamentale legea Poloniei privind fundațiile și legea privind activitatea în beneficiu public și de voluntariat și-au menținut caracterul liberal și participativ, în pofida încercărilor de a limita aceste legi.

Conform articolului 35 din Legea privind activitățile în beneficiu public și de voluntariat (2003), așa-numitul Consiliu pentru activități în beneficiu public a fost înființat ca un organ de consultanță, consiliere și asistență ministerului responsabil de securitatea socială. Consiliul este, în special, responsabil de:

- exprimarea opiniilor vizavi de documentele juridice referitoare la activitățile în beneficiu public și de voluntariat;
- exprimarea opiniei și acordarea asistenței în cazuri de conflict între administrația publică și organizațiile ce activează în beneficiul public;
- exprimarea opiniei în domeniul sarcinilor publice, delegarea acestor sarcini către organizațiile nonguvernamentale și alte entități, precum și recomandarea standardelor de realizare a acestor sarcini. Consiliul este compus din:

- 1) cinci reprezentanți ai instituțiilor administrației publice, unităților organizaționale subordonate sau supravegheate acesteia;
- 2) cinci reprezentanți ai administrațiilor publice locale;
- 3) zece reprezentanți ai organizațiilor nonguvernamentale, uniunilor și alianțelor de organizații nonguvernamentale, precum și alte entități.

Membrii consiliului sînt numiți și eliberați din funcție de către ministerul responsabil de politicile sociale. Totuși numirea membrilor reprezentanți ai organizațiilor nonguvernamentale, uniunilor și alianțelor de organizații nonguvernamentale în Consiliu se limitează doar la candidații preselecțai de către organizații. Din momentul înființării sale, Consiliul a adus contribuții valoroase la elaborarea și adoptarea cîtorva legi cu referire la ONG-uri. Trebuie de menționat însă că acest Consiliu nu a mers atît de departe, încît să devină un for pentru participarea ONG-urilor la procesul de formulare a politicilor și elaborare a legislației. Domeniul său a fost limitat la aspecte din procesul de formulare a politicilor și elaborare a deciziilor ce țin nemijlocit de cadrul de funcționare a ONG-urilor și beneficiul public.

În conformitate cu legislația poloneză, autoritățile locale sînt obligate prin lege să elaboreze, să adopte și să implementeze planuri anuale de cooperare cu ONG-urile. Această cooperare se va referi la domenii precum utilizarea fondurilor, activități comune, procesul local de elaborare a legislației. Multe ONG-uri care lucrează la nivel local au menționat că planurile au creat structură, predictibilitate, transparență și stabilitate în procesul de cooperare între administrația publică și ONG-uri. Evaluările relevă că peste 1/3 din unitățile locale din Polonia implementează cu succes această obligație legală⁶¹.

PORTUGALIA

Art.45 și 46 din Constituție⁶² consacră și garantează dreptul și libertatea de asociere. Decretul-lege nr.406/74⁶³ și Decretul-lege nr.594/74⁶⁴ reglementează în detaliu dreptul și libertatea de asociere.

Singurele excepții de la libertatea de asociere le constituie: asociațiile nedemocratice cu scopuri politice; asociațiile care promovează violența și ura; asociațiile ale căror activități contravin moralei publice sau nu coincid scopului prevăzut în statut; asociațiile care, în mod sistematic, își ating scopurile prin mijloace ilegale sau asociațiile care tulbură disciplina forțelor armate.

Codul civil ⁶⁵ conține prevederi aplicabile asociațiilor și fundațiilor, îndeosebi în ce privește aspectele referitoare la obținerea personalității juridice, nulitatea actului de înființare, sediul, capacitatea, organele, reprezentarea, obligațiile și responsabilitatea organelor de conducere, destinația bunurilor în cazul dizolvării.

Anumite tipuri de asociații sunt reglementate de legi specifice: Asociația studenților - Legea nr.33/87; Asociațiile pentru drepturile femeii - Legea nr.95/88; Asociațiile reprezentanților familiei - Legea nr.9/97; Asociațiile de promovare a sportului - Decretul-lege nr.279/97; Asociațiile de protecție a regimului legal al imigranților - Legea nr.115/99; Asociațiile privind mediul nonguvernamental - Legea nr.35/98; Asociațiile pentru dezvoltarea cooperării nonguvernamentale - Legea nr.66/98; Asociațiile pentru persoanele cu dizabilități - Legea nr.127/99; Asociațiile profesionale ale militarilor - Legea organică nr.3/2001.

Asociații

Înființarea asociației se face pe baza actului de constituire și a statutului asociației. Conform art.167 din Codul civil:

“1. Actul de constituire al asociației specifică bunurile sau serviciile cu care membrii participă la patrimoniul social, denumirea, scopul și sediul asociației, organizarea sa, precum și durata în cazul în care asociația se constituie pentru o perioadă determinată.

2. Statutul poate specifica drepturile și obligațiile membrilor, condițiile de aderare, retragere și excludere, condițiile de desființare a asociației, precum și devoluția subsecventă a patrimoniului acesteia.”

Personalitatea se dobândește prin autentificarea la notariat a actului de constituire (conform art.168 din Codul civil), specificându-se: · resursele de care dispune; · denumirea; · scopul; · sediul; · statutul care definește drepturile și obligațiile membrilor ca și regulile de disoluție și devoluție a patrimoniului. Statutul este depus apoi la Prefectură

⁶¹ Lecții europene. Experiența Poloniei și oportunități pentru Moldova. Culegere de analize de politici publice. Vol II, ed. Arc, 2007

⁶² <https://dre.pt/constitution-of-the-portuguese-republic>

⁶³ <https://dre.pt/pesquisa/-/search/424767/details/normal?l=1>

⁶⁴ <https://dre.pt/web/guest/pesquisa/-/search/471532/details/normal?q=Decreto-Lei+594%2F74>

⁶⁵ <https://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=7991>

și la agentul ministerului public care verifică legalitatea și poate eventual cere modificarea statutului. Publicarea extrasului titlului constitutiv în Jurnalul Oficial. Actul de constituire și statutul nu produc efecte față de terți dacă nu se publică în condițiile menționate mai sus. Ministerul public verifică legalitatea textelor care îi sunt prezentate și poate propune eventuale modificări.

Codul civil reglementează principiul specialității pentru persoanele juridice. Capacitatea persoanelor juridice înglobează toate drepturile și obligațiile necesare pentru atingerea scopurilor acestora, cu excepția drepturilor și obligațiilor interzise de lege. Acest principiu general este consacrat de art.12-2 din Constituție, conform căruia “persoanele juridice se bucură de drepturile și obligațiile compatibile cu natura acestora.”

Statutul poate reglementa liber modalitățile de admitere și excludere a membrilor (nu este prevăzut un număr minim de membri), precum și drepturile și obligațiile acestora, fără a putea deroga de la următoarele reguli imperative:

- niciun membru nu poate vota în nume propriu/ca reprezentant al altui membru asupra problemelor în cazul existenței unui conflict de interese între el/soție/ascendenți/descendenți și asociație;

- deciziile adoptate prin încălcarea acestei dispoziții sunt anulabile dacă votul membrului care nu avea drept de vot a fost esențial pentru obținerea majorității necesare;

- membrul care, indiferent de motiv, nu mai face parte din asociație, nu își poate recupera cotizațiile plătite și pierde dreptul la patrimoniul social, fără a se aduce atingere responsabilității pentru toate prestațiile efectuate în perioada în care era membru al asociației;

- calitatea de membru are caracter personal; fără dispoziție statutară contrară, această calitate nu poate fi transmisă prin act între vii sau prin succesiune.

Adunarea generală are competență asupra tuturor problemelor care nu intră în atribuțiile legale/statutare ale altor organe ale asociației. Este organul suprem al asociației și are competență exclusivă pentru deciziile cu o importanță specială, îndeosebi în ce privește: revocarea membrilor organelor asociației; aprobarea bilanțului contabil; modificarea statutului asociației; dizolvarea asociației; autorizarea intentării de acțiuni împotriva administratorilor pentru faptele comise în exercitarea atribuțiilor

Asociația trebuie să aibă în mod obligatoriu un organ colegial de administrație și un consiliu de supraveghere, ambele formate dintr-un număr impar de membri.

Art.170 și 171 din Codul civil precizează modalitățile de desemnare și revocare a administratorilor, precum și modalitățile de convocare și de funcționare a organului de administrare și a consiliului de supraveghere a asociației.

Conform Codului civil, asociația se dizolvă:

- pe baza deciziei adunării generale;
- la expirarea termenului de înființare, dacă a fost constituită pentru o perioadă determinată;

- la apariția oricărei cauze de extincție prevăzută în actul de constituire/statut;
- prin decesul sau dispariția tuturor membrilor;
- pe baza hotărârii judecătorești de insolvabilitate;
- pe baza hotărârii judecătorești: dacă scopul a fost atins sau devine imposibil de atins; dacă scopul real nu coincide cu cel indicat în actul de constituire/statut; dacă scopul este în mod sistematic urmărit prin mijloace ilicite sau imorale; dacă existența sa devine contrară ordinii publice. În toate aceste cazuri, declararea dizolvării poate fi cerută în justiție de ministerul public sau de orice persoană interesată.

Transmiterea bunurilor. Conform art.166 din Codul civil:

“1. După extincția persoanei juridice sau în cazul în care există bunuri donate sau legate cu sarcini sau destinate unui anumit scop, la cererea ministerului public, a lichidatorilor, a oricărui asociat/persoană interesată sau a moștenitorilor

donatorului/executorului testamentar, tribunalul poate decide atribuirea bunurilor unei alte persoane juridice, întotdeauna cu sarcină sau destinate unui anumit scop.

2. Bunurile neincluse la art. precedent sunt afectate conform statutului sau deliberărilor asociațiilor, fără a se aduce atingere dispozițiilor conținute în legile speciale; la cererea ministrului public, a lichidatorilor sau a oricărui asociat/persoane interesate, tribunalul poate atribuirea acestora unei alte persoane juridice sau statului, asigurând, în măsura posibilului, realizarea scopurilor persoanei juridice desființate.”

Cele mai importante tipuri de asociații sunt următoarele:

- asociații cum ar fi federațiile sportive, recunoscute ca utilități publice sportive, asociațiile care apără drepturile consumatorilor, asociațiile studenților;
- cooperații de bun lucrativ;
- școlile private, asociațiile de educație populare și cooperațiile de ajutorare. Acestea beneficiază de recunoașterea de utilitate publică;
- institutiile particulare de solidaritate socială considerate ca fiind de utilitate publică;
- Camera de Comerț și Industrie beneficiază de recunoașterea ca fiind de utilitate publică;
- Casele populare, care aparțin Ministerului Muncii și Solidarității sunt recunoscute ca fiind de utilitate publică;
- Centrele tehnologice recunoscute ca fiind de utilitate publică;
- Centrele de dezvoltare industrială a teritoriului recunoscute ca fiind de utilitate publică;
- ONG-urile care sunt de două tipuri:

1. ONGD (pentru dezvoltare) care promovează dezvoltarea în domenii precum sănătatea, educația, formare profesională, cultura, asistența umanitară și apărarea drepturilor omului. Din noiembrie 1998 ele beneficiază de statutul de utilitate publică;

2. ONGA (de protecție a mediului).

- asociații de administrație publică. Datorită Legii 35/1998 ele beneficiază de statutul de utilitate publică;
- asociații civile religioase;

Fundații

Ele sunt de o mare diversitate. Sunt create printr-un act notarial sau testament. Ele trebuie să aibă un obiectiv de interes social și resurse disponibile. Ele pot fi recunoscute ca de utilitate publică.

Actul de constituire trebuie să indice scopul fundației și să specifice bunurile care îi sunt destinate. În actul de constituire sau în statutul redactat, fondatorul poate da instrucțiuni privind sediul, organizarea și funcționarea fundației, poate stabili condițiile de transformare/desființare a fundației, precum și destinația bunurilor în astfel de cazuri. Dacă fundația este înființată prin act între vii sau prin testament public, forma notarială este obligatorie pentru actul de constituire. Această obligație nu există dacă fundația este înființată în baza unei dispoziții dintr-un testament privat.

Fundațiile dobândesc personalitate juridică prin recunoaștere individuală de către autoritatea administrativă (spre deosebire de asociații care dobândesc personalitate juridică numai prin actul de constituire și statut în formă autentică). Această recunoaștere este explicit reglementată de Codul civil care prevede că o fundație având un scop considerat fără interes social nu poate fi recunoscută de autoritatea competentă. De asemenea, nu poate fi recunoscută dacă bunurile afectate sunt insuficiente pentru atingerea scopului propus.

După recunoaștere, fundația trebuie să urmeze procedura de publicitate (ca și asociațiile).

Declararea utilității publice este reglementată de Decretul-lege nr.460/77 (aplicabil și asociațiilor). Pentru a obține statutul de utilitate publică, o există două proceduri: 1. procedura generală care cere ca asociația să aibă minimum 5 ani de existență. Cererea este adresată serviciului tehnic al Consiliului Prezidențial compus din 10 juristi. 2. Procedura de recunoaștere normativă, în care cererea comportă aprobarea mai multor ministere.

Acordarea statutului de utilitate publică este publicat gratuit în Jurnalul Oficial.

La nivel național există un Comitet de legătură al organizațiilor nonprofit.

Statutul trebuie să aibă formă autentică, indiferent de forma actului constitutiv al fundației. Statutul poate fi redactat de orice altă persoană decât fondatorul dacă acesta din urmă a dat indicațiile minime necesare constituirii fundației (scop și patrimoniu). În acest caz, se ia în considerare voința reală sau prezumată a fondatorului.

În ceea ce privește capacitatea juridică, funcționarea și răspunderea, au aplicabilitate regulile care guvernează asociațiile.

După audierea administratorului fundației și a fondatorului, autoritatea care are competența recunoașterii poate modifica scopul fundației dacă: a. scopul pentru care a fost înființată a fost atins sau a devenit imposibil de atins; b. scopul fundației nu prezintă interes social; c. dacă patrimoniul a devenit insuficient pentru atingerea scopului inițial. Noul scop trebuie să fie similar celui stabilit de fondator. Scopul fundației nu poate fi modificat dacă actul de constituire prevede pentru aceste cazuri desființarea fundației.

Cauzele care pot duce la dizolvare: împlinirea termenului pentru fundațiile constituite pe perioadă determinată; apariția oricărei cauze de dizolvare prevăzută în actul de constituire; pronunțarea hotărârii judecătorești de insolabilitate. De asemenea, o fundație poate fi dizolvată direct de autoritatea având competența de recunoaștere dacă: scopul fundației a fost atins sau a devenit imposibil de atins; scopul real nu coincide cu cel menționat în actul de constituire; scopul este în mod sistematic urmărit cu ajutorul unor mijloace ilicite sau imorale; existența fundației a devenit contrară ordinii publice.

SPANIA

Art.22 din Constituție⁶⁶ consacră și garantează cetățenilor dreptul la liberă asociere:

“1. Dreptul de asociere este garantat.

2. Sunt ilegale asociațiile care urmăresc scopuri sau care folosesc mijloace calificate de lege ca infracțiuni penale.

3. Asociațiile înființate în baza acestui articol trebuie înscrise în registru, înscrierea având ca scop unic cunoașterea acestora de către public.

4. Asociațiile pot fi dizolvate sau activitățile acestora pot fi suspendate numai în baza unei hotărâri judecătorești motivate.

5. Asociațiile secrete și paramilitare sunt interzise.”

Principiile care stau la baza înființării unei organizații nonprofit sunt:

- inexistența unor restricții civile/interdicții legale aplicabile persoanelor fizice;
- obținerea consimțământului tutorilor în cazul minorilor. Organizațiile de copii, tineri sau studenți sunt reglementate de art.7.2 din Legea organică nr.1/1996 privind protecția legală a minorilor;
- respectarea de către membrii forțelor armate/instituțiilor militare a ordonanțelor regale care le sunt aplicabile, precum și tuturor reglementărilor specifice;

⁶⁶ <https://www.boe.es/legislacion/documentos/ConstitucionCASTELLANO.pdf>

- respectarea de către judecători, magistrați și procurori a tuturor reglementărilor referitoare la asociațiile profesionale.

Conform art.2.6 și 3 din Legea organică nr.1/2002⁶⁷ privind dreptul de asociere, persoanele juridice private și publice au dreptul de a se asocia, cu condiția respectării tuturor principiilor de echitate față de persoanele fizice membre ale asociației.

Conform legii și regulamentelor interne, responsabilitatea desfășurării activităților unei asociații nonprofit revine membrilor consiliului de conducere; în cazul fundațiilor, responsabilitatea revine membrilor consiliului director, aflat sub supravegherea protectoratului public (național sau regional).

Veniturile nelucrative sunt scutite de taxa generală asupra corporațiilor. Veniturile economice sunt supuse unui impozit de bază redus cu 10%.

În cazul dizolvării, activele sunt direcționate conform modalităților stabilite de regulamentele interne.

Principalele surse de venit sunt clasificate în venituri interne și venituri externe. Venitul intern este format din cotizațiile membrilor, iar venitul extern poate fi public sau privat. Finanțarea publică este permisă în condițiile prevăzute de lege, în funcție de scopul asociației. Finanțarea privată se realizează din donații și sponsorizări.

Asociații

Procedura de înființare a asociațiilor este administrativă. Decizia aparține guvernatorului provinciei, Ministrului de Interne sau Consiliului de Ministri la cererea Ministrului de Interne. Actul de constituire și statutul trebuie să fie depuse pe lângă guvernământul civil al provinciei în decurs de 5 zile de la înființare. Administrația ia o decizie motivată pentru a autoriza înregistrarea. Plecând de la data de la care este luată decizia administrativă de recunoaștere asociația dispune de o luna pentru a se înscrie în diferitele registre (provincial și național) al asociațiilor. În termen de o luna de la data deciziei administrative, asociația este obligată să se înscrie în cele două registre: Registrul Regional și Registrul Național al Asociațiilor.

Orice organizație nonprofit are obligația de a se înscrie în Registrul asociațiilor.

Există două tipuri de registre: regional și național. Registrul național al asociațiilor, prevăzut de Legea organică, conține toate informațiile privind asociațiile, federațiile, confederațiile și uniunile de asociații care își desfășoară activitatea la nivel național, precum și asociațiile străine care își desfășoară activitatea în Spania. Registrul regional conține informații privind asociațiile care își desfășoară activitatea la nivel regional și este supus reglementărilor Comunității autonome în cauză.

Înscrierea se face pe baza furnizării următoarelor informații: denumirea și adresa asociației; activitățile statutare și scopurile; domeniul specific; identitatea membrilor consiliului de conducere/director; reprezentanțe/filiale; data constituirii și a înscrierii; declarația privind scopul de interes public; apartenența la federații/confederații/uniuni; procedura de suspendare/dizolvare.

Fundații

Fundațiile primesc personalitate juridică odată cu constituirea lor, însă este recomandat să fie întocmit un act notarial și să se înscrie în registrul fundațiilor.

Legea din 24 noiembrie 1994 și decretul de aplicare din 19 iulie 1996⁶⁸, descriu condițiile care trebuie îndeplinite de către o asociație pentru a fi recunoscută ca utilitate publică:

⁶⁷ <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2002-5852>

⁶⁸ <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1996-17533&p=20170304&tn=6>

- urmărirea unui bun de interes public: social, civic, educativ, cultural, protecția mediului, științific, sănătate, sportiv, cooperare pentru dezvoltare. Aceste activități trebuie prestate pentru beneficiul public;
- să consacre 70% din resursele sale pentru realizarea acestui bun timp de trei ani de la crearea sa;
- activitatea principală să nu fie una comercială;
- să depună în fiecare an situația financiară pe lângă autoritatea publică care a autorizat înscrierea în registru.

Asociațiile și fundațiile spaniole înregistrate în Registrul Agenției Spaniole de Cooperare Internațională⁶⁹ de pe lângă Ministerul Afacerilor Externe, sunt recunoscute automat ca utilități publice. Celelalte asociații și fundații, înainte de a fi recunoscute utilități publice, trebuie să obțină un certificat de la serviciu fiscal provincial care să ateste că asociația sau fundația îndeplinește condițiile fiscale pentru a fi declarată de utilitate publică. Dosarul cu cererea pentru recunoașterea de utilitate publică, care trebuie depus la Ministerul de Interne și trebuie să conțină următoarele documente:

- statutul;
- numele asociației;
- numele beneficiarilor activităților;
- inventarul patrimoniului;
- bugetele pe ultimii doi ani și cel în curs;
- acreditările care justifică că asociația are ca scop prestarea unei activități în interesul general. Nu există în Spania un organism special însărcinat cu viața asociativă. De Ministerul de Interne depinde Registrul Național al Asociațiilor⁷⁰. Dispozițiile legii din 1964 nu se aplică când comunitățile autonome în care asociația are sediul sunt recunoscute competente în materie asociativă și au instituită o procedură de înregistrare diferită (ex. Catalonia).

Noutățile Legii cu privire la fundații includ capacitatea de dizolvare a unei Fundații sau a unei Fundații inactive, care nu își îndeplinește scopurile, punerea în aplicare a mijloacelor împotriva fraudei și crearea unei un registru unic de fundații și un protectorat (Protectorado) responsabil de aplicarea regimului de sancțiuni introdus de prezenta lege.

O parte interesată de crearea unei fundații trebuie să meargă la Protectorat pentru a solicita un raport despre adecvarea scopului și activităților și despre adecvarea și suficiența dotării fundației. Dotarea elimină posibilitatea plăților ulterioare. Cererea trebuie soluționată în termen de maximum trei luni. Odată ce Protectoratul transmite o notificare favorabilă, partea interesată va putea să-l facă pe notar să creeze fundația. Prin intermediul Direcției Generale pentru Registre și Notari, notarul va înființa fundația și va solicita înregistrarea sa în Registrul Fundațiilor, o parte a organelor Ministerului Justiției. Registrul Fundațiilor, care va fi public, iar conținutul său va fi prezumat corect și valabil, va include toate actele relevante ale tuturor fundațiilor care operează pe teritoriul spaniol. Aceasta va permite unei fundații să își îndeplinească obligațiile de publicitate și transparență, care permit un mai bun control al utilizării subvențiilor și beneficiilor fiscale pe care le-a obținut fundația. Registrul Comercial va menține Registrul de Înființări.

Legea consolidează cerințele de dotare și elimină posibilitatea plăților ulterioare; reglementează anumite reguli de conducere care guvernează acțiunile membrilor consiliului de administrație și stabilește obligația de a promova adoptarea și difuzarea regulilor de bună guvernare. Pe pagina web, fundația trebuie să publice informații despre activitățile fundației, conturile anuale, costurile fundației și granturile și ajutoarele de stat pe care fundația le-a obținut. Una dintre noutățile legii o reprezintă capacitatea

⁶⁹ <http://www.aecid.es/ES/la-aecid/nuestros-socios/ongd/registro-de-ongd>

⁷⁰ <http://www.interior.gob.es/web/servicios-al-ciudadano/asociaciones>

Protectoratului de a desemna, înainte de propunerea consiliului de administrație, noi membri ai consiliului de administrație, atunci când numărul înregistrat al membrilor consiliului va deveni mai mic decât cel legal. Mai mult, și ca o altă măsură de control, scopurile fundațiilor nu pot fi menționate în termeni generali în statutul său. În plus, noua lege are și scopul de a opri dispersia existentă în Administrația Generală de Stat din Spania, unificând protectoratul ca birou unic și revizuind funcțiile sale pentru a le adapta la realitatea fundațiilor. Protectoratul devine organismul de garanție care îndeplinește voința fondatorului și scopurile generale pe care trebuie să le îndeplinească fundațiile.

Pentru a combate fraudă și pentru a evita utilizarea unei fundații pentru a desfășura activități care nu sunt asociate cu scopurile fundației, precum și pentru a crea relații de afaceri bazate pe înființarea fundației, legea face distincție între activitățile utilizate pentru realizarea scopurilor fundației și activitățile comerciale utilizate ca mijloc de finanțare a fundației. Numai fundațiile care îndeplinesc cerințele legale vor beneficia de subvenții și beneficii fiscale adesea primite de entități nonprofit. În acest mod, legea clarifică obligația de a aloca cel puțin 70% din venitul obținut de fundație în scopurile fundației, deja stabilite în legea din 2002. Toate contractele de muncă încheiate cu persoane sau entități legate de fundație sunt, de asemenea, reglementate.

Legea introduce un regim de sancțiuni operat de Protectorat. Părțile responsabile sunt membrii consiliului de administrație și secretarul consiliului de administrație, dacă nu sunt incluși în prima categorie, dacă răspunderea lor individuală este determinată de infracțiunea comisă. Infracțiunile vor fi împărțite între minore, grave și foarte grave și vor fi sancționate cu sancțiuni variind de la avertismente la amenzi între 1.000 și 30.000 de euro sau pierderea funcției de membru al consiliului de administrație sau în alt organ administrativ și incapacitatea de a ocupa aceste poziții pentru o perioadă de cinci până la zece ani.